

HIERONYMUS
ANDOVER-HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY

VAN HET WOORD DES LEVENS.

VAN HET WOORD DES LEVENS.

LEERREDENEN

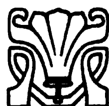
OVER

DEN EERSTEN ZENDBRIEF VAN DEN H. APOSTEL JOHANNES.

DOOR

H. C. VAN DEN BRINK,

Dienaar des Woords bij de Gereformeerde kerk van Rotterdam.

Drukker-Uitg. J. BOOTSMA, Assendelftstraat 42, Den Haag — 1907.

VOORWOORD.

Het uitgeven van deze leerredenen geschiedt met schuchterheid onder het besef, dat hier gebrekkig werk wordt geleverd, en onder de erkentenis, dat aan het uitgeven van uitgesproken preeken eigenaardige bezwaren zijn verbonden.

Toch mocht het niet langer uitgesteld, waar zoovelen in de kerken, welke ik vroeger mocht dienen, en ook in mijn tegenwoordige gemeente, bij herhaling erom vraagden, gesteund door het verlangen van sommige vacante kerken en van enkelen, die voortdurend verhinderd worden tot de gemeente Gods te komen om zijn Woord te hooren.

Een geheel Bijbelboek wordt in dezen bundel behandeld om een bescheiden proeve te geven van practische toepassing van een afgerond stuk der Heilige Schrift. En Johannes' eerste Zendbrief werd gekozen, omdat in onze booze en bange dagen de teekenen der tijden ons met nadruk toeroepen:

„Kinderkens, het is de laatste ure".

Moge die roepstem des Heeren, mede als vrucht van dezen arbeid door de werking des Heiligen Geestes, weerklank vinden in vele harten, opdat het geestelijk leven, dat over 't algemeen zoo ingezonken is in onzen tijd, groeie en bloeie tot glorie Gods, en wij, dank zij zijne genade alleen, getrouw mogen bevonden worden in den doorluchten dag der toekomst van Christus!

ROTTERDAM, Febr. 1907. H. C. VAN DEN BRINK.

INHOUD.

XI.

„KINDEREN GODS GENAAMD."

„Ziet hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft, [*namelijk*] dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.

Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als [*hij*] zal geopenbaard zijn, wij hem zullen gelijk wezen; want wij zullen hem zien, gelijk hij is.

En een iegelijk die deze hope op hem heeft, die reinigt zichzelven gelijk hij rein is." 1 Joh. 3:1—3.

LEZEN: Psalm 16.

ZINGEN: Ps. 119 : 10; Ps. 31 : 15 en 17; Ps. 16 : 3; Ps. 143 : 10.

„Indien gij weet, dat Hij rechtvaardig is, zoo weet gij dat een iegelijk, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is."

Dit laatste vers van het vorige hoofdstuk vormt den overgang van het eerste tot het tweede deel van dezen

Zendbrief; en daarom een enkel woord over geheel dit Bijbelboek.

Johannes schreef dezen brief, Gel., toen de Apostolische eeuw met haar glansrijk licht reeds ten avond spoedde en donkere wolken zich samenpakten boven de gemeente des Heeren. De dwaalgeesten, al door Paulus zoo krachtig bestreden, staken na diens dood het hoofd nog vermeteler op; en daarom wordt Johannes nog in den laten avond zijns levens geroepen te wijzen op het Licht der wereld, dat ondanks alle duisternis steeds heerlijker schijnsel werpt over wie volharden in 't geloof.

Er was een strijd ontbrand niet ongelijk aan dien van onze dagen. 't Ging niet meer over het zalig worden uit het geloof of uit de werken. 't Was niet meer een tweedracht, ontstaan over uiteenloopende opvattingen omtrent de geopenbaarde kennisse des heils. Neen, de grondslagen zelf van het gebouw der waarheid werden aangetast. De fundamenteele stukken der leer, onmisbaar voor het bezit van den eenigen troost beide in het leven en in het sterven, werden driest geloochend. 't Werd een bange worsteling tusschen waarheid en leugen, tusschen geloof en ongeloof, tusschen de belijders van den Christus der Schriften en de voorloopers van den Antichrist.

Om de bedrukte gemeente des Heeren in dien dag der benauwing; om dus ook ons, Gel., in dezen tijd van afval en revolutie te steunen en te sterken, gebruikt de Heilige Geest de vaardige pen van dezen grijzen dienstknecht van Christus. Hij getuigt van het Woord des levens, door den Vader aan ons geopenbaard en verkondigd, Jezus Christus, die de Rots is der eeuwen, waarop de kerk des Heeren, het huis Gods, onomstootelijk vast staat. Hij gewaagt van den band der gemeenschap, die niet verbroken kan worden, waarmede wij door het geloof in den waren Zaligmaker

verbonden zijn aan den getrouwen, onveranderlijken God. En hij vermaant ons zoo ernstig en liefdevol, dat wij niet zullen afdwalen op de paden der duisternis, doch blijven wandelen in het licht, het licht des levens.

„God is licht", dat is de groote grondgedachte van 't eerste deel van dezen Brief, en de geloovigen, die gemeenschap hebben met den Vader en den Zoon, moeten wandelen in het licht, najagen de heiligmaking, zonder welke niemand den Heere zien zal.

Maar aan die Goddelijke Deugd der heiligheid paart zich de Goddelijke gerechtigheid. *„God is rechtvaardig"*, dat is het thema voor het tweede deel van onzen Zendbrief. En uit die hoofdgedachte leidt de Apostel verschillende gevolgtrekkingen af, die alle ons moeten dringen tot een rein en heilig leven.

De eerste is gegeven in het laatste vers van 't voorgaande hoofdstuk. „God is rechtvaardig", en dus, wie in Hem gelooft of uit Hem geboren is, — want het geloof bloeit immers op uit de wedergeboorte — die doet de rechtvaardigheid.

Die herinnering aan de geboorte uit den Rechtvaardige leidt tot een tweede conclusie, vervat in onzen tekst. Het kindschap Gods getuigt van een onuitsprekelijk rijke genade. En de beschouwing van die liefde des Vaders moet ons prikkelen tot een heiligen ijver om den beelde des Zoons gelijkvormig te zijn. Daartoe wijst Johannes op drieërlei:

ten 1e: de tegenwoordige voorrechten,
ten 2e: de toekomstige heerlijkheid,
ten 3e: de heilige roeping der kinderen Gods.

I. „Ziet hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft, [namelijk] dat wij kinderen Gods genoemd zouden worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent".

In dit eerste tekstvers, Gel., schildert ons de Apostel *de tegenwoordige voorrechten van Gods kinderen,* hun gelukstaat reeds in dit leven. En hij bepaalt ons bij *de bron, de grootheid* en *het gevolg* van dat zalig lot.

De bron ligt in *de liefde des Vaders.* En als Johannes op die fontein des heils 't oog vestigt, dan roept hij ons toe, opdat wij, evenals hij, met bewonderende aanbidding zouden vervuld worden: *„Ziet hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft.”*

Wij staan hier dan ook voor een ondoorgrondelijk wonder, dat ons verstand nooit vatten zal.

God de Vader, de Drieëenige God, heeft ons *zijne liefde* gegeven, zijn onuitsprekelijke, onuitputtelijke, onveranderlijke liefde, zijn *groote* liefde, gelijk de Apostel ze noemt. Want hij weet er geen ander woord voor. Hij kan ze niet omschrijven in menschentaal, noch ze afmeten. Hij kan er slechts van stamelen: zijn *groote* liefde, absoluut groot, volmaakt groot, zonder maat, zonder lengte, breedte en hoogte, zonder begin en zonder einde, eeuwig, oneindig, volkomen, gelijk de Volmaakte Zelf de Oneindige en Eeuwige is.

Die groote liefde, die volle liefde van zijn Vaderhart heeft God ons *gegeven.* Let wel, Gel., niet „geopenbaard, bekend gemaakt, getoond,” maar *„gegeven.”* 't Is een gansch vrije liefde, die God wegschenkt aan degenen, die Hij daartoe verkiest naar zijn vrijmachtig, souverein welbehagen. Maar als zij zich geeft, dan geeft zij zich geheel. En dan *geeft* zij zichzelve aan ons. Zoodat die liefde in ons bezit komt, ons eigendom wordt, ons wettig, onvervreemdbaar eigendom, dat niemand ons ontrooven en waarvan niets ons scheiden kan. Want 't is die liefde Gods niet genoeg, dat zij tot ons nadert om van buiten ons te bestralen en door haar gloed ons te verwarmen. Maar zij rust niet, voordat zij alle hinderpalen heeft uit den weg geruimd, alle hoogten geslecht,

alle diepten aangevuld, en langs vlakke en gebaande wegen is binnengestroomd in onze ontsloten harten, om daar in 't binnenste van ons wezen zich een woning te maken, een tempel tot in eeuwigheid.

En aan wie heeft de Vader deze groote liefde gegeven? Aan *ons*, antwoordt de Apostel in den tekst. Aan *ons*, nietige schepsels, bewoners van het stof, aardwormen, met de gansche wereld minder bij dien God der liefde te achten dan een druppel aan den emmer en een stofken aan de weegschaal. Aan *ons*, doemschuldige zondaars, melaatsch van den hoofdschedel tot de voetzool, vervuld met blakende vijandschap tegen God. Aan *ons*, die deze liefde duizendvoudig hebben verbeurd en nog voortdurend verzondigen, en waardig zijn voor immer om te komen in het branden van Gods toornegloed.

O, wij mogen wel, Brs. en Zrs., nederzinken in aanbidding, waar Johannes ons betuigt: *„Ziet hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft,”* en uitroepen als een weerklank op dit onbegrijpelijk Evangelie: „Wat is de mensch, o God, dat Gij zijner gedenkt, of des menschen zoon, dat Gij hem bezoekt” (Hebr. 2 : 6.)!

Nog hooger stijgt die verwondering, als wij letten op *de grootheid* der voorrechten, welke Gods liefde ons verleent. *„Ziet hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft, [namelijk] dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden.”*

In sommige handschriften volgen nog deze woorden: „en wij zijn het.” Zij zijn zeker overgenomen uit het tweede vers. Doch zij behoeven hier niet te staan. Want deze naam is geen ijdele titel, waarmede de wereld wel hare liefhebbers vereert. Deze naam is geen zinledige klank, gelijk dat gemeenlijk geldt van de namen, welke wij menschen elkander geven. Neen, waar God namen geeft, daar geeft Hij ook tegelijk het wezen. Het „zijn” is dus in het „heeten” opgesloten.

In den naam, waarmede God ons noemt, spreekt Hij uit, deelt Hij ons mede, zegt en verzekert Hij ons juist, wat wij in der waarheid en werkelijkheid *zijn* voor zijn aangezicht.

„Kinderen Gods genaamd.” Moeten wij u zeggen, Gel., wat schat van voorrechten in dien naam ligt opgesloten? Wij vermogen het niet. Slechts kunnen wij er iets van aanstippen.

En dan mag dit wel het eerst genoemd, dat wij *verzoende* kinderen zijn. O, wij waren eens kinderen, toen wij in Adam geschapen werden naar Gods beeld. Maar dat kindschap hebben wij verloren door onze eigen, moedwillige ongehoorzaamheid. Wij zijn niet meer waardig Gods kinderen genaamd te worden. Doch dit is nu het wonder van Gods liefde, dat Hij ons met Zichzelven verzoend heeft. Zijn liefde schonk ons het liefste, wat Hij bezat, zijn eeniggeborenen, eeuwig beminden Zoon. En omdat deze ons, zijnen broederen, in alles gelijk is geworden, uitgenomen de zonde. Dewijl Hij onze zonden heeft gedragen in zijn eigen lichaam aan het hout. Doordien hij voor ons de wet heeft volbracht, welke wij verbroken hebben, en ons rein heeft gewasschen van al onze overtredingen in de fontein van zijn dierbaar bloed. Daarom zijn wij *„kinderen”* genaamd, *verzoende* kinderen, uit genade tot kinderen aangenomen om Christus' wil.

En nu bezitten wij al de rechten der kinden.

Een kind heeft toegang tot zijns vaders huis. Een vreemdeling moet aankloppen en wachten, totdat hij wordt binnengelaten, maar een kind doet zelf de deur open en treedt zonder schroom binnen. Zoo mogen wij Brs. en Zrs., indien wij door genade kinderen Gods mogen zijn, met vrijmoedigheid toegaan tot het huis van onzen Vader, die in de hemelen is, tot het binnenste heiligdom van zijn paleis, tot zijn liefdevol Vaderhart. Met al onze bekommeringen. Onder alle stormen des levens. In het midden van al onze ellende.

En daar vinden wij altijd raad en redding. Daar is het veilig en zalig. Daar zitten wij neder in de schuilplaats des Allerhoogsten om te vernachten in de schaduw des Almachtigen (Ps. 91 : 1.).

Een kind heeft ook een zitplaats aan 's vaders tafel. Voor een gast moet een plaats worden ingeruimd, maar 't kind vindt die plaats gereed. Zoo is het ook met Gods kinderen. En deze disch van onzen Vader is volop voorzien van de kostelijkste spijzen en keurigste dranken. In den mildsten overvloed. Wij worden gevoed met hemelsch manna, met het levende brood, dat spijzigt ten eeuwigen leven. Wij worden gedrenkt met water, ja met honig uit de rotssteenen. Daar is ook keur van spijzen en drank: melk voor de zuigelingen, vaste spijzen voor de volwassenen. En tot al zijn kinderen zegt de Gastheer, telkens weer als Hij den feestdisch hun bereidt: „O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet; ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk! Neigt uw oor, en komt tot Mij, hoort, en uwe ziele zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, [*en u geven*] de gewisse weldadigheden Davids" (Jes. 55 : 1 en 3.).

En eindelijk Gel., — want wij kunnen slechts een paar hoofdzaken aanroeren — een kind is een erfgenaam, die wettig recht heeft op een deel van 's vaders goed. Welnu, „indien wij kinderen zijn, zoo zijn wij ook erfgenamen, erfgenamen van God, en medeërfgenamen van Christus" (Rom. 8 : 17.). Wat de Heere oudtijds van de Levieten zeide: „Ik ben hun erfenis", dat geldt onder den nieuwen dag van al zijn volk, in Christus geheiligd en gezalfd tot een koninklijk priesterdom: de Heere Zelf is hun erfenis en hun Deel in eeuwigheid.

Hier rijst wellicht een bedenking. „Hoe is het mogelijk, als Gods kinderen reeds in dit leven zoo ruime en rijke voorrechten bezitten, dat hunne tegenspoeden en tegenheden vele zijn en

het uitnemendste der dagen hunner jaren moeite is en verdriet?"

De Apostel weerlegt dit bezwaar, daar hij zegt: *„Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.*"

't Eene is hier *gevolg* van het andere. Omdat wij *„kinderen Gods*" zijn, *„daarom* kent ons de wereld niet;" want „zij kent God, *onzen Vader*, niet." Wij zouden ook zelf, Brs. en Zrs., onszelf niet kennen, wij zouden zelf niet weten, wat het inhoudt kinderen Gods te zijn, indien de Heere deze heilsgeheimen niet voor ons ontsloot. Gelijk de Apostel Paulus getuigt — niet, zooals men dikwijls meent met het oog op onze toekomstige heerlijkheid, doch juist in betrekking tot onze tegenwoordige zaligheid — „Hetgene het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des menschen niet is opgeklommen, hetgene God bereid heeft dien die Hem liefhebben. Doch God heeft het ons geopenbaard door zijnen Geest" (1Cor. 2:9 en 10.).

Zoo kennen *wij* dit mysterie der zaligheid. Doch *de wereld* kent *ons* niet. Indien wij althans getrouwe kinderen zijn, die vrijmoedig opkomen voor den naam en de zaak van onzen God en Vader. Dan stellen wij een andere wetenschap, een andere kunst, een andere school, een andere pers, een andere staatkunde, in één woord een geheel andere levensbeschouwing en levensopenbaring tegenover die der wereld. Dan plaatsen wij ons geloof tegenover haar ongeloof. Dan ontrollen wij de banier des kruises tegenover de roode vaan der revolutie, die zij opheft. Dan getuigen wij door woord en wandel voor de waarheid en gerechtigheid des Heeren; bestraffen wij haar over haar gruwelen en ongerechtigheden; en eischen wij ook haar op voor den dienst van onzen God, aller schepselen Koning!

Dat verstaat de wereld niet, dat vat zij niet, dat begrijpt zij niet. Ja, het is haar een dwaasheid, zij ergert er zich aan, en zij duldt het niet.

Als gij eens tot haar spreekt over wat God aan uwe ziel heeft gedaan, over hetgeen gij ervaren en genieten moogt van zijn Vaderliefde — dan haalt zij de schouders op, of zij roept u toe: „gij raast, gij zijt uitzinnig!"

Wanneer gij haar — want zij wil soms ook godsdienstig zijn — den Christennaam betwist, omdat zij den Christus der Schriften verloochent, dan beschuldigt zij u van verregaande eigengerechtigheid en hoogheid des harten.

„De wereld kent ons niet." Zij scheldt ons voor dwepers, dompers en duisterlingen. *Want zij kent God niet.* En daarom kent zij wel goddeloosheid, maar geen Godzaligheid. Wel bijgeloof, maar niet het aanbidden van God in den Geest. Wel ongeloof, maar geen geloof. Wel vertwijfeling, maar geen goede hope door genade. Wel zelfvertrouwen, maar niet het wantrouwen in het vleesch. Wel wereldsche vermaken, maar niet het juichen in Christus Jezus.

Gel., kent de wereld ook *u* niet? En ondervindt gij daarom weleens iets van heur haat, haar verdrukking, verguizing, versmading?

Dit is een onbedriegelijk kenmerk, waaruit blijkt, of gij niet slechts kinderen Gods *heet*, maar het ook in waarheid *zijt*.

Indien de wereld u wel kent, omdat gij met haar heult en het met haar houdt, dan zijt gij Gods kinderen niet. En bekeert u dan, en zoekt de liefde des Vaders, die in Christus tot u uitgaat, opdat gij niet met de wereld geoordeeld en verdoemd moogt worden!

En zoo de wereld u niet kent, Brs. en Zrs., zorgt er dan voor, dat gij onbekenden voor haar blijft, al kost u dat ook vijandschap en vervolging, soms zelfs van de zijde uwer eigen huisgenooten. Zoekt geen groote dingen in de wereld! Vergadert daar geen schatten! Dingt niet naar haar lof en

eerbewijzen! Maar wendt hart en oog van haar af, om ze op te heffen naar boven! Daar kent uw God u, de Vader, die u zoo groote liefde gegeven heeft. Daar is uw schat, daar is uw erfdeel, onder de engelen en de heiligen in het licht. Hier hebben wij geen blijvende stad, hier zijn wij vreemdelingen en bijwoners. Maar daar is het Vaderhuis met zijn vele woningen, en daar is ons Vaderland, ons hemelsch Vaderland, het land der ware ruste, het land van eeuwigen vrede en vreugde!

II. Van *die toekomstige heerlijkheid der kinderen Gods* spreekt onze tekst in de 2e plaats, als het heet in vrs.2:

„Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als [hij] zal geopenbaard zijn, wij hem zullen gelijk wezen; want wij zullen hem zien, gelijk hij is."

De Apostel, Gel., schetst ons *de toekomstige heerlijkheid van Gods kinderen* als eene deels onbekende, deels bekende, doch die toch gewis, onbedriegelijk zeker is.

Gedeeltelijk is zij ons *onbekend.*

Wat wij zijn, dat weten wij. „Want zoovelen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods. Diezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn" (Rom. 8 : 14 en 16.).

Hieromtrent behoeft gij dus niet in het onzekere te verkeeren. Daar kan wel twijfeling en slingering bij u gevonden worden. Gij kunt wel vreezen voor zelfbedrog. Die zaak kan u te groot wezen, dat *gij*, een doemschuldig zondaar, een goddeloos rebel tegen God en zijn Gezalfde, een gruwelijk overtreder van het verbond en de ordinantiën des Heeren — dat *gij* een kind zoudt zijn van dien hoogen en heiligen God, die smetteloos rein en onkreukbaar rechtvaardig is. Maar, als gij dan weer moogt afzien van uzelf om den blik des geloofs

te vestigen op uw eenigen en volkomenen Middelaar en Zaligmaker. Wanneer de Geest u leidt tot het Woord, en gij ziet in dat licht èn wat de Heere voor u heeft gewrocht, èn wat Hij in u heeft gedaan en nog doet. Zoo gij u moogt vastklemmen aan zijn onveranderlijke trouw, die door uwe ontrouw niet teniet kan worden gedaan, en neerzinkt op den rotsvasten grond van zijn genadeverbond, dat aan u beteekend en bezegeld is. Dan wijkt alle twijfel, dan weet gij het zeker wat gij zijt, en dan stamelt uwe verrukte ziel „Abba, lieve Vader!"

Wij weten dus, Brs. en Zrs., *wat wij zijn.*

Maar wij weten niet *„wat wij zijn zullen."*

Wij *kunnen* het niet weten, *„het is nog niet geopenbaard."* Het is nog verborgen. Het is nog bedekt. En dat ligt niet aan God, alsof Hij, de Alwetende, die het wel weet, het ons niet zou willen zeggen! Neen, het ligt aan ons, aan onze zonde, waardoor ons verstand verduisterd is, en dat wel in zulk een mate, dat het, ook bij verlichting door Gods Woord en Geest, onvatbaar blijft vóor een heldere, klare kennis van die toekomstige heerlijkheid.

Aan Johannes is er veel van getoond in hemelsche visioenen op Patmos, meer dan aan iemand anders; en toch, hij juist verklaart hier: *„het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen."* En een andere Apostel werd opgetrokken in den derden hemel, in het paradijs Gods, en hij hoorde en zag daar veel van die toekomstige heerlijkheid — maar, het waren „onuitsprekelijke woorden, die het eenen mensch niet geoorloofd is te spreken" (2 Cor. 12 : 2-4.).

God onttrekt zich dies niet aan ons met die heerlijkheid, welke Hij voor ons bereid heeft, maar 't is onze schuld, dat wij ze niet zien kunnen. Daar liggen wel drie bedekkingen op, welke wij zelf aangebracht hebben. De wereld, die wij verwoest en verdorven hebben, is het eene deksel; het

vleesch, dat altijd begeert tegen den Geest, is het andere; en het derde is de duivel, de vader der leugenen, naar wiens leugentaal wij al te gretig luisteren.

Nochtans, Brs. en Zrs., hoe dik en dicht die deksels ook mogen zijn, wij zullen er doorheen breken met het geloof, dat alles overwint. Ja, nu reeds wordt voor ons geloofsoog een tipken van dien drievoudigen sluier opgelicht.

Onze toekomstige heerlijkheid is ook voor ons een *bekende: „Maar wij weten, dat als [hij] zal geopenbaard zijn, wij hem zullen gelijk wezen; want wij zullen hem zien, gelijk hij is."*

Daar is verband tusschen die toekomst en het heden. Het is éen leven, hetwelk Gods kinderen bezitten, nu in den tijd en daarna in de eeuwigheid. Zalig worden alleen zij, die reeds zalig zijn. Maar er is onderscheid in de openbaring en genieting van dat leven der zaligheid. Wat wij er hier van proeven en smaken door de ervaring van Gods gunst en trouw, van zijn teedere Vaderzorg, van zijn veilige bescherming en bewaring, van zijn verzoenende en verlossende genade, van de verrassende blijken zijner reddende almacht, van zijn vertroostende nabijheid, van de uitlatingen zijner liefde aan ons hart — dat alles, en nog zooveel meer, wat wij zouden kunnen noemen, 't is slechts een voorproef en voorsmaak van de volmaakte zaligheid en heerlijkheid, welke ons wacht. 't Zijn slechts enkele druiven van Eskol als voorboden van den vollen oogst in het hemelsche Kanaän, waar God Zelf wonen zal bij ons en wij bij Hem in rechtstreeksche, volkomen gemeenschap tot in alle eeuwigheid. Die toekomst zal aanlichten, *„als [hij] zal geopenbaard zijn,"* wanneer Christus wederkomt op de wolken, bij de verschijning der heerlijkheid van onzen grooten God en Zaligmaker. Dan zullen wij met hem verheerlijkt worden. Dan *„zullen wij hem gelijk wezen."*

Dat wil niet zeggen, dat wij precies zoo zullen zijn, als

hij, onze gekroonde Koning, is. Neen, er zal verschil zijn. Hij blijft het Hoofd, en wij blijven zijne leden, lidmaten van zijn lichaam, en de leden en het hoofd zijn niet volkomen aan elkander gelijk. Maar de leden *deelen* in de heerlijkheid van het hoofd. Wij zullen hem *gelijkvormig* wezen, zooals er staat in het oorspronkelijke. Gelijk immers de Vader naar zijne eeuwige liefde ons tevoren gekend en verordineerd heeft „den beelde zijns Zoons *gelijkvormig* te zijn, opdat hij de eerstgeborene zij onder vele broederen" (Rom. 8 : 29.).

„*Want wij zullen hem zien, gelijk hij is.*"

't Zal dus zijn, niet slechts een geestelijke, inwendige zaligheid voor de ziele alleen, maar ook een stoffelijke, uitwendige heerlijkheid, voor lichaam en ziele beide, voor geheel ons menschelijk leven. „Wij verwachten, naar zijne belofte, nieuwe hemelen en eene nieuwe aarde, in dewelke gerechtigheid woont" (2 Petr. 3 : 13.).

Ons geloof zal verwisseld worden met aanschouwen. „Wij zien nu door eenen spiegel in eene duistere rede, maar alsdan [*zullen wij zien*] aangezicht tot aangezicht" (1 Cor. 13 : 13.). „Zalig, zegt de Heiland, [*zijn*] de reinen van hart; want zij zullen God zien" (Math. 5 : 8.). Johannes verklaart hier: „*wij zullen hem zien,*" namelijk den Christus. Doch dat is in den grond der zaak hetzelfde als het zien van God. De Zoon zal komen in de heerlijkheid des Vaders. *Zoo* zullen wij hem zien. En zijn woord zal waarheid wezen: „die mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien; ik en de Vader zijn één" (Joh. 14:9 en 10 : 30.).

Hoe dat zijn zal en wat dat wezen zal, wij weten het niet. Die toekomstige heerlijkheid is ondenkbaar, onbeschrijfelijk schoon. Doch dit weten wij wel, Brs. en Zrs., zij zal gewisselijk komen, even zeker als de Christus komen zal aan het eind der eeuwen. Zij is reeds gereed en bereid om geopenbaard te worden in den laatsten tijd. Zij kan ons niet ontgaan.

Zij is ons onvreemdbaar eigendom. Zij is „een onverderfelijke, en onbevlekkelijke, en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is” voor ons en al Gods kinderen, veilig bewaard in de trouwe, almachtige Vaderhand Gods. (1 Petr. 1:4 v. v.).

En daarom zingen wij:

Getrouwe Heer, Gij wilt mijn goed, mijn God,
Mijn erfenis en 't deel mijns bekers wezen.
Gij onderhoudt gestaäg het heuglijk lot,
Dat Gij, zoo mild, voor mij hebt uitgelezen.
De schoonste plaats mat Gij met ruime snoeren,
O heerlijk erf, gij kunt mijn ziel vervoeren. Ps. 16:3.

Nog een kort woord, Gel., over *de zekerheid der toekomstige heerlijkheid van Gods kinderen.*

Wat wij zijn zullen, is ons niet geopenbaard. Maar *„wij weten,”* dat wij hem gelijk zullen wezen. Dat is de wetenschap des geloofs, die tot onbedriegelijke zekerheid leidt. „Het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt” (Hebr. 11:1.). Dat is de *ware* wetenschap, die lijnrecht staat tegenover die des ongeloofs, de valsche wetenschap. De wijsheid der wereld rust op hypothesen, veronderstellingen, die gedurig onhoudbaar blijken te zijn en dan weer plaats moeten maken voor nieuwe, die straks eveneens verworpen zullen worden. Die wetenschap *kan* dus geen zekerheid en daarom ook geen vrede en rust schenken aan uw arme hart. Zij heeft geen antwoord op de gewichtigste vragen des levens: „vanwaar komt gij?” en „waar gaat gij henen?” Zij kan het niet verder brengen dan tot 't woord van den twijfel: „wat is waarheid!”

Doch de wetenschap des geloofs schenkt een vastheid, zooals geen berg heeft noch rots. Want zij is geworteld in het Woord. En dat Woord van God is waarachtig, gelijk Hij Zelf de Waarachtige is, de God der waarheid en der trouwe, die niet liegen kan.

En dat geloof wordt versterkt en bevestigd door de bevinding van Gods Vaderliefde, welke wij in de woestijn van dit leven opdoen. 't Was vroeger wel gewoonte, Gel., dat de kooper van een stuk land een graszode, die van een boom een tak, die van een huis een sleutel ontving, als een onderpand van het eigendomsrecht, hetwelk hij op 't gekochte verkregen had.

Welnu, zoo geeft de Heere ook ons teekenen en panden van ons erfrecht op de heerlijkheid des hemels. De geestelijke zegeningen, waarmede Hij ons hier omringt en overlaadt, zijn een graszode van het hemelsche Kanaän, dat wij bezitten zullen; een tak van den Boom des levens, die staat in het midden van het paradijs Gods, waar wij gewisselijk zullen binnenkomen; de sleutel tot de woningen van het Vaderhuis, waar onze Heiland ons een plaats bereidt voor eeuwig.

En daarom, hoopt volkomenlijk op Gods genade, hoe zwak en gering, naar uw eigen schatting, uw geloof ook wezen moge. Het goede werk, dat de Heere in u begonnen heeft, zal Hij zeker voleindigen tot op den Dag van Christus. De hope *kan* niet beschamen. Want wij hebben het onderpand des Geestes. En door dien Geest, die ons is gegeven, heeft de Vader zijne liefde uitgestort in onze harten (Rom. 5:5.).

III. Die levende hope, waartoe wij wedergeboren zijn naar Gods barmhartigheid door de opstanding van Christus uit de dooden (1 Petr. 1 : 3.), legt ons een gewichtige levenstaak op.

Onze tekst gewaagt *ten derde* van *de heilige roeping der kinderen Gods.* In vrs. 3 staat: *„En een iegelijk die deze hope op hem heeft, die reinigt zichzelven, gelijk hij rein is."*

't Mag onze aandacht niet ontgaan, Gel., dat de Apostel zich hier anders uitdrukt als in het voorgaande. Hij zegt niet: *en wij,* die deze hope op hem hebben, reinigen onszelf. Maar: *„en een iegelijk* die deze hope op hem heeft, die reinigt zichzelven."

En dat doet hij met opzet. Hij weet het, geheel de gemeente moet hij aanspreken als *„Geliefden.”* Allen heeft hij te houden voor *„kinderen Gods,”* omdat zij allen liggen onder den band des verbonds en gedoopt zijn in den naam des Vaders. Maar hij weet het ook, dat niet allen Israël zijn, die uit Israël zijn. Dat niet allen, die kinderen *heeten*, ook waarlijk kinderen *zijn*. En daarom geeft hij een kenmerk ter onderscheiding aan de hand, een duidelijk kenmerk van het ware kindschap Gods: *„Een iegelijk die deze hope op hem heeft, die reinigt zichzelven.”*

Wanneer wij dan ook spreken van onze *roeping* tot reiniging, dan bedoelen wij dat niet in Pelagiaanschen zin, alsof wij onszelf zouden moeten reinigen om kinderen Gods te *worden*. Neen, de verhouding is juist een omgekeerde: wij *zijn* kinderen Gods, enkel en alleen uit vrije liefde en grondelooze barmhartigheid; en daarom zijn wij geroepen tot heiligheid. En uit het opvolgen van die roeping blijkt de echtheid van het kindschap. Want alleen de ware kinderen, die uit God geboren zijn, die alleen kunnen zichzelven reinigen door den Heiligen Geest, die in hen woont.

Dat weten wij ook wel, Brs. en Zrs., zoo wij door genade kinderen Gods mogen zijn. Wij hebben het geleerd bij eigen ervaring in den worstelstrijd des levens door de onderwijzing van Gods Woord en Geest. Eerst verstonden wij het niet. Wij gingen zelf aan den arbeid. Wij zouden onszelf reinigen, opknappen, beter maken. Wij werden ijverig in wat wij waanden goede werken te zijn. Totdat wij ons dood hadden gewerkt. En toen wij daar nederlagen met gebroken armen en beenen, geworpen op het vlakke des velds om de walgelijkheid van onze ziele; en geen oog medelijden over ons had, om zich over ons te erbarmen — toen is de Heere, Israëls Ontfermer, bij ons voorbijgegaan; en Hij zag ons, vertreden zijnde in onzen bloede, en Hij zeide tot ons in

onzen bloede: leef! Ja Hij zeide tot ons in onzen bloede Leef (Ezech. 16 : 5, 6.)!

En zijn Woord was een woord van almachtige genade. Toen werden wij ook levend gemaakt door zijn Geest. Toen werden wij overgebracht uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht. Toen zijn wij opgestaan uit de dooden en Christus kwam over ons lichten. En dat heugelijk licht der verlossing ontstak de vlam der hope in ons hart; en omdat wij die hope op hem hebben, reinigen wij onszelven, gelijk hij rein is.

Let ook op die laatste woorden, Gel.: *„gelijk hij rein is."* Neen, de kracht tot die reiniging komt, ook na de wedergeboorte en de bekeering, niet uit onszelf voort. Wij ontvangen ze van Christus, ons Hoofd. Zijn volmaakte reinheid is tegelijk het heilige voorbeeld en de genadevolle bron van onze reiniging. Hij is ons gegeven van God ook tot heiligmaking (1 Cor. 1 : 30.). Hij is en blijft de ware wijnstok en wij zijn ranken, die zonder hem niets kunnen doen (Joh. 15.).

Doch zoo wij ranken zijn, levende ranken, ware kinderen Gods, dan *kan* ook de vruchtdraging niet uitblijven. O, zeker, daar kunnen donkere tijden doorleefd worden, waarin wij de eerste liefde verlaten en de reiniging der vorige ongerechtigheden nalaten. Wij dwalen gedurig weer af en kunnen soms vallen in zonde, zelfs zeer diep. Maar leven in de zonde, dat kunnen wij niet meer. In zijn zoekende liefde brengt de Herder ons weer terug tot de kudde en Hij leidt ons in het spoor der gerechtigheid om zijns naams wille. En altijd blijft het woord waarheid: „een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de rechtvaardigheid, gelijk Hij rechtvaardig is; *en een iegelijk, die deze hope op hem heeft, die reinigt zichzelven, gelijk hij rein is."*

Deze *reiniging*, Gel., is dus een toetssteen, waaraan gij uzelf beproeven kunt om te weten, of gij in waarheid kinderen Gods zijt. Doch dan komt het op goed onderscheiden aan.

Ziet, daar kunnen twee menschen zijn, die zichzelven reinigen, van wie de een het veel verder schijnt te brengen op den weg der heiligmaking dan de ander, terwijl toch de verst gevorderde niet, en de minst vooruitgaande wel een echt kind van God is.

't Ligt alleen maar aan de bron, het beginsel, waaruit het voortkomt! Leeft gij uit het geloof, of zijt gij aan het ware geloof nog vreemd? Werkt gij uit de kracht van Christus, of uit uw eigen kracht? Reinigt gij uzelf, omdat gij door genade een kind des Heeren *zijt*, of opdat gij het moogt *worden?*

O, ziet dan ernstig toè en vleit u niet met een ijdele hope! De beste werken, de heiligste woorden, de reinste gedachten, de vurigste ijver, de grootste zelfopofferingen voor de zake van Gods koninkrijk — het baat u alles niet, zoo gij daarvan een grond maakt voor de zaligheid. 't Zal u alles in het aangezicht vliegen en tegen u getuigen in den grooten dag der openbaring van Jezus Christus.

De eenige grond, waarop gij u verlaten kunt, is de vrije, louter vrije genade Gods en het volbrachte, volkomen verzoeningswerk des Heeren. Zoo gij daarop bouwt, zoo gij die hope op hem hebt, dan zijt gij zalig en zult gij zalig worden.

Maar maakt dan ernst met *deze heilige roeping tot reiniging* en jaagt de heiligmaking na, zonder welke niemand den Heere zien zal (Hebr. 12 : 14.).

Op dien weg der reiniging wordt God Drieëenig verheerlijkt, de Vader, die zoo groote liefde ons gegeven heeft; en de Zoon, die zoo onuitsprekelijk ons heeft liefgehad; en de Heilige Geest, die deze liefde in ons hart heeft uitgestort.

Op dien weg der reiniging wordt gij van uw geloof verzekerd, maakt gij uw roeping en verkiezing vast, en raakt gij gefundeerd in de hope, de blijde hope der heerlijkheid.

Op dien weg der reiniging zijt gij anderen ten zegen en kunnen door uw Godzalig leven nog velen gewonnen worden voor den heerlijken liefdedienst Gods.

Nogmaals, Brs. en Zrs., maakt dan ernst met *deze heilige roeping tot reiniging!*

't Moet gezien kunnen worden in al uw handel en wandel; gezien door degenen met wie gij saâmwoont in één huis, met wie gij saâmwerkt in één kring; gezien door de wereld, in wier midden gij verkeert, dat gij reiner wordt in liefde, ootmoed, zachtmoedigheid; reiner van karakter en inborst; reiner in uw bedoelen en begeeren, uw denken en willen; reiner in al uw woord en werk en gansch de openbaring van uw leven.

En wat ten slotte ons daartoe prikkelen moet, 't is *de hope, die wij op hem hebben.*

Niet in dezen zin, alsof wij door die *„reiniging"* rijp moesten worden voor den hemel. Want zelfs de allerheiligsten, zoolang als zij in dit leven zijn, hebben maar een klein beginsel dezer gehoorzaamheid (Cat. Z. 44.). Rijp voor den hemel zijn al Gods kinderen ten allen tijde, omdat zij volmaakt heilig zijn in Christus, hun Hoofd en Heere.

Maar wij moeten steeds bedenken, dat wij onzen Koning en Bruidegom tegemoet reizen. Dat wij *„hem zien zullen, gelijk hij is,"* vlekkeloos rein en heilig, in hemelsche heerlijkheid!

Ziet, als wij daarhenen den blik onzer hope richten, dan dringt ons de liefde tot hem tot ernstige vervulling onzer heilige roeping. Dan koesteren wij een sterke begeerte om voor hem te verschijnen in een bruidskleed, dat door geen zonde bevlekt is. En dan nemen wij steeds meer de toevlucht tot hem, om door zijn genade en Geest onszelf te reinigen, gelijk hij rein is. Evenals ons oog geen stofje kan verdragen, doch zóó lang traant, totdat het er weer uit verwijderd is — zoo ook kan het oog der hope, dat uitziet naar de komst

des Heeren geen stof der zonde, der wereld en des vleesches verdragen; en de Heere geeft gedurig weer boetetranen, die er dat stof uitwasschen.

Laat dan onze hope gevestigd blijven op hem, die te komen staat, onze dierbare Heiland en Zaligmaker! Laat ons, ziende op hem, den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, afleggen allen last en de zonde, die ons lichtelijk omringt! Laat ons loopen met lijdzaamheid de loopbaan, die ons voorgesteld is (Hebr. 12 : 1 en 2.)!

Die weg is de eenige, de rechte, de ware weg, die tot de zaligheid leidt. Want die weg loopt uit op den troon van God, waar wij zullen aankomen, bekleed met lange, witte kleederen, wit gemaakt in het bloed des Lams; om nacht en dag, zonder ophouden, eeuwiglijk den Heere onzen God te dienen in zijnen tempel, zijn Naam alleen tot glorie (Openb. 7 : 13-15.)! *Amen.*

XII.

„KINDEREN GODS EN KINDEREN DES DUIVELS".

„Een iegelijk die de zonde doet, die doet ook de ongerechtigheid; want de zonde is de ongerechtigheid.

En gij weet dat hij geopenbaard is, opdat hij onze zonden zoude wegnemen en geene zonde is in hem.

Een iegelijk die in hem blijft, die zondigt niet; een iegelijk die zondigt, die heeft hem niet gezien, en heeft hem niet gekend.

Kinderkens, dat u niemand verleide. Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk hij rechtvaardig is.

Die de zonde doet, is uit den duivel; want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zone Gods geopenbaard, opdat hij de werken des duivels verbreken zoude.

Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.

Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar."

1 Joh. 3:4—10a.

LEZEN: Joh. 3:1—21.

ZINGEN: Ps. 37:19; Ps. 119:37 en 69; Ps. 7:6; Ps. 138:4.

Daar bestond, Gel., een band van innige liefde tusschen

Johannes en de gemeente des Heeren, aan welke hij schreef; gelijk zulk een betrekking nog bestaat tusschen de Herders en Leeraars en de kerken, die zij dienen mogen. De Apostel had die kudde, voor welke zijn Zender, de goede Herder, zijn leven gesteld had, lief met geheel zijn hart. En als een getrouwe herder achter den Oppersten Herder waakte hij over haar met de teederste zorg en wijdde hij aan haar belangen al zijne gaven en krachten.

Hieruit is te verklaren het voorkomen van zoovele herhalingen in dezen Zendbrief. Dat zijn volstrekt geen ijdele, nuttelooze herhalingen. Integendeel zij hebben een bepaalde bedoeling, een uitnemende strekking.

Wanneer — om een voorbeeld te ontleenen aan het dagelijksch leven — een kind gereed staat het ouderlijk huis te verlaten om de wijde, wijde wereld in te gaan, zoo vol van gevaren, dan put vader zich uit om telkens en telkens weer zijn zoon of dochter te vermanen en te waarschuwen.

Zoo doet ook de Apostel der liefde, die zelf reeds een „vader in Christus" is geworden. Hij ziet grijpende wolven, in een schapenvacht gehuld, die loeren op het leven der lammeren van Jezus' kudde. Hij ziet den duivel rondgaan als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden. En gedrongen door de liefde eens vaders wijst hij, gedurig weer onder dezelfde bewoording om het maar diep in te prenten in het hart, op de antichristelijke leugenleer der dwaalgeesten, en roept hij herhaaldelijk uit, wat wij ook lezen in onzen tekst: *„Kinderkens, dat u niemand verleide"* (vs. 7.).

Ja nog dieper moet dit opgevat, Gel.!

Johannes schrijft een deel der Heilige Schrift. Hij draagt tot ons uit het Woord des Heeren. God zelf spreekt tot ons door zijn mond. En Hij, de Vader van alle barmhartigheid

en genade, „weet, wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde, dat wij stof zijn. Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt zich de Heere over degenen, die Hem vreezen” (Ps. 103 : 14 en 13.). De Heere, onze groote Ontfermer, buigt zich met vaderlijk erbarmen over ons neder, en, omdat wij zwak zijn van hart en zwaar van oor om te hooren, herhaalt Hij zijn liefelijke roepstemmen, die ons afmanen van de verderfelijke wegen, waartoe de geweldhebbers der wereld ons trachten te verleiden.

De Apostel sluit zich in de vermaning van onzen tekst zeer nauw aan het voorafgaande aan. Hij sprak over de heilige roeping van Gods kinderen tot reiniging van hart en leven. „Een iegelijk (zoo zegt hij in vs. 3) die deze hope op hem heeft, — die daar leeft in de blijde verwachting der toekomst van Christus, de hope der heerlijkheid — die reinigt zichzelven, gelijk hij rein is.”

Dat was echter niet de inhoud van de prediking der dwaalleeraars. Die verkondigden een leer, welke niet zoo beslist inging tegen vleesch en bloed. Die vergôelijkten den dienst der zonde en der wereld, zij het ook onder schoone redeneeringen en verleidelijke leuzen. En daarom gaat Johannes hen aan de kaak stellen en ontmaskeren. Hij bepaalt ons daartoe bij het ontzettend karakter der zonde en bij den waren oorsprong van het leven in de zonde. Terwijl hij daartegenover zeer scherp en kras plaatst de onwederstandelijke macht der wederbarende genade en de heerlijke bron van het leven dezer genade. En dat houdt hij ons als een helderen spiegel voor. Hieraan, zoo roept hij ons toe, kunt gij uzelf toetsen en beproeven. Of, gelijk het heet in 't slot van onzen tekst: *„Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar”* (vs. 10a.).

Dit woord, Gel., bevat dus den hoofdinhoud, het hoofddoel van dit apostolisch getuigenis. Het geeft ons tot naarstig

zelfonderzoek *het groote kenmerk van de kinderen Gods en van de kinderen des duivels.*

En als vanzelf wordt onze aandacht gevestigd op twee hoofdzaken:

ten 1e op de zonde en het doen-der-zonde als het kenmerk van de kinderen des duivels;

en ten 2e op de zondeloosheid en het niet-doen-der-zonde als het kenmerk der kinderen Gods.

I. Ten 1e geeft de Apostel ons een antwoord op de vraag: *waarin zijn de kinderen des duivels openbaar?* Wat is *het kenmerk*, het onbedriegelijk kenmerk, waardoor zij duidelijk te kennen en klaar te onderscheiden zijn?

Drieëerlei dient tot antwoord op die vraag.

Eerst een bepaling van *het wezen der zonde*,

Daarna 't noemen van *den oorsprong der zonde.*

En eindelijk de uitspraak, *dat de zonde onbestaanbaar is met de kennis van Christus.*

Want als wij dat hebben verstaan, dan kan het voor ons helder zijn als de dag, *dat de zonde en het doen-der-zonde het kenmerk is van de kinderen des duivels.*

Wat is *het wezen der zonde?*

Ons eerste tekstvers luidt aldus: *„Een iegelijk die de zonde doet, die doet ook de ongerechtigheid, want de zonde is de ongerechtigheid*" (vs. 4.).

Aan zulk een omschrijving van het begrip *„zonde*" had de gemeente in Johannes' dagen en hebben ook wij nog in dezen tijd, Gel., dringend behoefte tegenover allerlei valsche beweringen, welke de vreeselijke geaardheid der zonde bemantelen en verbloemen.

Om maar een enkele te noemen, verbreid door de Manicheïsten der derde eeuw, wier voorloopers leefden in Johannes' dagen en wier navolgers de Materialisten van onzen tijd zijn: de zonde wordt beschouwd als een soort

krankheidsgif, dat den mensch is ingedruppeld, een zekere ziektestof, die in het bloed inkleeft en alzoo van het zondig ouderpaar op het onschuldig kroost overerft.

Daar spreekt de poging uit — en dat is het doel van alle dwaling op dit stuk — om de schuld der zonde weg te nemen of te verminderen.

En dat is de trek van ons aller hart, Gel.! Wij menschen denken gemeenlijk zeer licht over de zonde. De dronkaard neemt geregeld zijn borrel of zijn beker wijn; de lichtzinnige vult zijn mond met vloeken; de hoer of hoereerder koestert de booze lusten des vleesches; de dief rooft en plundert; en hoog en laag, mannen en vrouwen van allerlei rang en stand geven zich dagelijks over aan velerlei ongerechtigheid, de zonde als water indrinkende. En .... 't wordt geen zonde genoemd. 't Wordt zwakheid geheeten of op andere wijze verschoond en verzacht. En zoo verzint men een ethiek, een zedeleer, die het vleesch geen pijn doet, en de grenzen uitwischt tusschen deugd en ondeugd, goed en kwaad, licht en duisternis.

De Apostel stoot dat kaartenhuis der menschelijke dwaasheid en vermetelheid met één duw omver. Hij roept ons terug tot de ethiek der Schrift, tot de openbaring Gods.

„De zonde is de ongerechtigheid."

Zij is „anomie", zooals er in het oorspronkelijke staat, wetsovertreding, wetsverbreking. Zij zit, niet in de stof, niet in ons lichaam, maar in onzen geest, die het lichaam beheerscht en tot een willig werktuig der zonde maakt. Zij is, niet maar een zwakheid, een gebrek, een onstentenis van heiligheid en een gemis van het goede, doch zeer stellig en beslist ook een heillooze werking, een ontzettend bederf, een vreeselijke ontbinding, een vernielende macht, die invreet als de kanker en verwoest als de dood.

„De zonde is *de* ongerechtigheid," zegt Johannes met nadruk.

Zij is de absolute, volstrekte, de grootste en snoodste wetsverbreking. Want er dient vooral gelet op den Persoon, tegen wien zij bedreven wordt. Indien iemand een aanval waagde op onze geëerbiedigde Koningin, onze wettige Souvereine, hoe geheel anders zou dat voor hem zijn, dan wanneer hij het deed op zijns gelijke. De positie, de waardigheid van den persoon, dien men kwetst, hoont of beleedigt, bepaalt de grootte der misdaad.

Welnu, Gel., de zonde, onze zonde, gaat in tegen den hoogsten Koning en Wetgever, den Potentaat aller Potentaten. Zij is hoogverraad en majesteitsschennis in den allergruwelijksten zin. Zij is blakende vijandschap tegen den wil van Hem, die alleen krachtens zijn eigen Wezen en Werk alle Souvereiniteit heeft. Zij is de brutaalst mogelijke aanranding van de allerhoogste Majesteit des Heeren Heeren.

„Een iegelijk die de zonde doet, die doet de ongerechtigheid."

Daarmede ligt aller menschen vonnis geteekend, ook het uwe en het mijne. Want alle menschen, wij allen ook, doen van nature de zonde.

Hebt *gij* dat reeds leeren toestemmen?

Hebt gij uw eigen naam onder dat vonnis gezet?

Erkent gij dat, ook al zijt gij zeer deugdzaam, erg godsdienstig, gansch onberispelijk van levenswandel voor het oog der menschen?

Dat wordt alleen door genade geleerd, door de ontdekkende genade van Gods Wet en Geest. Doch, zoo gij die genade nog niet bezit, smeekt er dan om! Anders wordt dit vonnis uw doemvonnis, dat u met alle werkers der ongerechtigheid nederstort in de peillooze diepten der eeuwige rampzaligheid.

En blijft bidden om die overtuigende werking van Gods genade, Brs. en Zrs., opdat gij al helderder uwe walgelijke, gruwelijke gedaante in het licht van 's Heeren aangezicht aanschouwen moogt.

Wij moeten ons vernederen en verootmoedigen voor Hem als *kinderen des duivels*

Immers Johannes wijst op *den oorsprong der* zonde met deze woorden van vs. 8: *„Die de zonde doet, is uit den duivel; want de duivel zondigt van den beginne."*

De zonde is niet uit God. Immers: „verre zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht" (Job 34 : 10.).

De zonde is ook niet 't eerst ontstaan in onze menschenwereld, maar in de wereld der geesten. *„De duivel zondigt van den beginne."*

Wij spreken thans niet in den breede over dien oorsprong der zonde, die trouwens voor ons oog is bedekt met een sluier, slechts nu en dan door de Schrift even opgelicht.

De Apostel constateert hier een feit, dat vaststaat o.a. op grond der bekende geschiedenis van onzen zondeval: de zonde is uit den duivel. Zij is hem eigen. Zij hoort bij zijn verdorven wezen. En naar het woord van den Heiland tot de ongeloovige Joden zijner dagen, opgeteekend in Joh. 8:44, de duivel, die de leugen spreekt „uit zijn eigen," heeft in den beginne „uit zijn eigen" de zonde voortgebracht. En sedert die ontzettende ure van zijn val; sinds die machtige engel, door God volmaakt heilig en rein geschapen, „uit zijn eigen" duivel werd; blijft hij onherroepelijk duivel, blijft hij steeds zich keeren tegen God en zijn heilige Wet, blijft hij van oogenblik tot oogenblik de zonde, de ongerechtigheid doen.

Doch daar blijft het niet bij, Gel.!

Gelijk de duivel de beginner der zonde is in het hemelsche rijk der engelen, zoo is hij ook de aanvanger der zonde onder de menschen op aarde.

Zijn Grieksche naam „diabolos", verleider, drukt zijn wezen uit, want verleiden is zijn werk. Gij weet, hoe hij onze voorouders, Adam en Eva, in het paradijs verleid heeft. Gij

weet uit de heilige historie der Schrift en uit de gansche geschiedenis der wereld, hoe hij voortdurend den mensch verleid heeft. Gij weet wellicht, hoe hij ook uw verleider is.

Evenals een spinneweb in duizend fijne draden samenhangt en middenin de spin zit, loerend op haar buit, zoo ook is er over ons menschelijk leven een web van zonden geworpen, en iedere afzonderlijke zondedraad, zelfs de kleinste en de fijnste, hangt geestelijk samen met het aanvangs- en middelpunt van het geheele zondeweefsel, den duivel, de sluwe slang uit Edens hof.

Johannes gewaagt in ditzelfde achtste vers van *„de werken des duivels.”*

De eerste, groote verleiding tot den zondeval is geweest zijn voornaamste werk, zijn *meesterstuk*. Maar het was als een bron van meerdere werken, de fontein van tallooze zonden, de oorzaak, dat duizenden bij duizenden omkomen onder den toorn Gods. Waar gij ook maar zonde ziet, daar ziet gij een werk des duivels, want de duivel rust niet van zijn arbeid.

Gelijk een bloedhond nooit verzadiging vindt voor zijn roofzucht, maar nacht op nacht verscheurt en wondt, wat hij toch niet eten kan; alzoo is de duivel de menschenmoordenaar van den beginne, die een onleschbaren dorst heeft naar ons bloed. Overal waar ongeloof of ongehoorzaamheid heerscht, waar de Naam en de waarheid Gods wordt gesmaad en onteerd, waar onze eigen conscientie of ’t gemoed van anderen wordt gekweld en gefolterd — daar werkt de Duivel. Ontelbare puinhoopen des verderfs, jammerlijke ruïnen van menschelijk geluk, zijn door hem gesticht. Gansch deze schoone aarde heeft hij verwoest en vervuld met weeën en ellenden. En geheel de wereld heeft hij gemaakt tot een „Akeldama,” een akker des bloeds, een doodenakker, niet slechts van ziellooze lichamen, maar ook van bloedende, doorwonde harten. Neen, ’t is niet te zeggen, wat vreeselijk

verderf, wat onzettende vernieling hij gewrocht heeft, deze aartsvijand van God en de menschen, die *„zondigt van den beginne."*

Intusschen, Gel., ook al is die duivel onze verleider, wij kunnen niet op hem de schuld van onze zonden werpen.

Hij zondigt en hij verleidt ons tot zonde, doch als wij ons laten verleiden, dan zondigen wij ook. En dan toonen wij, dat wij zijn kinderen zijn, die de begeerte van onzen vader doen. *„Die de zonde doet, is uit den duivel."*

Allerminst mag dus het zondigen des duivels ons een oorzaak zijn onszelf vrij te pleiten. Toen Adam en Eva dat poogden te doen, heeft de Heere hun dat masker weggetrokken van hun schijnheilig gelaat en die misdaad, 't meesterstuk des duivels, ook als hun grootste zonde gebrandmerkt.

Zeker, wij zijn werktuigen des duivels en worden door hem verleid; maar wij zijn geen willooze, doch integendeel willige werktuigen, die ons willens en wetens laten verleiden.

Indien de zoon van een dronkaard door zijn vader verleid en ook een dronkaard wordt, dan is die slechte, ontaarde vader dubbel schuldig, maar schuldig is toch ook die zoon, die met bewustheid in de voetstappen van zijn zondigen vader wandelt.

De Apostel wil hier dan ook volstrekt niet verontschuldigingen voor ons aanbrengen. Met klem en nadruk spreekt hij het herhaaldelijk uit, dat ook wij de zonde, de ongerechtigheid doen. Doch door te wijzen op den oorsprong der zonde, die in den duivel ligt, wil hij den waren aard onzer zonde ons voor oogen stellen; wil hij ons doen verstaan, dat wij schuldige kinderen des duivels zijn, en dat wij slechts onszelf hebben te beschouwen in den spiegel van Gods Wet om een duidelijke gelijkenis, een sprekend beeld van den duivel te zien.

Hebt *gij* reeds zoo *uzelf* aanschouwd?

O, Gel., 't is zoo vernederend voor onze trotsche natuur,

zoo grievend voor ons hooge hart te hooren, dat wij kinderen des duivels zijn. Dat klinkt zoo scherp, zoo wreed, zoo hard! En toch, ’t is ontfermende, nederbuigende genade, dat de Heere het ons hier laat zeggen door den Apostel der liefde en der waarheid. En juist omgekeerd, de leugenleeraars, die pleisteren met looze kalk en de breuke trachten te genezen op ’t lichtst, zijn heelmeesters, die stinkende wonden maken.

„Kinderkens, dat u niemand verleide,” dat woord van teeder vermaan laat Johannes voorafgaan aan die krasse beschuldiging: *„die de zonde doet, is uit den duivel.”*

Ach, men verleidt u en gij misleidt uzelf door van de zonde te denken en te spreken onder verbloemende en vergoelijkende namen en u heimelijk ermede te troosten, dat zij toch wel verschoonlijk is in de oogen van een toegevend God. Dat is een ijdele droom, die op een vreeselijke ontwaking en ontnuchtering uitloopt.

Schrikt nu nog op uit den doodsslaap der zonde door dit donderwoord van dezen Boanerges! Dit woord slaat aan alle redeneeringen van het ongeloof ten eenen male den bodem in en doet alle vertroostingen van de wijsheid der wereld geheel verstommen. De zonde is geen zwakheid, maar een macht; een macht des satans, die door haar zijn helsche rijk sticht en uitbreidt, God in den hemel naar de kroon steekt en het werk der verwoesting werkt in zijne schoone schepping. En als gij de zonde doet en blijft doen, dan zijt en blijft gij kind des duivels. Dan werkt gij met meerdere of mindere bewustheid aan dit duivelenwerk van opstand en vernieling mede. En dan zijt gij ook niet minder verdoemelijk voor God als die duivel zelf is; want dan wordt voor u, evenals voor hem, de weg der ontkoming onherroepelijk gesloten.

Ook dat laatste, Gel., verklaart ons Johannes om *het kenmerk van de kinderen des duivels* op volkomen duidelijke wijze ons voor oogen te stellen.

Hij getuigt in het 2e gedeelte van vs. 6: *„een iegelijk die zondigt, die heeft hem* (namelijk Christus) *niet gezien, en heeft hem niet gekend.*”

De zonde is onbestaanbaar met de kennis van Christus, de zonde dan genomen in haar absolute beteekenis, gelijk de Apostel in onzen geheelen tekst van „zonde en zondigen” spreekt.

Bedoeld is, niet een vallen in de zonde of een struikelen in vele dingen, maar een leven in de zonde, een liefhebben van de zonde, een doen der zonde van ganscher harte.

Ziet, dat is onbestaanbaar met het „zien” van het Lam Gods, dat immers de zonde wegneemt, met de zaligmakende kennis van onzen Heere Jezus Christus. Dat gaat niet samen: Christus en de zonde dienen, in Christus en in de zonde blijven, voor Christus en voor den duivel knielen.

O, Gel., dat woord snijdt zoo diep door!

Johannes spreekt het, opdat wij toch niet alleen zullen zien op degenen, die buiten zijn en antichristen werden om onszelf voorbij te gaan, maar opdat wij ook mogen zien op onszelf om te vragen: „ben ik het, Heere?”

De Christennaam is niet voldoende en een gestalte van Godzaligheid baat nog niet. Met dien naam en met die gestalte kunt gij toch nog in der werkelijkheid een kind des duivels zijn, al zoudt gij zelfs spreken van gezichten en ervaringen, u door Christus geschonken.

„Het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: Een iegelijk, die den naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid” (2 Tim. 2:19.).

Is dat de keuze van uw hart, de leuze van uw leven?

O, indien dat niet zoo is, beef dan voor uw ziel en bekeer u tot den Heere! Zoo gij dat niet doet, dan is uw verderf gewis. Want de rechtvaardige Rechter staat voor de deur, „een God, die te allen dage toornt” (Ps. 7:12.). „Rondom

Hem zijn wolken en donkerheid, gerechtigheid en gericht zijn de vastigheid zijns troons" (97:2.).

„God, die op 't recht zijn troon wil stichten,
God is rechtvaardig in zijn richten,
En toont zijn gramschap dag aan dag.
Bestrijdt de mensch zijn hoog gezag,
Blijft hij zich tegen Hem verzetten,
God zal zijn glinst'rend wraakzwaard wetten;
Hij kromt en spant alreê zijn boog,
En dreigt met pijlen van omhoog." Ps. 7:6.

II *„Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar"* (vs. 10a.).

De Apostel, Gel., geeft ons in dezen tekst niet alleen *het groote kenmerk van de kinderen des duivels*, maar ook *dat der kinderen Gods.*

Bij het eerste hebben wij stilgestaan, op het laatste zij thans onze aandacht gevestigd.

Johannes zoekt het in *zondeloosheid en het niet-doen-der-zonde.* En hij verklaart het uit de betrekking, waarin Gods kinderen staan tot Christus, hun Middelaar, en tot God, hun hemelschen Vader.

Wat zegt hij over hunne verhouding tot Christus?

In vs. 5 en 6: *„En gij weet, dat hij geopenbaard is, opdat hij onze zonden zoude wegnemen*; *en geene zonde is in hem. Een iegelijk die in hem blijft die zondigt niet."*

Dan in vs. 7: *„Die de rechtvaardigheid doet die is rechtvaardig, gelijk hij rechtvaardig is."*

En eindelijk in het 2e gedeelte van vs. 8: *„ Hiertoe is de Zone Gods geopenbaard, opdat hij de werken des duivels verbreken zoude."*

De Apostel doet hier een beroep op hetgeen de gemeente aangaande haar Hoofd en Heiland *weet.* 't Is zijne bedoeling dus niet om uitvoerig over het verzoeningswerk van Christus

uit te weiden. Hij wil slechts op het bekende zijn leer bouwen en er zijn conclusiën uit trekken.

Daarom een enkel woord, Gel., om u aan dit heerlijke feit te herinneren.

't Wordt zoo schoon geschilderd in zijn algenoegzaamheid en volkomenheid: *de zone Gods is geopenbaard*, verschenen in ons vleesch, gekomen op aarde, *om onze zonden weg te nemen en de werken des duivels te verbreken.*

Hij was het onbestraffelijk en onbevlekt Lam, waarop God onze zonden heeft gelegd, en hij heeft ze weggedragen buiten de legerplaats, naar de woestijn, ja in een zee van eeuwige vergetelheid. Want hij heeft ze alle verzoend door zijn eigen dierbaar bloed. De straf voor geheel die zondeschuld was op hem. En hij heeft ze gedragen in ons vleesch, opdat aan en in hem de zonde zou worden verdoemd en gebracht onder den vloek des kruises.

Weggenomen heeft hij al onze zonden, zoodat zij geheel weg zijn, weg voor eeuwig. „Want Christus, eenmaal geofferd zijnde om veler zonden weg te nemen," en na dat volbrachte zoenoffer opgewekt tot onze rechtvaardigmaking en verhoogd in den hemel der heerlijkheid, „zal ten anderen male zonder zonde gezien worden van degenen die hem verwachten tot zaligheid" (Hebr. 9:28.).

Dat *„wegnemen onzer zonden,"* Gel., was tevens *„het verbreken van de werken des duivels;"* want, wij zagen het, de zonde is het werk des duivels.

Christus is de groote Slangevertreder, die satan den kop vermorzeld heeft. Hij is de Held, de „Sterke God", die is ingegaan in het hol van den sterk gewapende en geheel zijn wapenrusting, waarop hij vertrouwde, genomen heeft (Luk. 11:22.). Hij is de Leeuw uit Juda's stam, die den duivel bestreden heeft zijn leven lang; ja hem achterna heeft gejaagd tot in de diepten des doods en der hel, om volkomen over

hem te triomfeeren en glorie te winnen. En toen hij verrees uit het graf, had hij de zegeteekenen in zijn heilige handen, de sleutels der hel en des doods, en waren alle werken des duivels voor immer verbroken. Want hij heeft de wereld aan de klauwen des geweldenaars ontrukt; hij, de eerstgeborene uit de dooden, moet en zal in alles de eerste zijn; en in zijne opstanding ligt gewaarborgd de herschepping aller dingen tot eeuwige glorie van God Drieëenig!

Die feiten van het Evangelie des heils, van de blijde boodschap der volkomen verzoening en verlossing staan vast, onomstootelijk vast.

Doch nu borduurt Johannes op dat stramien een allerschoonst kunstgewrocht. Nu zingt hij uit dien toonaard een wonderlijk heerlijk loflied. *In hem*, in Christus, *is geene zonde*. En dus *geene zonde ook in een iegelijk, die in hem blijft*. Of, met herhaling van hetgeen hij reeds in ’t slot van het vorige hoofdstuk gezegd heeft: *hij is rechtvaardig* en daarom, *die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig als hij.*

Johannes houdt hier vast, Gel., aan de eenheid van Christus en zijn gemeente, en hij trekt de lijn zoo beslist, zoo consequent mogelijk door. Al het zijne is het hare, en alles, wat van hem geldt, dat geldt ook van haar.

Johannes ziet hier de kerk des Heeren, niet zooals zij is in zichzelf, maar uitsluitend gelijk zij is in haar Hoofd, Christus. Hij ziet haar dies geheel en uitsluitend naar haar onzichtbare, geestelijke zijde.

Voor het heilig oog des Heeren staat daar de Christus geheel zonder zonde, smetteloos heilig, onkreukbaar rechtvaardig. Welnu, in hem beschouwd is ook gansch de gemeente der uitverkorenen, die zijn lichaam is, zonder zonde, volmaakt heilig en rechtvaardig. En een iegelijk levend lidmaat van die kerk, die door het geloof in hem is en in hem blijft, die zondigt niet, die is rechtvaardig, gelijk hij rechtvaardig is.

O, wat is dat een troostvol, een heilrijk Evangelie, Brs. en Zrs.! Zoo wij zien op onszelf, ach, hoe arm, hoe doodarm zijn wij, en hoe walgelijk, hoe afschuwelijk is onze gedaante! Wij zijn gansch melaatsch, daar is niets geheels aan ons, en al onze eigen gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed. Wij hebben een onmetelijk zware schuld bij God en wij bezitten geen enkelen penning om te betalen. Doch zien wij af van onszelf om den blik des geloofs te vestigen op Christus, hoe rijk, hoe schatrijk zijn wij dan! Al onze zonden volkomen verzoend, al onze schuld ten volle betaald; wij zijn afgewassen, wij zijn geheiligd, wij zijn gerechtvaardigd, in den naam van den Heere Jezus, en door den Geest onzes Gods (1 Cor. 6:11.).

Maar er is meer nog!

De Apostel daalt nog een schrede dieper af in deze heilsgeheimen om te komen tot de bron van alle zaligheid en de vertroosting voor ons nog voller en vaster te maken.

Christus is *de Middelaar* des heils, doch *de fontein* des heils ontspringt in God. En het geloof, dat ons één maakt met onzen Borg en doet deelen in al zijne weldaden — 't is niet uit ons, 't bloeit op uit de wedergeboorte, die geheel en al 't wonderwerk zijner almachtige genade is.

Johannes komt in vs. 9 op de betrekking, die daar is tusschen Gods kinderen en God Zelf.

„Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren."

Laat niet toe, Gel., dat de beteekenis dezer uitspraak verzwakt of vervalscht wordt, of dat men aan deze woorden gaat tornen, maar neemt ze, zooals zij daar staan.

Het gaat hier volstrekt niet over Gods kinderen in den staat des hemels. Want de kinderen des duivels worden gesteld tegenover de kinderen Gods. De eersten kunnen niet

anders als zondigen, en zoo ook de laatsten kunnen geen zonde doen. Het slaat dus duidelijk op den staat der kerk in dit leven.

Ook is de zin niet deze: „hij *mag* niet zondigen." Want het verbod om te zondigen gaat van 's Heeren wege evenzeer uit tot de onwedergeborenen als tot de wedergeborenen.

Evenmin bedoelt de Apostel, wat de Perfectionisten, de Volmaaktbaarheidsdrijvers, willen, dat de wedergeborene van lieverlede ertoe geraakt om niet meer te zondigen. Neen, van zulk een valsche heiligmaking wil Johannes niets weten. „Indien wij zeggen — dus heet het in dezen zelfden Brief, hfdst. 1 : 8 en 10 — dat wij geene zonde hebben, zoo verleiden wij onszelven, en de waarheid is in ons niet. Indien wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, zoo maken wij Hem tot eenen leugenaar, en zijn woord is niet in ons."

En nog minder geeft dit apostolisch getuigenis voet aan de Godslasterlijke leer der Antinomianen, die durven zeggen: „Zeker, Gods kinderen zondigen niet meer; alle verkeerdheid, die nog uit hen voortkomt, komt voor rekening van hun ouden Adam; en hoe grooter hun zonde wordt, des te overvloediger wordt de genade."

Neen, Gel., ook dit woord is Gods Woord, en wee hem, die het waagt er iets af of aan toe te doen. Het klinkt wel wonderlijk, maar het is toch in letterlijken zin waar: *„Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet; en hij kan niet zondigen."*

Het is even waar, als wat Paulus van zichzelven verklaart in Rom. 7: „Ik dan doe datzelve (nl. het kwade) nu niet meer." Al laat hij er ook onmiddellijk op volgen: „Ik ellendig mensch! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods" (vs. 17 en 25.)?

Johannes heeft dan ook goede gronden voor hetgeen hij zegt. De wedergeborene doet de zonde niet, *want Gods zaad blijft*

in hem; en hij kan niet zondigen, *want uit God is hij geboren.*

Met nadruk wordt betuigd: het is één geboren worden *uit God.* Evenals in natuurlijken zin een kind geboren wordt *uit zijne ouders,* zoo worden in geestelijken zin de uitverkorenen geboren *uit God.* En daaruit vloeit *de zondeloosheid, het niet-doen-der-zonde* bij Gods kinderen noodzakelijk voort.

Immers, wat uit het vleesch geboren is, dat is vleesch (Joh. 3 : 6.). Wie zal een reine geven uit een onreine? Omdat, Gel., ons aller ouders onrein, onheilig, onvolmaakt, vleeschelijk waren — daarom werden wij allen als een onreine, onheilige, onvolmaakte, vleeschelijk ontvangen en geboren. Maar eveneens, wat uit den Geest geboren is, dat is geest (Joh. 3 : 6.). Uit een reine kan niet anders als een reine voortkomen. Zoo God onze geestelijke Vader is, Hij, de Volmaakte, die onkreukbaar rechtvaardig en vlekkeloos heilig is — dan zijn wij ook wedergeboren als volmaakten, volkomen rechtvaardig en heilig.

Of wilt gij liever de tegenstelling uit onzen tekst: wie uit den duivel is, die kan niet anders als zondigen, want zijn geestelijke vader is de vader der zonde; maar zoo ook, wie geboren is uit God, den Vader van alle gerechtigheid en heiligheid, die kan niet zondigen.

De wedergeboorte is dies uit God; zij is daarom een volkomen werk; en de wedergeborene is dan ook als zoodanig een volmaakt kind van God.

Volkomen echter, gelijk onze Ouden zeiden, niet in de trappen, doch in de deelen. Dat wil zeggen: hij is volmaakt in beginsel, in kiem, potentiëel.

Daarom zegt hier de Apostel: „Zijn *zaad* blijft in hem."

Dat is beeldspraak, Gel.! 't Mag niet zoo opgevat, alsof door de wedergeboorte iets stoffelijks in ons zou worden gelegd. Neen, Johannes gebruikt een gelijkenis. En dat wel een zeer schoone en leerzame. Niet waar, in een *zaad* zit

de geheele plant in met wortel, stam, blad, bloem en vrucht. De landman legt dat *zaad* in den akker; er komt niets meer bij; en toch langzamerhand treedt de gansche plant uit dat „*zaad*" tevoorschijn.

Welnu, zoo ook wordt in de wedergeboorte alles in kiem geschonken. Het geloof groeit eruit op, zooals de Apostel later schrijft (1 Joh. 5 : 1.). En in de liefde, die tot de kennisse Gods leidt, draagt dit „zaad Gods" haar heerlijke bloem en heilrijke vrucht, gelijk Johannes eveneens leert in dezen zelfden Brief (1 Joh. 4 : 7.).

Alleenlijk, het is een *zaad;* 't zit er alles in, doch in kiem. En als de ontkieming komt, dan ontstaat er botsing. Dan ontbrandt er in den akker van het hart, waarin dat *zaad Gods* gelegd is, een strijd, die zich ook openbaart in het leven, een lange, bange strijd tusschen de plant, die uit dat goede *zaad* zich naar boven worstelt, en hetonkruid, dat de duivel zaaide en het *zaad Gods* tracht te verstikken.

Of om het te zeggen zonder beeldspraak: de oude natuur, de aangeboren verdorvenheid, de erfelijke zonde blijft bij den wedergeborene nawerken. Uit de onzalige fontein binnenin ons, Brs. en Zrs., borrelt nog voortdurend de zonde als onrein water op, zoodat wij blijven klagen met den man van Tarsen: „Hetgene ik wil, dat doe ik niet, maar hetgene ik haat, dat doe ik. Het willen is [*wel*] bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet" (Rom. 7 : 15 en 18.).

Zoo blijven wij dan uit en van onszelf zondaars tot aan onze doodsure. Zoo moeten wij blijven tegenstaan tegen de zonde, ten bloede toe; en niet minder tegen den duivel, die door middel der booze wereld blijft inwerken ten kwade op ons hart en ons leven.

Ach, die worsteling kan ons soms zoo zwaar vallen! Wij kunnen er zoo beangst en benauwd, gansch moedeloos en hopeloos onder worden. Ja, de vrees kan ons aangrijpen,

dat wij nog eenmaal zullen omkomen onder de macht van onze doodvijanden.

Doch dan kunnen wij rijke, sterke vertroosting putten uit onzen tekst. Wij, die door genade uit God geboren zijn, wij doen de zonde niet, wij zijn volkomen en voor goed gescheiden van die oude, booze natuur, die nog zoo vreeselijk woelt en woedt, wij kunnen niet zondigen. En hoe fel ook de aanvallen zijn van den vorst der duisternis, wat machtigen invloed hij op ons uitoefent door zijn listen en lagen — evenals hij bij Job niet de hand mocht slaan aan zijn leven, zoo moet hij ook afblijven van het geestelijk leven onzer zielen. Van het *zaad* der wedergeboorte moet hij zijn klauwen afhouden. Dat zaad, *Gods zaad*, *blijft* in ons. Dat volkomen zaad is onverliesbaar, onverdelgbaar, het *kan* niet vernietigd worden, in der eeuwigheid niet. Integendeel straks, bij de wedergeboorte aller dingen, wanneer het Middelaarswerk van Christus voltooid zal zijn, dan zal dat *zaad Gods* zijn vollen wasdom bereiken en volmaakte vruchten dragen in het rijk der volkomen zaligheid en heerlijkheid.

„Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar," zoo luidt het slotwoord van onzen tekst, dat hier hoofdgedachte is.

Gel., het groote, kenmerkende onderscheid tusschen de kinderen Gods en de kinderen des duivels is u nu bij vernieuwing duidelijk geworden, zoodat gij er uzelf aan toetsen kunt. O, onderzoekt uzelf dan nauw, opdat gij niet met satan wordt nedergeworpen in de plaatse der pijniging, bereid voor hem en allen, die uit hem zijn.

En kunt gij in uzelf iets bespeuren van dat *zaad Gods*, weest dan getroost, al wandelt gij ook in het midden der benauwdheid. Het doet er niet toe, hoe weinig er naar uw eigen schatting van uitgebot is. Wij kunnen den stand van het geestelijk leven zoo moeielijk beoordeelen, zoowel bij

onszelf als bij anderen. Doch dat behoeft ook niet. Als wij maar overgebracht zijn uit den staat van kinderen des duivels tot dien der kinderen Gods. Als wij maar weten mogen, dat de Heere zijne wederbarende genade aan ons verheerlijkt heeft. Dan zullen wij niet beschaamd uitkomen. Want Hij is zoo getrouw als sterk. Hij zal het voor ons voleinden. Zijne goedertierenheid is in eeuwigheid. En Hij laat niet varen de werken zijner handen (Ps. 138 : 8.). *Amen.*

XIII.

„DAT WIJ MALKANDEREN LIEFHEBBEN."

„Een iegelijk die de rechtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, en die zijnen broeder niet liefheeft.

Want dit is de verkondiging, die gij van den beginne gehoord hebt, dat wij malkanderen zouden liefhebben;

Niet gelijk Kaïn, [*die*] uit den booze was, en zijnen broeder doodsloeg; en om wat oorzaak sloeg hij hem dood? Omdat zijne werken boos waren, en van zijnen broeder rechtvaardig.

Verwondert u niet, mijne broeders, zoo u de wereld haat.

Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben; die [*zijnen*] broeder niet liefheeft, blijft in den dood.

Een iegelijk die zijnen broeder haat, is een doodslager; en gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende.

Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat hij zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen.

Zoo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijnen broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem?

Mijne kinderkens, laat ons niet liefhebben met het woord, noch met de tong, maar met de daad en waarheid".

1 Joh. 3 : 10b—18.

LEZEN: Joh. 15 : 12—19.
ZINGEN: Ps. 119 : 32; Ps. 146 : 5 en 6; Ps. 133 : 1 en 3; Ps. 122 : 3.

Wie weten wil, Gel., hoe hij de gemeente Gods moet

beschouwen en behandelen, en ook hoe de onderlinge verhoudingen in het huis des Heeren behooren te zijn, moet bij den schrijver van dezen Zendbrief ter school gaan. En mede daarom kan, onder de werking des Heiligen Geestes, de verklaring van dit deel der Schrift voor ons zoo heilzame vrucht afwerpen, wijl juist over deze gewichtige dingen onder ons zooveel misverstand wordt gevonden.

De Apostel der liefde gevoelt zich door zeer nauwe en teedere banden aan de gemeente van Christus gehecht. Hij staat niet boven haar, ook niet naast haar, maar hij verkeert in haar midden, niet als een die heerscht, doch die dient, als een broeder onder de broederen. Hij leeft haar leven, hij strijdt haar strijd, hij gevoelt haar nood, hij ziet haar gevaren; en ook hij kent de bron van haar sterkte, hij geniet haar vreugde, hij smaakt haar vrede, hij deelt in haar hope.

Wat hij schrijft, is dan ook wel een deel van *de* Schrift, die van God is ingegeven; een stuk van het onfeilbaar Woord des Heeren Heeren. Doch daarom gaat het niet buiten zijn persoon om. Integendeel, het is hem gegrepen uit de ziel. De liefde van Christus dringt er hem toe. Hij spreekt uit het hart tot het hart.

Treffend is het, hoe dikwijls hij zijn lezers aanspreekt. Zijn brief beslaat slechts twee of drie bladzijden van onzen Bijbel. En toch in dit korte bestek leest gij bijna tienmaal de aanspraak „kinderkens of mijne kinderkens," vijfmaal „geliefden," en nog telkens tweemaal „broeders, vaders, jongelingen."

Dat komt bij Johannes niet voort uit een zekere opwinding of overspanning, een soort van „pathos," gelijk men het thans wel noemt. Neen, dat is bij hem natuur en waarheid. Zoo leeft de gemeente in zijn hart. Zoo staat ze daar duidelijk voor zijn bewustzijn. Zij is voor hem, niet een gemengde schare, maar het volk des verbonds, het lichaam van Christus,

de vergadering der geloovigen. Als zoodanig heeft hij haar lief met de volle liefde zijner ziel. En het is zijn vurig begeeren, zijn rusteloos aandringen, zijn ernstig vermanen, dat die liefde, de band der volmaaktheid, die haar bron vindt in Christus, het Hoofd, en al de levende lidmaten zijns lichaams saâmsnoert, ook heerlijk en krachtig zich in het leven der gemeente openbaren zal.

Of de Apostel dan allen, die leden der gemeente heeten, ook voor echte kinderen Gods houdt?

Dat zij verre, Gel.! Juist de overtuiging, dat dit niet zoo is, dringt hem om gedurig weer op te wekken tot nauwlettend zelfonderzoek, en met een vrijmoedigheid, die niemand spaart, te wijzen op de ontzettende gevolgen van alle zelfbedrog. En doordrongen van het hoog gewicht, dat gehecht moet worden aan de gemeenschapsoefening der heiligen, ontleent hij juist daaraan herhaaldelijk de kenmerken, waaraan wij onszelf te beproeven hebben.

Dat doet hij ook in de verzen, welke wij thans gaan overdenken.

Hij houdt hierbij vast de hoofdgedachte, welke dit tweede deel van zijn Brief beheerscht, uitgesproken in het slotvers van hoofdstuk 2: „Indien gij weet dat Hij rechtvaardig is, zoo weet gij dat een iegelijk, die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is."

En hij schetst ons *de onderlinge, broederlijke liefde* als

ten 1e de hoofdsom der wezenlijke gerechtigheid;
ten 2e het getuigenis der rechte Godzaligheid;
ten 3e het kenmerk der ware bekeering;
ten 4e de roeping der echte Christenen;
ten 5e de openbaring van ons geheele leven.

I. *De onderlinge, broederlijke liefde is de hoofdsom der*

wezenlijke gerechtigheid, dat is de eerste, apostolische uitspraak, welke wij hier beluisteren.

Zij is vervat, bij wijze van tegenstelling, in het 2e gedeelte van vs. 10:

„Een iegelijk die de rechtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, en — want dat is de hoofdsom van het doen der rechtvaardigheid — *die zijnen broeder niet liefheeft."*

't Kan verwondering wekken, Gel., dat de Apostel in de broederlijke liefde, de liefde tot den naaste, de hoofdsom der gerechtigheid, de vervulling der wet, zoekt. Heeft dan niet de Heere Jezus gezegd, dat de naastenliefde het tweede, doch de liefde tot God het eerste en het groot gebod is (Matth. 22 : 37 - 40.)? Is wel naastenliefde mogelijk, als niet eerst het hart door den Heiligen Geest is vervuld met liefde tot God?

Voorzeker, zoo is het. Toch, ook de Apostel Paulus getuigt: „wie den ander liefheeft, die heeft de wet vervuld. Want dit: Gij zult geen overspel doen; gij zult niet dooden; gij zult niet stelen; gij zult geen valsche getuigenis geven; gij zult niet begeeren; en zoo er eenig ander gebod is, wordt in dit woord als in eene hoofdsom begrepen, [*namelijk*] in dit: Gij zult uwen naaste liefhebben gelijk uzelven. De liefde doet den naaste geen kwaad; zoo is dan de liefde de vervulling der wet" (Rom. 13 : 8b - 10.). Dat is dus hetzelfde, wat Johannes hier getuigt: de broederlijke liefde is de hoofdsom der wezenlijke gerechtigheid.

De Apostelen sluiten daardoor echter de liefde tot God niet buiten, maar juist in. 't Staat voor hen vast: daar kan van broederlijke liefde geen sprake zijn, als zij niet haar oorsprong en bron vindt in de liefde tot God. Zelfs voegt Johannes, om alle werkheiligheid af te snijden, er opzettelijk bij: „die zijnen broeder niet liefheeft, *is niet uit God,"* d.i. is niet uit God geboren en dus vreemd aan alle liefde tot God en alle wezenlijke gerechtigheid.

Het water wijst alzoo ook hier den weg naar de bron. De broederlijke liefde is bewijs van de liefde tot God. En alleen als zoodanig is zij het inbegrip van het doen der gerechtigheid van Gods kinderen, de kroon van hun wandel in het licht, de wezenlijke vervulling van alle geboden des Heeren.

Zoo is het altijd geweest in het koninkrijk Gods. 't Is een eeuwige wet, door den Oppersten Souverein onze menschenwereld ingedragen, dat er een heilige harmonie bestaat tusschen het recht en de liefde.

Voor ons besef heerscht er dikwijls strijd tusschen die beide. In ons hart en leven kan soms de worsteling zoo bang wezen tusschen het rechtsgevoel en den drang der liefde. Doch dat is een wrange vrucht van de verwoesting der zonde, die ons hart zoo jammerlijk verscheurd heeft. In God zijn die beide onveranderlijk, volmaakt één. Hij *is* Gerechtigheid, en Hij *is* Liefde. En zoo wil Hij, dat ook zijn kind zal zijn, oorspronkelijk geschapen en na den zondeval hernieuwd naar zijn beeld. Zoo was het in het paradijs, zoo is het weer in beginsel in de gemeente, zoo zal het eeuwig zijn in den hemel der heerlijkheid. In het rijk van onzen Koning heeft men het recht lief, en het hoogste recht is de liefde, omdat zijn rijk is het rijk van den Koning der liefde en der gerechtigheid. „*Want* — dus laat de Apostel volgen — *dit is de verkondiging* (of de boodschap), *die gij van den beginne gehoord hebt, dat wij malkanderen liefhebben*" (vs. 11.).

Wat Johannes in het vorige hoofdstuk in den breede betuigd heeft, vat hij hier met weinige woorden samen: de Goddelijke last, dat wij elkander zullen liefhebben, is geen nieuw gebod, maar eeuwen-oud. 't Is de grond-ordinantie voor de menschelijke saâmleving. 't Is de basis der Schriftuurlijke zedekunde. 't Is het hoofdbeginsel van Mozes' wet. 't Is de grondtoon van het Evangelie, dat ook over deze boodschap, afgelezen uit Gods eeuwigen Vrederaad, het volle

licht doet opgaan door de verschijning van den Zone Gods op aarde. En 't is ten volle te vervullen door de komst van den Heiligen Geest, die in geheel het lichaam der gemeente en in 't hart van al haar lidmaten de liefde Gods, de bron der broederlijke liefde, heeft uitgestort.

Hoog hebben wij dus te houden, Brs. en Zrs., dit gewichtig bevel des Heeren: *dat wij malkanderen zullen liefhebben.*

En laat dan den nadruk vallen op: *malkanderen.* Men zegt wel: „de liefde kan niet van één kant komen." Dat is niet absoluut waar. Het kan wel. En een iegelijk onzer heeft de roeping te toonen, dat het wel kan. Ieder moet van zijn kant beginnen met liefde te bewijzen. Wie dat niet doet; of om het zachter te zeggen, wie dat niet begeert te doen, wie daarin geen lust heeft; die beve voor zijne ziel. Want hij doet de rechtvaardigheid niet, hij is niet uit God, en hij kan dus geen hope hebben voor de eeuwigheid. En wie het wel doet, wie er genade toe afsmeekt van boven, die ervaart, dat onder Gods volk de liefde inderdaad niet van één kant komt. In het huis des Heeren lokt liefde liefde uit; steekt het liefdevuur des eenen dat des anderen aan; en doet de liefdegeur elk tot liefde nopen.

Daarom: „hebt malkanderen hartelijk lief met broederlijke liefde; zijt niemand iets schuldig, dan malkanderen lief te hebben; en laat ons op malkanderen acht nemen tot opscherping der liefde en der goede werken" (Rom. 12 : 10a, 13 : 8a, Hebr. 10 : 24.).

II. De tweede gedachte, welke de Apostel in onzen tekst uitspreekt, hangt met de eerste ten nauwste saâm. Zij is deze: *de onderlinge, broederlijke liefde is het getuigenis der rechte Godzaligheid.*

Hij vertolkt ze ons in een voorbeeld, ontleend aan de gewijde gescheidenis, het vreeselijke, ontzettende feit, waarmede

de historie van ons gevallen geslacht aanvangt. Wij lezen in vs. 12:

„Niet gelijk Kaïn, [die] uit den booze was, en zijnen broeder doodsloeg; en om wat oorzaak sloeg hij hem dood? Omdat zijne werken boos waren; en van zijnen broeder rechtvaardig."

En tot onze vertroosting voegt hij er terstond aan toe:

„Verwondert u niet, mijne broeders, zoo u de wereld haat" (vs. 13.).

't Innig verband met het voorgaande springt in het oog. Daar heeft Johannes gezegd, Gel., dat, die zijnen broeder liefheeft, uit God is. Hier getuigt hij van den broederhater Kaïn: hij was uit den booze.

Als „menschenmoorder van den beginne" (Joh. 8:44.), treedt de duivel in Kaïn op; en dat is een spiegel, waarin wij kunnen zien, hoe de haat regeert in de verworpenen, de liefhebbers der wereld, en de overhand heeft in hun gansche leven.

Die satanische haat, die den natuurlijken mensch, den goddelooze, tot booze werken aandrijft, ergert zich aan de goede werken van den geestelijken mensch, den Godvruchtige. En als die haat niet door weerhoudende genade beteugeld wordt, stijgt hij tot zijn toppunt, bereikt hij zijn kookpunt, en hij openbaart zich in doodslag, ja zelfs, met verkrachting van de stem des bloeds, in broedermoord.

Dat is de verklaring, welke de Heilige Geest hier geeft van die gruwelijke gebeurtenis, door Mozes verhaald met deze enkele woorden: „En Kaïn sprak met zijnen broeder Abel; en het geschiedde, als zij in het veld waren, dat Kaïn tegen zijnen broeder Abel opstond, en sloeg hem dood" (Gen. 4:1.).

Het wordt ons hier vergund den waren, geestelijken achtergrond dezer misdaad waar te nemen. Kaïn doodde Abel, omdat de rechtvaardige werken zijns broeders getuigden tegen

zijn booze daden; en dieper nog, dewijl hij uit den duivel en Abel uit God was. Van dat onderscheid tusschen de werken dezer broeders lezen wij slechts zeer weinig. Doch dat ééne, hetwelk de Schrift noemt, is voldoende, beslist alles. Hun offer wordt beschreven. „En DE HEERE zag Abel en zijn offer aan; maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan. Toen ontstak Kaïn zeer, en zijn aangezicht verviel" (Gen. 4:4 en 5.).

Geheel ons leven wordt beheerscht door dit ééne: de verhouding, waarin wij staan tot den levenden God. De openbaring van ons leven ligt daarom geconcentreerd in wat het hoogtepunt van ons leven is: de openlijke dienst van God. Doch de Heere ziet daarbij, niet slechts op 't uitwendige, maar ook op 't inwendige. Hij, de groote Kenner der harten, ziet zelfs allereerst op het hart. En daarom, de hoofdoorzaak, waarom de Heere verschil maakte tusschen Kaïns offer en dat van Abel, zoodat hij het eene verwierp in zijn toorn en 't andere aannam in zijn gunste — zij lag hierin, dat Kaïn uit den booze en Abel uit God was. Beiden waren Godsdienstig, doch de een was Goddeloos, de ander Godzalig. En gelijk de broederhaat die Goddeloosheid aan 't licht bracht, zoo was de broederlijke liefde het getuigenis van die Godzaligheid.

En zoo blijft het ten allen tijde.

Want de lijn loopt door, Gel., al teekent zij zich niet altijd met zoo schrille kleuren af, als bij den aanvang der wereldgeschiedenis. Gelijk Kaïn tot Abel stond, zoo staan door alle eeuwen heen de kinderen des duivels tot de kinderen Gods.

Daarom roept de Apostel ons toe: *„Verwondert u niet, mijne broeders, zoo u de wereld haat."*

Let erop, van welke veronderstelling Johannes uitgaat.

„Mijne broeders," dus spreekt hij ons aan. Zichzelven en ons sluit hij in die heilige broederschap in, van welke Abel het eerste lid was en over welke nog hetzelfde lijden gaat in deze wereld.

O, dat een iegelijk onzer toezie, dat het zoo in waarheid zij! Dat wij niet een Kaïns hart verbergen achter een Abels gestalte!

Hieraan zullen wij dit weten, of de wereld ons haat. Omdat onze werken rechtvaardig zijn. Vooral hierom, dat wij malkanderen liefhebben en daarin het getuigenis toonen der rechte Godzaligheid.

Overal en ten alle tijde kan die haat der wereld uw deel zijn. In uw huis en familie, waar uw man of vrouw, uw vader of moeder, uw broeder of zuster het in u niet kunnen dragen, dat gij banden gevoelt aan Gods volk en uw hart uitgaat naar de gemeenschap der heiligen. En ook bij uw verkeer in de maatschappij en in 't midden der wereld, als de Kaïns geest vaardig wordt over uwe tegenpartijders, omdat gij het vrijmoedig opneemt voor de zake van Gods Kerk en koninkrijk. Merkt maar op, hoe de wereld haat onze voorgangers, die aandringen op saâmwerking van alle Christenen op staatkundig gebied, en hoe haar haat wast, waar zij ziet, dat alle pogingen mislukken om die saâmwerking, opbloeiend uit de eenheid der Christelijke grondbeginselen, te verbreken.

En zoo die haat der wereld verdrukking, versmading, verguizing over u brengt en pijnlijk is voor uw vleesch en bloed — verwondert u niet mijne broeders en zusters, maar verblijdt u veeleer. Want dat is genade en eere beide in de zaak van Christus, die ons geleerd heeft elkander lief te hebben, niet alleen in hem te gelooven, maar ook voor hem te lijden (Phil. 1:29.).

III. Wat de Apostel tot dusverre reeds liet doorschemeren, dat zegt hij met ronde woorden in het derde deel van onzen tekst: *de onderlinge, broederlijke liefde is het kenmerk der ware bekeering.*

Wij lezen toch in vs. 14:

„Wij weten dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben."

Het gaat hier, Gel., over de bekeering, de ware, zaligmakende bekeering tot God, die de openbaring is van het leven der wedergeboorte.

Van de laatste geldt: wij zijn *overgebracht* of *overgezet uit den dood in het leven.* Want de wedergeboorte is een onmiddellijk wonderwerk, dat de Heilige Geest in ons verricht geheel buiten ons bewustzijn om, waarbij wij ook ten eenen male lijdelijk zijn, en dat uitsluitend gewrocht wordt door Gods almachtige, onwederstandelijke genade.

Doch hier staat: „wij zijn *overgegaan uit den dood in het leven.*" Die uitdrukking wijst op iets, wat niet buiten ons bewustzijn geschiedde; waarbij wij niet lijdelijk waren, doch handelend optraden; op de bekeering, die op de wedergeboorte volgt en, evenals de plant uit den zaadkorrel, opgroeit en opbloeit uit dat heilige zaad Gods, door de geestelijke levendmaking gelegd in den akker van ons hart.

Bij die bekeering worden wij door de genade van Gods Woord en Geest gemaakt tot medewerkers Gods. Wij worden ontdekt aan onszelf. Wij zien den doodsstaat, waarin wij van nature verzonken liggen. Wij ontwaken uit den doodsslaap onzer zonden. En ook: wij gevoelen in ons de levenwekkende werking des Geestes. 't Begint te ritselen in de dorre doodsbeenderen. De banden der hel worden verbroken, de boeien des duivels geslaakt. Wij staan op uit de dooden, en Christus gaat over ons lichten.

Wij weten, zegt de Apostel, dat dit met ons gebeurd is, dat wij dit hebben doorgemaakt, *dat wij zijn overgegaan uit den dood in het leven.*

Dat is een heerlijke zaak, Gel., dat *te weten*, daar vast en zeker van overtuigd te zijn, dat wij het nieuwe leven uit

Christus deelachtig zijn, hem toebehooren en dus in hem geborgen zijn voor tijd en eeuwigheid.

O, wat wordt die zalige zekerheid dikwijls bestreden door den vorst der duisternis! En dan moet alles, binnenin en rondom ons, dien duivel gelijk geven, en wij zuchten: „neen, 't is zeker bij mij geen echt werk; ik heb mij maar wat verbeeld; en mijn meêleven met de gemeente des Heeren is slechts een uitwendig gevolg van opvoeding en onderwijzing."

Hoort hier het Woord Gods, dat alleen 't ware licht werpt over uw weg en laat het u zijn een schild des geloofs, waarmede gij al de vurige pijlen des boozen uitbluscht!

„Wij weten dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, *dewijl wij de broeders liefhebben.*"

In de liefde tot de broederen, tot de gemeente des Heeren, tot Gods volk, ligt een onbedriegelijk kenmerk voor de zekerheid onzer zaligheid.

Dat is natuurlijk niet bedoeld in Pelagiaanschen zin, alsof we voor onze broederlijke liefde zouden beloond worden met het leven. Zulk een werkheiligheid vloekt tegen de vrije genade Gods. Dat kan ook niet. Van nature kunnen wij elkander niet liefhebben. Ons hart is vol van vijandschap tegen God en den naaste. Uit en van onszelf kunnen en willen wij niet anders als haten.

Het verband ligt juist omgekeerd: waar dood is, daar is haat; waar de Heere leven wekte, daar is liefde. Want God is liefde. En wie het leven uit God ontving, die werd der Goddelijke natuur deelachtig, en die heeft dus lief.

Of willen wij het anders zeggen: wie werd wedergeboren door den Heiligen Geest, die werd door het geloof een lidmaat van Christus; en omdat Christus het hoofd is des lichaams, namelijk der gemeente, werd hij ook door de liefde verbonden aan al de lidmaten der gemeente, aan al zijne broeders en zusters in Christus. En als nu die wedergeborene

tot bekeering komt, dan drijft het geloof hem uit naar Christus en de liefde naar allen, die met hem even dierbaar geloof deelachtig zijn.

Zoo is dies de broederlijke liefde de vrucht, waaraan gij bij uzelf den boom, de ware bekeering, of wilt gij den wortel, de wedergeboorte, kennen kunt.

Doch nu ook omgekeerd: wordt die vrucht gemist, dan is er ook geen bekeering, geen leven, en kan er geen hope zijn voor de eeuwigheid, tenzij dan een ijdele, bedriegelijke hope.

De Apostel der liefde verbergt die scherpe, schrille tegenstelling niet, maar spreekt ze onverholen uit.

Hij vervolgt in vs. 14:

„Die zijnen broeder niet liefheeft, blijft in den dood."

Hij *is* in den dood, gelijk wij immers allen van nature dood zijn, dood door de misdaden en de zonden, en hij *blijft* in dien doodsstaat liggen.

En nog krasser luidt het in vs. 15:

„Een iegelijk die zijnen broeder haat, is een doodslager."

Wie zijn broeder niet liefheeft, die haat hem.

Want gij moogt, ja kunt niet neutraal zijn tegenover uw broeder. Als gij onverschillig zijt omtrent hem, zoo gij hem links laat liggen, dan haat gij hem. En — dan zijt gij een Kaïn, een doodslager, een broedermoorder. Want haat is doodslag, zelfs al blijft die haat besloten in het hart. Uw broeder haten is: hem weg willen hebben; begeeren, dat hij verdwijne uit uw oog. En voor God staat die begeerte met de daad van den doodslag gelijk.

En nu de clonclusie van vs. 15:

„En gij weet, dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende."

Dat zijn opmerkelijke woorden, waarschuwend tegen zelfbedrog. Johannes spreekt over wie *zijn broeder* haat.

Over doodslagers dus, die zijn, niet in het midden der wereld, maar op het terrein der kerk. Die broeders *schijnen* te zijn, doch het kenmerk der ware bekeering, de broederlijke liefde, missen. Die het leven *schijnen* te bezitten, doch het in waarheid niet hebben, en dus het eeuwige leven niet hebben *in zich blijvende.*

O, Gel., laten wij dan ons hart en leven te dezen opzichte nauw, ja zeer nauw doorzoeken, smeekend om Gods ontdekkende genade!

Nog is er behoudenis en ontkoming, zelfs voor de grootste huichelaars, zoo zij maar als doemschuldige doodslagers zich verootmoedigen en bekeeren.

En zoo de Heere leven schonk aan onze ziel, laten wij dat toonen door toe te nemen in onderlinge liefde. Indien wij blijven in de liefde, dan weten wij al vaster en zekerder, door alle aanvechting en bestrijding heen, dat het eeuwige leven in ons blijft. Want in Sion, waar broeders samenwonen, aldaar gebiedt de HEERE den zegen, [en] het leven tot in der eeuwigheid (Ps. 133.).

Ai zie, hoe goed, hoe lief'lijk is 't, dat zonen
Van 't zelfde huis, als broeders, samenwonen,
Daar 't liefdevuur niet wordt verdoofd;
't Is als de zalf op 's Hoogepriesters hoofd,
De zalf, waarmeê hij is aan God gewijd,
Die door haar reuk het hart verblijdt.

Waar liefde woont, gebiedt de HEER den zegen;
Daar woont Hij zelf, daar wordt zijn heil verkregen,
En 't leven tot in eeuwigheid. (Ps. 133 : 1 en 3.).

IV. Zoo zagen wij dan, Gel., welken toetssteen wij onszelf moeten aanleggen om te weten, of wij waarlijk bekeerd zijn en dies de hope mogen koesteren des eeuwigen levens.

Die toetssteen is *de onderlinge, broederlijke liefde.*

Maar nu kan iemand twijfelen, of hij wel werkelijk die

liefde bezit en zich niet ijdellijk verlaat op inbeeldingen des harten. Daarom gaat de Apostet nog verder in onzen tekst en hij houdt ons ten 4e voor *de roeping der echte Christenen.* tStaat in vs. 16:

„Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat hij zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen."

Echte Christenen zijn zij, die door het geloof lidmaten van Christus en alzoo zijner zalving deelachtig zijn. En die Heilige Geest, die in hen woont, werkt ook in hen. En wat Hij in hen werkt, dat moet openbaar worden naar buiten.

Op dat *moeten* legt Johannes hier nadruk.

Hij spreekt over wat wij *schuldig* zijn.

Wij kunnen den Heiligen Geest, die in ons werkt, tegenstaan, bedroeven, zelfs uitblusschen; en dat doen wij vooral door te verdooven het vuur der broederlijke liefde.

Maar dat mogen wij niet doen.

Wij hebben een schuld der liefde ten opzichte van elkander.

En die kunnen wij betalen door te zien op Christus, ons aller Heiland en Heere.

Tot de navolging van Christus roept de Apostel ons hier op. Natuurlijk niet op volmaakte wijze, want dat vermag niemand. Maar wij moeten ernaar staan. En al blijven wij hem dan zeer ongelijk, al volgen wij zijne voetstappen slechts van verre — indien nochtans het verlangen onzer ziel zich daarhenen uitstrekt, dan is dat het bewijs, dat wij door genade echte Christenen zijn.

Wat is nu dat ideaal der liefde, naar hetwelk wij jagen moeten?

„Hieraan hebben wij *de liefde* gekend, dat hij zijn leven voor ons gesteld heeft."

Christus' liefde is *de* liefde, de meest absolute, de allervolmaakste liefde.

't Was bij hem, in zijn leven en lijden hier op aarde — want daarop doelt de Apostel — louter liefde, zonder eenige bijbedoeling, zonder eenig winstbejag, zonder eenige zucht naar roem of eer; liefde, die zichzelf gaf, geheel en uitsluitend om ons.

't Was de liefde van den goeden Herder, die zijn leven stelde voor de schapen; die in zelfontlediging en zelfvernedering inging in de diepten des doods en der hel, om anderen uit die diepten op te halen en op te voeren tot de eeuwige hoogten des hemels.

En die anderen, voor wie deze liefde borgtochtelijk het leven gaf, waren Christus' vijanden. Die broederen, die hij volkomen liefhad, tot in den dood — zijzelf hebben hem door hun schandelijke zondeschuld dien smaad en smart aangedaan. Zijzelf hebben hem genageld aan het vloekhout. En ook na hun overgang uit den dood in het leven blijven zij nog voortdurend zijne wonderlijke liefde beantwoorden met den ondank en de ontrouw van hun booze, verkeerde, vijandige hart.

Neen, Gel., wij kunnen die zelfopofferende liefde van onzen Goël niet vatten noch doorgronden. Die Goddelijke liefde gaat al ons denken en danken oneindig ver te boven.

Johannes zegt evenwel: wij hebben ze *gekend.*

Zij is ons bekend gemaakt door het Woord, geschilderd als voor de oogen op het heilig Evangelieblad, gelijk de Apostelen met vele discipelen ze hebben aanschouwd, geproefd, gesmaakt. En ook wij, zoo wij in dat Woord, in dien Christus der Schriften gelooven, hebben ze bij ervaring leeren kennen waar de levende Christus door zijn Geest deze zijne liefde heeft willen uitstorten in onze harten.

En nu moet die liefde van Christus ons dringen om elkander lief te hebben. Zij moet de bewegende kracht onzer onderlinge liefde zijn. En tevens, zij moet het exempel der broederlijke

liefde wezen. *Ook wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen.*

Dat heeft Johannes zelf in beoefening gebracht, als hij was op het eiland Patmos, om het Woord Gods en om de getuigenis van Jezus Christus; want daar was hij bereid het leven te laten in den dienst zijns Konings tot heil der broederen.

Paulus betuigt hetzelfde, als hij schrijft aan de kerk te Philippi: „Ja indien ik ook tot een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zoo verblijd ik mij en verblijd mij met u allen" (2 : 17.).

Van Prisci'lla en A'quila, zijne medewerkers, getuigt de groote Apostel der heidenen: „Die voor mijn leven hunnen hals gesteld hebben" (Rom. 16 : 4.).

En ook de ongewijde geschiedenis levert treffende voorbeelden van zulke zelfopofferende liefde. De oude historieschrijver Eusebius verhaalt, dat een pest te Alexandrië het onderscheid tusschen de Christenen en de heidenen helder aan 't licht bracht. Terwijl de laatsten zoo snel zij konden wegvluchtten en kranken en stervenden aan hun lot overlieten, bleven de Christenen allen in de stad en verzorgden de ellendigen, het leven voor elkander stellende. En zij zijn er nog in onze dagen trouwe dienstknechten en dienstmaagden des Heeren, die op het terrein der zending of eenig ander gebied van Gods koninkrijk het toonen, dat zij hun leven veil hebben voor Christus en zijn gemeente.

Brs. en Zrs., dat is ons aller roeping, al zijn wij ook niet geplaatst op eenigen bijzonderen post in dienst van onzen Koning. Wat ook onze levenstaak zij en hoe bescheiden de plaats, welke wij innemen in de gemeente des Heeren, wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen. *De onderlinge, broederlijke liefde moet de openbaring van ons geheele leven zijn.*

V. Die gedachte ontwikkelt Johannes nog nader in het vijfde of laatste deel van onzen tekst.

„*Zoo wie nu,* dus vraagt hij in vs. 17, *het goed der wereld heeft en ziet zijnen broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem?*"

De Apostel neemt hier een voorbeeld uit het leven. Dat is wel iets gerings met het oog op de roeping om het leven voor de broeders te stellen, dat de rijke uit zijn overvloed geven zal wat dienen kan tot leniging van den nood des armen. Maar, als hij dat weinige dan toch weigert, wijst dat dan niet op volslagen gebrek aan broederlijke liefde?

Intusschen, Gel., dit voorbeeld is zeer treffend gekozen. Hier is een terrein, waarop allen hun liefde betoonen kunnen, rijken en armen beiden. Zeker de rijken 't meest, omdat die 't meeste goed der wereld bezitten. Maar toch ook de armen, daar 't wel voorkomt, dat de een iets heeft, waaraan de ander gebrek heeft.

En bovendien, Johannes wijst hier op het wezen der zaak en dat kan er gevonden worden, zelfs als de middelen om te helpen ontbreken.

't Hart, of dieper nog, de ingewanden (want dat staat er letterlijk in de grondtaal), moeten zich ontsluiten bij het aanschouwen der ellende van den broeder. Daar moeten innerlijke bewegingen der ontferming bij ons zijn, wanneer wij elkander in nood verzonken of gebrek zien lijden.

Zoo is het nog niet, al zoudt gij groote gaven afzonderen voor de armen, en gij deedt het om eigen roem en eer. Zoo is het nog niet, als gij nooddruftigen zoudt helpen om hen te kunnen bedillen of overheerschen. Zoo is het nog niet, indien gij den lastigen bedelaar iets zoudt toewerpen om toch maar van hem af te komen.

„Al ware het, zegt de Apostel Paulus, dat ik alle mijne goederen tot onderhoud [*der armen*] uitdeelde, en had de

liefde niet, zoo zoude het mij geen nuttigheid geven" (1 Cor. 13 : 3.).

Uw hart moet zich ontsluiten voor ellendigen en nooddruftigen onder uwe medebroeders en zusters, al is uwe hand ook ledig, omdat gij zelf gebrek lijdt. En zoo gij wel het goed der wereld hebt, en 't hart ontsluit zich, dan kan uw hand niet ledig blijven, dan springt vanzelf het slot van uw geldkast of uw beurs open.

Stemt gij dat toe op grond van eigen ervaring? Of heeft uw hart zich nog nooit geopend, gedrongen door de liefde van Christus, voor hen, die met u leden zijn van éen en hetzelfde huisgezin?

O, indien dat het geval is, hoor dan uw vonnis, opdat het u nog tot boete en bekeering brenge!

Met uw ellendigen broeder sluit gij tegelijk de liefde Gods buiten uw hart. En zoo die buiten blijft, dan zult gij eeuwig buiten blijven, als de rijke man, in de hel, waar de worm niet sterft en het vuur niet uitgebluscht wordt.

Het komt dus bij de broederlijke liefde op het hart aan. En als zij daar zetelt, dan moet zij zich openbaren in het geheele leven.

De Apostel besluit met ons daartoe op te wekken. Ons laatste tekstvers luidt aldus:

„Mijne kinderkens, laat ons niet liefhebben met het woord, noch met de tong, maar met de daad en waarheid" (vs. 18.).

Gevoelt gij het niet, hoe Johannes hier zijn hart legt in zijn woord?

„Mijne kinderkens," dus dringt deze grijze dienstknecht des Heeren, als een vader in Christus, op de betooning der broederlijke liefde aan. Wij bidden u, alsof God door ons bade, hebt elkander hartelijk lief!

Hartelijk, en daarom niet enkel met het woord en met de tong. Alle taal der lippen, die niet opkomt uit het hart, is

gruwelijk in de oogen des Heeren. Stelt u daarom niet gerust, zoo gij gaarne zingt, misschien wel met een traan in het oog: „Ai, zie, hoe goed, hoe lief'lijk is 't, dat zonen Van 't zelfde huis, als broeders, samenwonen"; zoo gij zeer aandoenlijk kunt spreken over de zoete banden, die u binden aan het lieve volk van God. Als het niet dieper bij u gaat, komt gij met zulk een belijdenis voor eeuwig om.

Hebt lief met de daad en waarheid!

Ach, daar wordt over het algemeen zoo weinig van gezien in onze dagen! En daarom is er zooveel gebrek aan geloofszekerheid en gaat er zoo geringe kracht uit van de gemeente naar buiten.

Van de eerste Christenen riepen de heidenen vol verwondering uit: „Ziet, hoe lief zij elkander hebben en bereid zijn voor elkander te sterven!" En het kenmerk der Christenen werd aangegeven met deze woorden: „Zij hebben elkander lief, nog vóórdat zij elkander kennen!"

Kan het weer zoo worden?

Broeders en Zusters, de Geest des Heeren, die dat liefdevuur ontstak, is nog dezelfde. En Hij kan en wil nog wonderen werken, als wij ons maar stellen onder de bearbeiding zijner genade.

Dat wij dan elkander liefhebben zeker ook met het woord, doch vooral met de daad, en bovenal in waarheid des harten! En dat wij het toonen door al onzen handel en wandel, met ons gansche leven.

Dat wij *malkanderen* liefhebben, al onze medebroeders en zusters, zonder onderscheid. Want daar is geen aanneming des persoons bij God en Christus heeft voor allen zijn leven gesteld.

En laat het ons bij de betooning dier onderlinge liefde te doen zijn om Sion, om Gods volk, om den groei en bloei van zijn kerk, die te verkondigen heeft de deugden des-

genen, die haar geroepen heeft uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht.

Dan klimt ook in oprechtheid ons gebed op voor den welstand en den vrede van Jeruzalem.

En dit is de taal van ons hart: „Om des Huizes des Heeren onzes Gods wille, zal ik het goede voor u zoeken" (Ps. 122 : 1.). *Amen.*

XIV.

„ONZE HARTEN VERZEKEREN VOOR HEM."

„En hieraan kennen wij, dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor hem.

Want indien ons hart [*ons*] veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen.

Geliefden, indien ons hart ons niet veroordeelt, zoo hebben wij vrijmoedigheid tot God;

En zoo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, dewijl wij zijne geboden bewaren, en doen hetgene behagelijk is voor Hem.

En dit is zijn gebod, dat wij gelooven in den naam van zijnen Zoon Jezus Christus, en malkanderen liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft.

En die zijne geboden bewaart, blijft in Hem, en Hij in dezen; en hieraan kennen wij, dat Hij in ons blijft, [*namelijk*] uit den Geest dien Hij ons gegeven heeft (1 Joh. 3 : 19—24.).

Lezen: Efeze 3 : 8—19.
Zingen: Ps. Ps. 26 : 2 en 3; 139 : 1 en 14; Ps. 66 : 9; Ps. 131 : 3 en 4.

Zekerheid der zaligheid, dat is, Gel., de diepste behoefte

onzer ziel, zij het ook dikwerf onbewust en onbegrepen. Gij kunt niet getroost leven noch zalig sterven, als gij geen zekerheid bezit aangaande de dingen, die boven, die onzienlijk, die eeuwig zijn. Gij moet weten, wie en wat gij zijt, vanwaar gij komt en waar gij henengaat. Gij moet den weg kennen, waarlangs gij van de beschuldigingen uwer conscientie en van den last uwer zonden bevrijd kunt worden. Gij kunt niet missen de vaste, welgegronde, onbedriegelijke overtuiging, dat God is en dat Hij uw God is, dat gij met Hem verzoend zijt door 't bloed zijns Zoons, en dat gij daarom zonder vreeze den dood en het oordeel tegemoet kunt treden, het ontzaggelijke oordeel, dat onherroepelijk beslist over uw eeuwig lot.

Die zekerheid der zaligheid is dan ook de grootste schat, dien ons hart begeeren kan. Onze tijd kenmerkt zich door het verzekeringswezen. Men verzekert zich tegen brand- en waterschade, tegen inbraak en diefstal. Men wil verzekering met het oog op ouderdom en invaliditeit. Men verzekert het levensonderhoud van vrouw en kinderen tegen den tijd, dat de nacht komt, waarin men niet meer voor hen werken kan. En wij mogen dat niet afkeuren, voor zoover het althans geschiedt in den geloove, langs een eerlijken weg en zonder dat men van die verzekeringen zijn God maakt. Maar de beste levensverzekering, waarvoor de eerste en de meeste zorg moet worden besteed, is de verzekering van de zaligheid der ziel. Alle weelde der wereld en alle rijkdommen der aarde zijn met dezen schat niet te vergelijken. En alle bezit aan vergankelijke goederen kan tegen het gemis aan dit eeuwig goed niet opwegen. „Want wat baat het een mensch, zoo hij de geheele wereld gewint, en lijdt de schade van zijne ziele" (Matth. 16:26.)?

Die zekerheid der zaligheid is de vrucht des geloofs, van

dat ware geloof, hetwelk de Heilige Geest werkt in ons hart en dat vastgeworteld is in het onfeilbare Woord des Heeren. Zij wordt daarom verkregen, niet door een dorre, historische letterkennis, doch door de persoonlijke ervaring der ziel in de worsteling des levens. Eerst de bevinding, de echte bevinding, getoetst aan de Heilige Schrift, doet de waarheid ons verstaan; ontdekt in de woorden des Bijbels een gansch nieuwen, geestelijken zin; laat een waarheid achter de waarheid ons zien; en doet ons gelooven, niet om anderer zeggen, maar omdat wij het zelf aan ons hart hebben ondervonden en genoten.

De weg tot die zekerheid loopt langs den twijfel henen. En de twijfel is noodig en nuttig. Wie nooit heeft getwijfeld, heeft nooit geloofd. De stormwind moet den boom schudden, zal hij zich vast wortelen in de aarde. De koorts is soms goed voor het lichaam en het onweder zuivert dikwijls den dampkring. Maar toch, twijfel is nooit de ware toestand, doch abnormaal, een krankheid in het geestelijk leven, die ons niet bevredigen kan, noch gerust mag stellen. Wie twijfelt, is aan een baar der zee gelijk, maar wie gelooft, staat als een rots.

Geloofszekerheid alleen schenkt volkomen rust der ziel en tevens de hoogste wijsheid des geestes. Zij vormt ons tot mannen en vrouwen van karakter, die alleen God vreezen en niemand of niets anders, al waren er zooveel duivels als pannen op de daken. Zij schenkt ons heldenmoed in den strijd des levens voor den naam en de zake des Heeren. Zij maakt ons standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig in het werk des Heeren, als die weten, dat onze arbeid niet ijdel is in den Heere (1 Cor. 15 : 58.). En zij bekleedt ons met die ware ootmoedigheid, welke niet roemt in zichzelve, maar enkel in Gods vrije genade alleen.

dat Jezus Christus de Heere is (1 Cor. 12 : 3.), God geopenbaard in het vleesch, de ware, de eenige, de volkomene Zaligmaker van zondaren, het licht en het leven der wereld. En die Geest houdt de kerk van alle eeuw, in het midden van alle afwijking en dwaling, bij deze zuivere belijdenis der waarheid en der zaligheid.

Brs. en Zrs., bewaart dat heilig pand, u toebetrouwd door de gunste des Heeren!

Legt dezen *proefsteen* aan bij uzelf en bij anderen; bij een iegelijk, die, in welke betrekking 't ook zij, als leeraar onder de menschen optreedt; en ook bij elke gemeenschap, die zich met den naam van kerk van Christus bedekt! Wijkt af van dezulken, die ook maar in het minst den glans van dit kleinood verdonkeren! En belijdt vrijmoedig en blijmoedig tegenover alle wijsheid en wetenschap der wereld, alle ontkenning en loochening van het ongeloof en het bijgeloof, den Naam van *Jezus Christus, die in het vleesch is gekomen*, en die ons ten volle heeft geopenbaard den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, den eenigen Naam, wien toekomt alle lof en eere van nu aan tot in der eenwigheid.

't Rechtvaardig volk zal zich verblijden,
Betrouwend op den Heer alleen;
d'Oprechten zullen weltevreên,
Terwijl zij Hem hun harten wijden,
Zijn naam belijden.

Ps. 64 : 10.

Nog ééne opmerking, Gel., over *den proefsteen*, dien de Apostel ons hier in handen geeft.

Hij wekt ons op tot een naarstig gebruik ervan, ook door ons te wijzen op de afgrijselijke herkomst der dwaling, welke wij mijden moeten.

„de waarheid" wordt bedoeld het Evangelie, het Woord Gods, dat de waarheid is — in ieder geval beteekent *„uit de waarheid zijn"* wedergeboren, uit God geboren zijn, „niet uit vergankelijk, maar [*uit*] onvergankelijk zaad, door het levende en eeuwig blijvende woord van God" (1 Petr. 1 : 23.). En wie weet, dat hij wedergeboren is, die weet ook, dat hij zalig is.

Liefhebben in waarheid is dus het getuigenis, het bewijs, het kenteeken, dat wij *uit de waarheid zijn.* Van nature haten wij, allereerst God en daarna ook onze naasten. Maar zoo wij uit onzen natuurstaat, onzen doodsstaat, zijn opgewekt en levendgemaakt door den Heiligen Geest, en als levende lidmaten ingezet in de gemeente van Christus, die zijn lichaam is, dan woont en werkt de liefde Gods in onze harten en dringt die liefde ons om waarlijk lief te hebben allen, die met ons tot dat lichaam des Heeren, tot Gods volk behooren.

Wanneer de innerlijkste grond van ons leven Jezus heet, dan luidt de polsslag van ons leven: Wij hebben de broeders lief. *„Hieraan kennen wij, dat wij uit de waarheid zijn."*

„En wij zullen onze harten verzekeren voor hem."

Wat wil dat zeggen *„onze harten verzekeren?"*

Het hart, Gel., beteekent dikwijls in de Schrift het geweten, de conscientie. Om één voorbeeld te nemen uit het Oude en één uit het Nieuwe Testament, in 2 Sam. 24 : 10 staat: „En Davids *hart* sloeg hem, nadat hij het volk geteld had." D.i. zijn ontwaakte conscientie veroordeelde hem en vervulde zijn ziel met angst en schrik over zijn zonde. Velen, vooral onder de jeugdigen van jaren, krijgen een kleur bij de ontdekking van het minste kwaad, dat zij bedreven. En dat blozen is iets kostelijks. Want 't komt hiervandaan, dat het de conscientie zóó sterk aangrijpt, dat de schok ervan zich meêdeelt aan het hart en uit het hart het bloed opdrijft

gekroonde Koning, die bekleed is met alle macht in den hemel en op de aarde. Zoo wij zwak zijn in onszelf, zijn wij sterk in hem. Onverwinlijk sterk. Want door het geloof in hem ontspringt onze kleine kracht uit de oneindige kracht van God, den Almachtige, waardoor wij bewaard worden tot het eeuwige leven en alle vijanden van zijn naam en rijk voor eeuwig zullen verpletterd worden onder de voeten van zijnen Christus.

III. Van die heerlijke overwinning getuigt ook Johannes in onzen tekst, als hij ten derde spreekt over *het resultaat van de beproeving der geesten* met deze woorden, vs. 4—6:

„Kinderkens, gij zijt uit God, en hebt hen overwonnen; want Hij is meerder die in u is, dan die in de wereld is.

Zij zijn uit de wereld, daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen.

Wij zijn uit God; die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den Geest der waarheid en den geest der dwaling."

Het resultaat, waartoe *'t beproeven der geesten* ons leidt, zou ons kunnen ontmoedigen.

Want groot is wel de schare dergenen, die den Christennaam dragen. Maar, als gij hun *den proefsteen* aanlegt, ach, hoe klein is dan, zelfs onder wie zich Gereformeerden noemen, het aantal der ware belijders, die getrouw zijn aan de zuivere waarheid, uit Gods Woord geput. En zoo gij er dan aan denkt, dat dit kleine kuddeken, hetwelk niet vele wijzen naar het vleesch, niet vele machtigen, niet vele edelen bevat, staat tegenover een wereld, vol van grooten en geweldigen, verstandigen en geleerden, rijken en aanzienlijken; en dat die phalanx nog versterkt wordt door de dwaalgeesten, die het goud der waarheid verdonkeren en vervalschen. En gij houdt daarbij in gedachtenis, dat nog velen afvallig

zullen worden en de antichristelijke wereldmacht daarentegen zal wassen en woeden tegen Christus' kerk als nooit tevoren. Dan kan wel de schrik u slaan om het hart en groote angst en vrees u vervullen voor de toekomst.

De Apostel echter zegt ons, Gel., dat *het resultaat van de beproeving der geesten* ons niet ontmoedigen moet, maar juist bemoedigen.

't Hangt er maar van af, van welke zijde gij de dingen beziet, van 's menschen zijde, of van Gods zijde. Doet gij het eerste, dan wordt alles dikke, dichte duisternis. Doet gij het laatste, dan wordt alles licht en aanschouwt gij de heerlijkheid des Heeren en de heerlijkheid zijner kerk.

Dat doet Johannes, en hij roept uit: *„Kinderkens*, mijn lieve Brs. en Zrs., die u zoo klein en zwak gevoelt in uzelf, gij wormken Jacobs, gij volksken Israëls, vreest niet, weest goedsmoeds, want gij zijt groot, gij zijt sterk, *gij zijt uit God;* uit Hem, die krachten geeft en van wien al 't volk zijn sterkte heeft. En daarom, laten die antichristelijke geesten zich roeren en velen beroeren, zij behoeven u niet te ontroeren. Hoe fel de hel ook woedt, ja al vielen zelfs al de daemonen u aan, gij zult niet omkomen, gij kunt niet vallen, gij moet staande blijven. *Gij hebt hen overwonnen.* Zij zijn reeds verslagen vijanden. Zij zijn allen in de hand van uw God. Zij kunnen niet verder gaan dan Hij het gedoogt. En uw leven aantasten, dat zullen zij nooit ofte nimmer vermogen. „*Want Hij*, de Almachtige, *die in u is, is meerder dan die in de wereld is.*"

Is dat niet een woord van aangrijpende, zeer sterke vertroosting?

Misschien zegt gij: „maar is dat wel voor mij? De Apostel spreekt van zulke groote dingen: *gij zijt uit God, en Hij is in u*; doch dat durf ik niet op mijzelf toe te passen!"

Johannes richt het woord tot de gemeente in haar geheel,

die leeft onder den band des verbonds en de bediening der genade en des Geestes. Maar hij dringt gedurig bij al haar leden persoonlijk op nauwlettend zelfonderzoek aan.

't Is goed, 't is noodzakelijk voor een iegelijk onzer te vragen: „ben *ik* wel uit God en is Hij in *mij*?"

Wij hebben er reeds op gezinspeeld, 't is mogelijk een Christen te heeten, zelfs een Gereformeerd Christen, en toch bevangen te zijn onder een antichristelijken geest van dwaling en ongeloof.

Ja, gij kunt zeer zuiver zijn in de belijdenis, dat *Jezus Christus in het vleesch gekomen is,* en toch niet *uit God* zijn. Zoo het slechts lippentaal is, die buiten uw hart omgaat en niet door den Heiligen Geest in u werd gewerkt.

Gij moet dies uzelf beproeven, zult gij niet uzelf bedriegen en valschelijk geruststellen.

Waaraan? Hoort het: *„Zij zijn uit de wereld, daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen. Wij zijn uit God; die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet."*

Dat is wederom de subjectieve antithese.

Een scherpe scheidslijn trekt de Apostel der liefde tusschen tweeërlei menschen: de ware leeraars met hun aanhangers en „de valsche profeten" met hun volgelingen; dezen *zijn uit God*, die *uit de wereld*, het domein van den duivel.

En hun spraak maakt hen openbaar.

Het woord is het kind der gedachten.

Door uw woord laat gij uwen geest uit.

Welnu, het verwante wordt aangetrokken en gezocht, geliefd en gekend door het verwante.

De valsche profeten zijn uit de wereld en spreken uit de wereld. Zij brengen een Evangelie naar den mensch. Zij wijzen u een weg der zaligheid, die naar uw hart is, uw booze, verkeerde, hoogmoedige hart; een weg naar het vleesch, waarop gij leven kunt naar de lusten des vleesches,

handelen en wandelen naar eigen zin en wil, de zonde aan de hand houden, en toch tegelijk godsdienstig, vroom, rechtzinnig zijn. En daarom *hoort de wereld hen*: alle natuurlijke mensch, die niet wedergeboren wil worden tot vernieuwing des levens; alle eigengerechtige mensch, die door zijn eigen werken wil gerechtvaardigd worden; alle mensch, die weigert vernederd, verbrijzeld, verslagen te worden voor God en als een doemschuldig, doodarm, gansch verloren zondaar zalig te worden enkel uit vrije genade alleen.

De ware leeraars daarentegen *zijn uit God*. 't Zijn de apostelen en al degenen, die zich houden aan 't apostolisch getuigenis, dat van boven, hemelsch van oorsprong is, geopenbaard en ingegeven door den Heiligen Geest; en dat verkondigt „Christus den gekruisigde, den Joden wel eene ergernis, en den Grieken eene dwaasheid, maar hun die geroepen zijn, de kracht Gods en de wijsheid Gods" (1 Cor. 1 : 23 en 24.). Daarom, die geroepenen, *die God kennen*, omdat zij door Hem gekend en tot zijne zaligmakende kennis geleid zijn, *die hooren hen*. Zoo zeker zij de stem des Herders kennen, die schapen des Herders zijn, zoo zeker hooren allen, die uit God zijn geboren, de stem dergenen, die uit God spreken, dewijl zij uit God zijn. Zij verstaan „de tale Kanaäns", welke over hunne lippen komt, daar zij reizigers naar Kanaän zijn, en dat woord is hun een troostwoord in het midden van de barre woestijn des levens, een woord „naar het hart van Jeruzalem."

„Hieruit kennen wij den geest der waarheid en den geest der dwaling."

Zoo kunt gij dus voor uzelf weten, Gel., aan welke zijde gij staat, door welken *geest* gij bezield wordt, den Geest van God of den geest van den antichrist.

Al kleeft ook aan de bediening des Woords onder ons

veel gebrek, wij durven nochtans tot roem van Gods genade getuigen: *„wij zijn uit God, die God kent, hoort ons."*

Hoort *gij* ons ook? Is dat Woord reeds doorgedrongen in uw conscientie, in uw hart? Heeft het als een hamer in de hand des Heiligen Geestes uw harde hart verbrijzeld? Veroordeelt het uwe gedachten, uwe woorden, uwe werken? Brengt het geheel uw leven, uw persoon, uw bestaan onder het doemvonnis Gods? Drijft het u uit naar *Jezus Christus, die in het vleesch gekomen is,* om Hem te omhelzen als uw eenigen, volkomen, algenoegzamen Zaligmaker, uw dierbaren Heiland, uw Heere, uw God? En is dat Woord een macht in uw leven om u af te manen van alle wegen der zonde en der dwaling, en u te wezen een lamp voor uw voet en een licht voor uw pad, beide naar lichaam en ziel, in het leven en in het sterven?

Wat antwoordt gij?

Ontkennend? Hebt gij zóó het Woord der prediking nog nooit gehoord?

Verneemt dan uw vonnis: *„die uit God niet is, hoort ons niet."*

Dan *zijt gij niet uit God.* Dan *zijt gij uit de wereld.* En dan zult gij met de wereld voor eeuwig verdoemd worden zoo gij u niet tot God bekeert; want de toorn Gods en de eeuwige verdoemenis ligt op u en blijft op u. Dat is de waarheid en dat zal eens blijken waarachtig te wezen. Want met den Apostel hanteeren wij hier den eersten sleutel van het hemelrijk. En naar dit getuigenis des Evangelies zal God oordeelen, beide in dit en in het toekomende leven (Catech. Z. 31. antw. 84.).

Doch met dezen sleutel sluiten wij niet alleen, maar openen wij ook.

„Die God kent, hoort ons."

En daarom, mijne Brs. en Zrs., zoo gij ons wel hoort;

indien gij aan uw eigen hart en in uw eigen leven de kracht hebt ervaren, die er onder de werking des Heiligen Geestes uitgaat van het Woord; een kracht om u neder te werpen en u op te richten, om u te verdoemen en vrij te spreken, om u bedroefd te maken en te vertroosten, om u aan de zonde te ontdekken en u de zonde te doen haten en vlieden, om u te ontledigen in uzelf en te vervullen met Christus en al zijne weldaden, om u te leeren klagen over de macht der wereld en des duivels en des vleesches en te leeren roemen in de wonderen van Gods almachtige en vrijmachtige genade. Dan *kent gij God,* dan *zijt gij uit Hem,* om Christus' wil tot zijne kinderen aangenomen. En dan behoeft gij voor geen enkelen vijand te vreezen, al trokken ook al de machten der wereld en al de duivelen der hel gezamenlijk tegen u op. *Gij hebt hen overwonnen* in Christus, ons Hoofd, den Leeuw uit Juda's stam, die glorie won, en die al zijn strijdend volk nu reeds gemaakt heeft tot meer dan overwinnaars.

Beproeft dan vrij *de geesten, of zij uit God zijn.*

Volgt *dit bevel des Heeren* naarstig en getrouw op, vooral in onze booze en bange dagen, waarin zoovele *valsche profeten in de wereld zijn uitgegaan.*

Houdt hoog uwe belijdenis, opdat *de proefsteen* zuiver blijve en al helderder schittere, en gij alzoo ook in uw eigen midden 't minste onraad, de geringste afdwaling terstond bespeuren moogt.

En maakt u dan niet bezorgd over den uitslag, al schijnt die daartoe ook aanleiding te geven.

Het resultaat staat onveranderlijk vast.

Wie ook de waarheid tegenstaan en van de waarheid afwijken, „het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen die zijne zijn; en: Een iegelijk

die den naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid” (2 Tim. 2: 19.).

Op deze Pétra bouwt Jezus zijne gemeente, en de poorten der helle zullen haar niet overweldigen (Matth. 16: 18.). *Amen.*

'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên;
Uw waarheid t' allen tijd' vermelden door mijn reên.
Ik weet, hoe 't vast gebouw van uwe gunstbewijzen,
Naar uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen;
Zoo min de hemel ooit uit zijnen stand zal wijken,
Zoo min zal uwe trouw ooit wank'len of bezwijken.
Ps 89 : 1.

XVI.

„GOD IS LIEFDE."

Geliefden, laat ons malkanderen liefhebben; want de liefde is uit God, en een iegelijk die liefheeft, is uit God geboren; en kent God;

Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend; want God is liefde.

Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God zijnen eeniggeborenen Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door hem.

Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en zijnen Zoon gezonden heeft [tot] eene verzoening voor onze zonden.

Geliefden, indien God ons alzoo lief heeft gehad, zoo zijn wij ook schuldig malkanderen lief te hebben.

Niemand heeft ooit God aanschouwd; indien wij malkanderen liefhebben, zoo blijft God in ons, en zijne liefde is in ons volmaakt.

Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van zijnen Geest gegeven heeft.

1 Joh. 4:7—13.

LEZEN: 1 Cor. 13.

ZINGEN: Ps. 86 : 3; Ps. 95: 1 en 4; Ps. 89 : 8; Ps. 27 : 5.

Er bestaat, Gel., een innig verband en een heerlijke

harmonie tusschen onze drie groote, Christelijke vierdagen.

Het Kerstfeest is het feest des lichts.

Door de Vleeschwording des Woords is het licht in de wereld gekomen. Zooals Zacharias zong (Luk. 1:79.): „Om te verschijnen dengenen, die gezeten zijn in duisternis en schaduwe des doods.” Of naar Simeons loflied:

Een licht, zoo groot, zoo schoon,
Gedaald van 's hemels troon,
Straalt volk bij volk in d' oogen.

Dat licht leidt tot het leven.

Het Paaschfeest is het feest des levens.

„De Heere is waarlijk opgestaan,” dus luidt de blijde tijding, die weerklinkt op den eersten dag der week, den dag des Heeren. En de verrezen Levensvorst zelf roept Patmos' ziener toe: „Vrees niet; ik ben de eerste en de laatste; En die leef, en ik ben dood geweest; en zie, ik ben levend in alle eeuwigheid, Amen. En ik heb de sleutels der helle en des doods” (Openb. 1:17 en 18.).

Leven is liefde, want 't einde van het gebod des levens is liefde.

Het Pinksterfeest is het feest der liefde.

De Heilige Geest, uitgaande van den Vader en den Zoon en uitgestort over alle vleesch, is de trouwring, dien de hemelsche Bruidegom schenkt aan zijn Bruid, zijn kerk hier op aarde. En door dien Geest, die ons is gegeven, is de liefde Gods uitgestort in onze harten (Rom. 5:5.).

Al die goederen des heils, al die weldaden des verbonds, al dien schat van de feiten onzer feesten danken wij door Christus, den Middelaar, aan God Drieëenig alleen. Want Johannes zegt het ons: God is licht, God is leven, God is liefde.

In het begin van zijn Zendbrief verkondigt hij: God is licht (hoofdst. 1 : 5.).

Aan het slot getuigt hij: „Deze is de waarachtige God, en het eeuwige leven" (hoofdst. 5 : 20.).

En hier, in een nieuw onderdeel van zijn schrijven, is zijn hoofdgedachte deze: God is liefde.

Even tevoren heeft de Apostel vermaand: „Geliefden, gelooft niet eenen iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn; want vele valsche profeten zijn uitgegaan in de wereld" (vs. 1.).

Hij zag echter de gevaren, welke ons in dien kamp tegen den geest van den antichrist bedreigen. Zoo licht kunnen wij zelf door dien geest worden meegevoerd en verleid tot een haten van onze tegenstanders, ja zelfs vervallen tot vijandschap tegen elkander. Dat is niet uit den Heiligen Geest, die ons in den strijd moet bezielen en de Geest der gemeenschap en der liefde is. En daarom, opdat wij niet in onze worsteling met het rijk der leugen de innigheid en teederheid der liefde mogen inboeten, komt de Apostel der liefde, gelijk hij reeds herhaaldelijk deed, wederom met de opwekking tot ons: *„Geliefden, laat ons malkanderen liefhebben."*

Deze vermaning wordt beheerscht door de grondgedachte: *„God is liefde."*

Tweemaal komt deze uitspraak voor in dit hoofdstuk: in vs. 8 en in vs. 15. Telkens is zij het middelpunt van een nieuwen kring van gedachten. Eerst, in onzen tekst voor deze ure (vs. 7—13.), schildert ons de heilige schrijver *de verschijning* der liefde Gods; en daarna in vs. 13—21, de stof, welke wij een volgend maal met u hopen te behandelen, prijst hij ons *de ervaring* dezer liefde aan in den naam van allen, die met hem durven belijden: „Wij hebben gekend en geloofd de liefde die God tot ons heeft" (vs. 16.). En steeds wil hij ons daardoor trekken en wekken tot onderlinge liefde, die 't gevolg is van Gods liefde, evenals de glans van het vuur komt uit de vlam des vuurs.

„God is liefde", op dat kostbaar kleinood der zelfopenbaring des Heeren moeten zich thans al de gedachten onzer harten vereenigen. En drieërlei leidt Johannes uit deze diepe waarheid af, t. w.:

den grond voor
de verplichting tot en
de vrucht van de broederlijke liefde.

1. *„Geliefden, laat ons malkanderen liefhebben; want* — en zietdaar *den grond voor de broederlijke liefde* — *de liefde is uit God, en een iegelijk die liefheeft, is uit God geboren, en kent God;*

Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend; want — en hier hebt gij de bron voor alle liefde — *God is liefde*" (vs. 7—8.).

„God is liefde."

Alle poging, Gel., om de beteekenis van dit drietal woorden te vertolken, is ten eenen male met onvruchtbaarheid geslagen.

Gij kunt met uw eindig verstand het begrip *„God"* niet bevatten. Want: „Zie, God is groot, en wij begrijpen het niet" (Job 36 : 26.).

Gij kunt niet precies omschrijven, wie of wat iemand *„is,"* allerminst, wie God *„is"*. Want wij vermogen niet ten volle door te dringen tot het wezen der schepselen, laat staan dan tot het Wezen des Scheppers.

En wie, wie zal zeggen, wat *„liefde"* is? Menschentong en engelenstem falen om de diepte van dit heilig geheimnis ook maar eenigermate te doorgronden. Gij kunt de liefde noch ontleden naar haar wezen, noch grijpen in haar kern, noch schatten op haar waarde.

„God *is liefde."* Niet, Hij heeft en geeft liefde, maar Hij *is* liefde. God Zelf, zijn Wezen is liefde, geheel liefde, enkel liefde, louter liefde.

De liefde is niet geschapen, niet uitgedacht, maar zij is eeuwig, gelijk God zelf de Eeuwige is. En zij was nooit buiten Hem, maar zij was en zij is in aller eeuwen eeuwigheid in Hem. Want zonder Zelf liefde te zijn, zou God geen God zijn.

„*God* is liefde." *Augustinus* heeft gezegd: „Gij aanschouwt de Drieëenheid, wanneer gij de liefde aanschouwt, want drie zijn het, die liefheeft, die geliefd wordt en de wederzijdsche liefde." In de kennisse van God Drieëenig ligt voor ons eenige ontsluiering van dit mysterie: „*God is liefde*". Gods liefde is Zelfliefde, en liefde is de eeuwige betrekking, die daar bestaat in het Wezen Gods tusschen de drie Goddelijke personen. Van eeuwigheid tot eeuwigheid is de Drieëenige God liefde.

Want in den beginne was bij God het Woord, was bij den liefhebbenden en geliefden Vader de geliefde en liefhebbende Zoon; en die onderlinge liefde des Vaders en des Zoons is één in den persoon des Heiligen Geestes, die Zelf waarachtig en eeuwig God, die Zelf ook liefde is.

„*God is liefde.*" De Schrift, vooral in het O. Test., teekent ons die aangrijpende, overstelpende waarheid door beelden, aan het leven der schepselen ontleend.

Dat zijn echter geen vergelijkingen in den gewonen zin des woords, maar 't is opzettelijke openbaring. God heeft in de wereld, welke Hij formeerde naar zijn Raad, in elk schepsel en in alle onderlinge verhoudingen en betrekkingen tusschen de schepsels, zijne gedachten gelegd. Hij heeft zijne schepping gemaakt tot een schouwplaats zijner deugden en volmaaktheden, tot een toonbeeld zijner heerlijkheid. En waar wij met ons verduisterd verstand die sprake Gods niet meer verstaan, die algemeene openbaring Gods in het boek der natuur niet meer lezen kunnen, daar ontsluit ons het boek der Schriftuur, de onderwijzing der bijzondere

openbaring Gods, die Goddelijke gedachten, welke achter de zienlijke dingen verscholen liggen.

En zoo toont ons het Woord, om het ondoorgrondelijk wonder der liefde Gods iets nader tot ons te brengen, den adelaar, die vliegend door het luchtruim zijn jongen draagt op de vleugelen en ze beschermt met zijn liefde. Of, dichter bij ons, het wijst ons op de klokhen, die koesterend de vleugelen over haar kiekens uitspreidt en haar jongen dekt met haar vederen tegen 't dreigend gevaar.

Maar treffender nog dan dit liefdestooneel, hetwelk de dierenwereld te aanschouwen geeft, schaduwt het menschelijke leven dit *„God is liefde"* af. Dat menschelijke leven is immers zelf een afspiegeling van het Goddelijke leven, want de Drieëenige God heeft den mensch naar zijn beeld gemaakt.

Eerst treedt hier voor uw oog, als om den overgang te vormen, de herder met zijn kudde, het beeld der teederste en innigste betrekking, die zich tuschen den mensch en de dierenwereld denken laat. En heerlijk schittert u de liefde tegen, waarmede die herder het afgedoolde schaap op zijn schouders terugdraagt naar de kudde, het zwakke lam neemt in zijn armen en drukt aan zijn hart, ja zijn leven stelt voor zijne schapen.

En de duidelijkste zinnebeelden der Goddelijke liefde ziet, ja meer nog gevoelt en geniet gij, in uw eigen leven.

Wie zal naar waarde de schoonheid schatten der ouderliefde; van den vader, die zich ontfermt over de kinderen, en 't meest over den verloren zoon of dochter; van de moeder, die haar zuigeling, haar pasgeboren lieveling, troetelt in haar schoot?

En dan eindelijk 't toppunt der menschelijke liefde, de huwelijksliefde, die wonderlijke band der eenheid, die twee menschen maakt tot één vleesch, die twee zielen, twee

harten, twee levens saamsnoert en ineenstrengelt. Dat is de machtigste openbaring van de liefde des Eeuwigen. En naar waarheid zong de dichter, met de Schrift voor oogen:

Die liefde is sterker dan de dood,
Geen liefde komt Gods liefde nader,
Noch is zoo groot.

„*God* is *liefde.*” En op dien *grond* vermaant ons de Apostel: „Geliefden, laat ons malkanderen liefhebben; *want de liefde is uit God.*”

Neen, daar gloort bij ons geen vonksken liefde, of het is ontstoken aan den vuurgloed der liefde Gods.

Al wat men van liefde bazelt of, zooals wel gezegd wordt, aan liefde doet, *buiten God,* 't is niet ongelijk aan het licht, dat mat en dof doorwerkt, wanneer mistige nevel en grauwe wolk allen glans der zon bedekt. 't Is als de zieltogende pit in de lamp, waaruit de olie opraakt. Het verschil tusschen de liefde *buiten God* en de liefde *uit God* is als 't verschil tusschen 't kunstlicht en 't natuurlijk licht. Verrassend schoon weet men in onze eeuw allerlei licht te voorschijn te brengen, 't schoonst tot dusverre in het tintelende, electrische licht. Maar wat is nog dit prachtige licht vergeleken bij den lichtglans en vuurgloed der zon, die daar straalt en brandt aan den hemel?

Gel., zij is nog te zwak deze vergelijking om u 't verschil te doen grijpen tusschen de liefde *buiten God* en de liefde, die *uit Hem* is. En even groot is het verschil tusschen den natuurlijken en den geestelijken mensch. Daar ligt een afstand tusschen als tusschen den hemel en de hel, tusschen God en den duivel.

Onze tekst zegt: „de liefde is uit God, *en een iegelijk die liefheeft, is uit God geboren, en kent God; die niet liefheeft, die heeft God niet gekend.*”

De natuurlijke mensch *heeft niet lief.*

Is dat niet te kras gesproken? Bestaat er dan niet een naasten-liefde, die door alle menschen nog eenigermate beoefend wordt? Bloeit die dikwijls niet zeer schoon op in het huwelijk, het huisgezin, het onderling saamleven op het gebied van maatschappij en volk? En blinkt die dikwijls niet helder en heerlijk uit in daden van zelfopoffering en zelfverloochening?

Gel., wij menschen *kunnen* van nature liefhebben, omdat wij naar Gods beeld zijn geschapen. Ware de zonde niet in de wereld gekomen, dan zou liefhebben het werk onzer natuur zijn. Maar dat beeld Gods in ons is verwoest. En wel zijn er vonkskens van overgebleven en kan onder de werking der gemeene gratie die oorspronkelijke, ingeschapen liefde nog liefelijke vruchten afwerpen. Doch *ware* liefde is dat niet. De zelfzucht is in den grond der zaak de aandrift en de drijfkracht onzer verdorven natuur. De *ware* liefde stroomt ons toe uit God en keert tot God als haar hoogste doelwit weder. En de mensch van nature, hoe schoon zijn „liefhebben" ook schijne, zoekt en bemint in anderen, niet God, maar zichzelven, en dient met zijn liefde, niet God, maar zijn eigen ik.

Eén van beide is dus het geval: òf uit God geboren te zijn en Hem te leven in de liefde, òf niet uit God geboren te zijn en zichzelven te leven.

Hoe staat het met u persoonlijk?

O, als God niet het uitgangs- en het eindpunt van uw leven is, dan is uw liefde, in wat prachtig gewaad zij zich ook tooie, niets anders als eigenliefde. En smeekt dan den Heere, of Hij door zijn Geest zijn liefde in uw hart moge uitstorten, opdat gij niet voor eeuwig verteerd wordt door zijn toorn.

„Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend." Steunt dan niet op uw kennis, uw Godzaligheid, uw bevinding, indien gij de liefde wist! „Al ware het, dat ik de [*gave*] der profetie had, en wist alle de verborgenheden en al de wetenschap; en de liefde niet had, zoo ware ik niets" (1 Cor. 13 : 2.).

„De liefde is uit God, en een iegelijk die liefheeft, is uit God geboren, en kent God."

Als de Heere zijn hart-veranderende genade aan ons verheerlijkt heeft, dan kunnen wij weer liefhebben, Brs. en Zrs., elkander liefhebben.

De grond voor onze broederlijke liefde ligt in het Wezen van den Drieëenigen God zelf.

Dat geldt voor de gemeente des Heeren in haar geheel en voor elk levend lidmaat persoonlijk. Want evenals God niet maar *een mensch*, doch *de menschheid* schiep naar zijn beeld, zoo ook is niet slechts de enkele geloovige, maar ook geheel het lichaam van Christus naar dat beeld herboren en herschapen.

Dat beeld Gods kan en moet dies al duidelijker zich vertoonen in ons persoonlijk en gemeenschappelijk leven.

Liefde is het saamleven der drie Goddelijke personen. Liefde moet ook het onderling leven van Gods kerk zijn.

„Geliefden, laat ons malkanderen liefhebben; want God is liefde."

II. In het wezen Gods ligt *de grond voor de broederlijke liefde*, uit de openbaring van Gods wezen vloeit *de verplichting tot de broederlijke liefde* voort.

Dit zegt ons het tweede deel van den tekst in vs. 9 - 11: *„Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God zijnen eeniggeborenen Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door hem.*

Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben,

maar dat Hij ons lief heeft gehad, en zijnen Zoon gezonden heeft [tot] eene verzoening voor onze zonden.

Geliefden, indien God ons alzoo lief heeft gehad, zoo zijn wij ook schuldig malkanderen lief te hebben."

„*God is liefde.*" Doch Hij heeft die liefde niet in Zichzelven besloten en verborgen gehouden, maar Hij heeft ze *geopenbaard*, bekend gemaakt, getoond, te voorschijn laten treden, doen uitstralen en uitstroomen naar buiten.

Op allerlei wijze. Gansch de schepping is een schouwplaats zijner liefde. Wij wezen reeds op enkele openbaringen in de wereld der dieren en der menschen. Ontelbaar zijn voorts de liefdeblijken en gunstbewijzen, waarmede Hij ons overlaadt bij dagen en bij nachten. En daar is overvloedige stof om te zingen uit de volheid van 't gemoed:

> Hij doet zijn gunst aan allen klaar bemerken;
> Zijn goedheid is verspreid op al zijn werken. (Ps. 145 : 3.).

Johannes vestigt hier echter ons oog en ons hart op één bepaalde, op de rijkste, ruimste, hoogste openbaring van Gods liefde.

Hierin is, niet maar eenige, doch *de liefde Gods*, zijn volle liefde, *jegens ons* — of zooals er eigenlijk staat — *in ons geopenbaard, dat God zijnen eeniggeborenen Zoon gezonden heeft in de wereld.*

Dat is de liefde Gods in Bethlehems kribbe en Golgotha's kruis. Dat is de liefde Gods in het wonder van Paschen en 't wonder der hemelvaart. Dat is de liefde Gods, die niet slechts *tot* ons, maar zelfs *in* ons kwam door den Heiligen Geest, uitgestort op 't Pinksterfeest.

In die liefde Gods, die in Christus is, zijn al de stralen der Goddelijke liefde, als in één brandpunt, in haar gansche volheid saâmgetrokken. Die liefde is de zon, in wier licht zich alle andere hemellichten, hoe glinsterend ook, verbergen.

Die liefde is een ondoorgrondelijk geheimnis, van eeuwigheid in den Raad des Drieëenigen uitgedacht; en zij zal tot in eeuwigheid het voorwerp wezen der aanbidding en verheerlijking van alle engelen en verlosten.

Wat schenkt ons die liefde?

Een onuitsprekelijke gave, door geen menschentong te noemen bij haar rechten naam. God zendt ons *zijnen Zoon*, het troetelkind zijns schoots, zijn eeuwig-beminde, zijn eenig-geliefde, *zijnen eeniggeborenen Zoon*, het liefste, het eenige, alles wat Hij bezat. En Hij zendt hem *in de wereld*, die blaakt van vijandschap tegen Hem en zijn heilig kind; die Hem en zijn Gezalfde haat met een volkomen haat; van wie Hij weet, dat zij niet rusten zal, voor zij dien Zoon zijner liefde versmaad, verworpen, vervloekt heeft.

En toch, juist aan die wereld geeft Hij zijn Zoon. Wonderlijk is deze liefde, niet slechts in haar gave, maar ook in het voorwerp, waarop zij zich richt.

De Apostel Paulus schrijft, dat wij vijanden zijnde met God verzoend zijn door den dood zijns Zoons (Rom. 5 : 10.). En onze Apostel jubelt: *„Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en zijnen Zoon gezonden heeft* [*tot*] *eene verzoening voor onze zonden."*

Dat is het middelpunt, het hart dezer eeuwige liefde Gods, en daarom ook het hart, de pit, het merg van het evangelie des heils.

Johannes herhaalt het daarom: *hierin is de liefde*, het hoogste ideaal, de schoonste uiting, de rijkste betooning van waarachtige, wezenlijke liefde, dat zij uitgaat naar ons, nietige schepselen, 't maaksel van Gods vingeren, ten diepste afhankelijk van Hem; doch die 't bestaan hebben Hem naar de kroon te steken, die moedwillig rebellen en opstandelingen werden tegen zijne allerhoogste Majesteit, die Hem niet liefhebben, niet kunnen en niet willen liefhebben, maar slechts bekwaam' en geneigd zijn om Hem te haten.

Deze eenige, eeuwige, vrije liefde Gods is dan ook een *verzoenende* liefde.

Neen, deze liefde heeft niets gemeen met dat flauwe, lauwe, laffe gevoel, hetwelk wij menschen wel liefde noemen, en dat zich om waarheid en recht volstrekt niet bekommert. Gods liefde is gegrond op gerechtigheid en heiligheid. Zij kent ook haar keerzijde en openbaart zich ook in een volkomen haat tegen de zonde. Zij brandt ook in het vuur van den toorn, voor welks hittigheid niemand bestaan kan. „Gods grimmigheid is uitgestort als vuur, en de rotssteenen worden van Hem vermorzeld" (Nahum 1 : 6.). Ja, zóó groot is de gramschap des Almachtigen tegen de zonde, dat Hij die (eer Hij ze ongestraft liet blijven) aan zijnen lieven Zoon Jezus Christus met den bitteren en smadelijken dood des kruises gestraft heeft (Av. form.).

't Is dus, Gel., een verzoenende liefde, niet ten koste van het recht, doch door recht; een liefde, die de zonde verdoemt, maar den zondaar van de verdoemenis verlost; een liefde, waarin de gerechtigheid en de genade elkander groeten met een kus des vredes.

Immers dit is haar doel: *„opdat wij zouden leven door hem."* En dat leven alleen, door deze liefde Gods in Christus aan ons geschonken en door den Heiligen Geest in ons gewrocht, is het ware leven. Niet natuurlijk, maar geestelijk. Niet sterfelijk, maar eeuwig. Niet gejaagd, maar bevredigd. Niet bedreigd, maar gered. Niet gebonden, maar vrij. Het ware leven uit God en door God en tot God. Het leven in zijn zoete, zalige gemeenschap. Het leven met God in het hart en den hemel der heerlijkheid in het oog!

Die liefde Gods is *ook u* geopenbaard, wordt ook u voorgehouden en verkondigd.

O, hoe ontzettend is het, daarop geen acht te geven; hoe gruwelijk is het, die liefde te versmaden, te verwerpen!

Doet dat niet langer, gij onbekeerde zondaars onder ons, maar laat u door haar verteederen en vernederen! Indien gij haar van u weert ten einde toe, dan verzwaart gij het oordeel, dat om uw onverzoende zonden rust op uwe schuldige hoofden. Want de verzoening te weigeren is de schuld te verdubbelen.

En zoo gij het weten moogt, Gel., dat die liefde in u geopenbaard werd en leven wekte in uwe doode ziel, roemt dan in niets of niemand anders als in deze vrije, verzoenende, eeuwige liefde alleen!

Dat is het hoogste, eenige doel dezer liefde; en daarin ook ligt voor ons het leven, het hoogste, het eenige geluk van ons hart, dat die liefde alle glorie ontvange.

God is liefde, en omdat Hij het eenige, het hoogste Goed is, daarom is zijne liefde Zelfliefde. En dit is de sleutel tot het geheimnis dezer liefde, waarmede Hij ons, zijne vijanden, zoo onuitsprekelijk heeft liefgehad, dat Hij in die liefde zijn Deugden, zijn Volmaaktheden, zijn Naam, zijn Wezen, in één woord Zichzelven, verheerlijken zou.

Hallelújah, eeuwig dank en eere,
Lof, aanbidding, wijsheid, kracht
Word' op aard' en in den hemel, Heere,
Voor uw liefde U toegebracht.

Of schooner nog in dat bekende Psalmvers, dat wij u op de lippen leggen:

Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d'eere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d'eerkroon dragen
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven;
En onze Koning is van Isrels God gegeven.

Ps. 89 : 8.

En nu de conclusie van vs. 11:

„Geliefden, indien God ons alzoo lief heeft gehad —

niet, zoo moeten wij ook Hem liefhebben; dat komt later in vs. 19; maar nu eerst *de verplichting tot de broederlijke liefde — zoo zijn wij ook schuldig malkanderen lief te hebben.*"

God heeft ons liefgehad, *alzoo* lief, dat Hij zijnen eeniggeborenen Zoon ons gegeven heeft; en die liefde Gods in ons moet ons drijven en dringen tot liefde voor elkander.

Want *ons* heeft Hij liefgehad. Niet u of mij alleen, maar u *met anderen.* Niet u, als een eenling, maar u, als lid van het lichaam van Christus. En daarom, *al* die anderen moet gij liefhebben. Gij moogt niet scheiden en schiften. Hem wel, maar hem niet. Haar wel, maar haar niet. Dan zijt gij eigenwillig, Pelagiaansch in uw liefde. Of beter nog, dat is geen liefde, doch dat is zelfzucht. Dan kraait uw eigen haan victorie. En evenmin mogen wij elkander liefhebben, ziende op eigen nut en voordeel, uit wedervergelding. Dat is geen liefde, doch dat is zelfzucht. Wij moeten elkander liefhebben, zooals God ons heeft liefgehad: onverdiend, uit de eigen bewegingen onzer ziel, zonder door anderen daartoe aangetrokken te worden. En wij moeten liefhebben allen, die God heeft lief gehad, de kleinen met de grooten, de jongen met de ouden, geheel de gemeente des Heeren en al het volk zijns verbonds.

Zietdaar, Brs. en Zrs., *onze schuld*; de schuld *onzer liefde,* de schuld om *lief te hebben,* om *elkander* lief te hebben, om elkander te dragen en te verdragen, te steunen en te sterken, te vermanen en te vertroosten; om het leven der eenheid van Christus' gemeente tot openbaring te brengen in een wereld, vol van twist en tweedracht, vol van vijandschap en haat; om saâm te leven, te lieven en te loven, en alzoo te belijden, te toonen door ons woord en werk tegenover onze tegenpartijders, dat de Heere God is en niemand meer, en dat *Hij,* onze God, *liefde is.*

III. De betaling van deze schuld, welke wij hebben tegenover God en tegenover elkander, is geen zware, maar een lichte taak, licht vooral door te zien op *de vrucht van de broederlijke liefde.*

De Apostel toont ons die vrucht, als hij zegt in het slot van onzen tekst, vs. 12 en 13:

„Niemand heeft ooit God aanschouwd; indien wij malkanderen liefhebben, zoo blijft God in ons, en zijne liefde is in ons volmaakt.

„Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van zijnen Geest gegeven heeft."

Hoe hoog verheft hier Johannes *de broederlijke liefde!* Haar *vrucht*, haar zegen, is de onbedriegelijke zekerheid, dat wij leven, dat wij zijn en blijven zullen in gemeenschap met den levenden God.

Vanwaar toch verkrijgen wij die zalige zekerheid?

Niet door aanschouwen. De Apostel herhaalt, wat hij schreef in zijn Evangelie: „Niemand heeft ooit God gezien" (Joh. 1 : 18.). Gods Wezen is onzienlijk, en omdat God liefde is, is ook zijn liefde onzienlijk.

Door het geloof klemmen wij ons vast aan God, den Rotssteen onzer harten, als ziende den Onzienlijke (Hebr. 11 vs. 27.). Door het geloof deelen wij in Gods liefde, gelijk Johannes laat volgen in vs. 16: „En wij hebben gekend en *geloofd* de liefde die God tot ons heeft." Door het geloof gevoelen wij in ons de liefde, waarmede God tot ons uitgaat en die ons uitdrijft naar Hem; en die wederzijdsche liefdesdrang, dat is ons gemeenschapsleven met God.

Nu is en blijft die liefde Gods volmaakt, want God is de onveranderlijk Volmaakte, de Volkomenheid aller Volkomenheden.

Doch zoo is het niet met *de openbaring* van die liefde in ons. Die is altijd gebrekkig, omdat wij zondaars zijn en blijven.

Soms zelfs in donkere tijden van afdwaling en afhoereering schijnt het, alsof die liefde zich geheel heeft teruggetrokken uit ons hart. En dan is ook voor ons besef de band der gemeenschap met God verbroken. De hemel is als van koper, zoodat er geen gebed, geen zucht zelfs door kan. Wij vreezen toch nog te zullen omkomen. Ja, wij meenen in onze sombere naargeestigheid, aan wanhoop ten prooi, dat sterven ons beter is dan te leven!

Tegen die geestelijke verlating wijst ons de Apostel een onfeilbaar geneesmiddel aan.

„Indien wij malkanderen liefhebben, zoo blijft God in ons."

Niet, alsof de Heere anders ons verlaten zou! Neen, het hart, dat Hij zich tot zijn tempel heiligde, blijft eeuwiglijk zijne woonstede. Maar dit is bedoeld, dat wij dan *weten*, er vast en zeker van zijn, *dat Hij in ons blijft*. En dan zijn wij ook zeker van zijne liefde. Dan is *zijne liefde volmaakt in ons*. Dat wil zeggen: zij heeft in ons haar voleinding gevonden, haar einddoel, haar bestemming bereikt. Want wij staan dan, waar wij eens stonden in den staat der rechtheid, maar nu onveranderlijk, onomstootelijk vast: in den priesterlijken liefdedienst onzes Gods, in kinderlijke gemeenschap met onzen Vader, die in de hemelen is.

Dat is, Gel., de allerkostelijkste *vrucht der broederlijke liefde*.

Vraagt gij, hoe die vrucht daaruit opbloeit? 't Antwoord moet luiden: dat hangt saâm met het geloof.

Door het geloof, zoo zagen wij, oefenen wij gemeenschap met God, door het ware geloof in Christus, die de eenige weg tot den Vader is.

Dat geloof maakt ons één met dien Middelaar. Maar die Middelaar is het Hoofd der gemeente. En daarom, door dat geloof worden wij ook als lidmaten in die gemeente

ingelijfd, en dies gezet in organisch levensverband met al de leden des lichaams.

Alleen in dat organisch verband kan dan ook dat geloof groeien en bloeien. De Heilige Geest werkt het door het Woord, dat in de gemeente verkondigd wordt; en Hij versterkt het door de Sacramenten, die aan de gemeente bediend worden. En door de liefde werkt dat geloof, wordt het al krachtiger en vaster; door de broederlijke liefde, die de gemeenschap der heiligen doet opleven, ons alzoo in milde mate den zegen der genademiddelen doet genieten, en ons voor elkander tot een hand en een voet op den weg des levens doet zijn.

De gemeenschap met God wordt gesmaakt in de gemeenschap der heiligen. Die God is onzienlijk, doch zijn gunstrijke inwoning in ons laat zich gevoelen door den adem zijner liefde, dien wij a.h.w. door het geloof in- en door de broederliefde uitademen. Ja, 't is wel sterk, maar toch niet te sterk gesproken, als een zeker schrijver zegt: „Wie aan zijn broeder zijne liefde schenkt, geeft hem meer, dan wanneer hij hem al het goud der aarde gaf. Wie God geeft, kan niet meer geven."

En spraken wij te sterk, toen wij zeiden, dat de betaling der schuld onzer liefde een lichte zaak is? O, zeker, zwaar is zij, zoo wij zien op onszelf. Zij kost ons zelfverloochening en zelfopoffering, zij kost ons ons eigen ik. Doch is die prijs te duur voor den schat, dien zij ons in den schoot werpt? Behalve voor onszelf draagt zij ook kostelijke vrucht voor anderen. Neen, onze liefde kan geen verzoenende liefde zijn. „Niemand van hen zal [*zijnen*] broeder immermeer kunnen verlossen" (Ps. 49 : 8.). Doch dat is ook niet noodig. Dat heeft Gods liefde gedaan door den zoendood des Zoons. Maar wel kan onze liefde menigte van zonden bedekken (1 Petr. 4 : 8.), ja zelfs een zondaar

bekeeren van de dwaling zijns wegs en een ziel behouden van den dood (Jac. 5 : 20.).

Brs. en Zrs., betaalt dan uw schuld, betaalt ze Gode, betaalt ze malkanderen!

Vergeeft elkander de misdaden, en doet dat heden nog! Laat ons toch, zoolang wij nog *kunnen*, de broederhand uitsteken, en balsem gieten in de wonden! Straks is die hand verstijfd en de gelegenheid voor altijd voorbijgegaan. Ach, hoe menigeen zou voor alle schatten der wereld het onrecht willen goedmaken, dat hij tegen een medebroeder bedreven heeft, maar hij *kan* niet meer, want zijn broeder is niet meer.

En redt ze van den dood zoovele zielen van onbekeerden nabij u en rondom u, door ze met medelijdende, erbarmende liefde te omvangen en te brengen in Gods gemeenschap.

Dat is onze heilige roeping en daarin alleen ligt de groei en bloei onzer kerk, dat wij als priesters des Heeren elkander, allen, die met ons liggen onder den band des verbonds, één voor één, elk op zijn beurt, in levend contact brengen met de hoogste, de rijkste, de zuiverste, de allervolmaakste liefde, die God is.

Of meent gij soms, dat wij u den weg der werkheiligheid wijzen?

Hoort dan 't laatste woord van onzen tekst: *„Hieraan kennen wij, dat wij in Hem blijven, en Hij in ons, omdat Hij ons van zijnen Geest gegeven heeft.”*

Dat is de toetssteen, dien Johannes ons ter zelfbeproeving in handen geeft, den toetssteen der ware en der valsche genade.

O, 't is mogelijk, dat iemand broederliefde veinst, huichelachtig over het zoete en zalige van Gods gemeenschap spreekt en op Farizeesche wijze voor de behoudenis van zondaren ijvert! En dat hij dit zelf niet weet. Dat hij

meent binnen te zijn, en toch buiten staat. Dat hij denkt God in waarheid te dienen, en dat het toch leugen is in zijn binnenste.

Mijn Br. en Zr., vreest, beeft gij voor uw ziel? Zucht gij: „is dat op mij van toepassing?” Twijfelt gij aan uw eigen oprechtheid? Zoekt dan zekerheid en vastigheid in het Woord alleen!

Dit is het kenmerk der ware genade: *dat God ons van zijnen Geest gegeven heeft.*

Hierop komt het dus aan, of uw liefde tot Gods volk, uw ijver voor zijn koninkrijk, uw zoeken van zijn gemeenschap voortkomt, niet uit uzelf, maar uit den drang des Heiligen Geestes in u.

En nu is het niet de vraag, of die drang in u zwak dan wel sterk is. De Apostel zegt: „omdat Hij ons *van zijnen Geest* gegeven heeft,” daarbij doelende op de onderscheiden mate, waarmede de Heilige Geest aan een iegelijk wordt uitgedeeld. Indien maar, in welk een geringe mate ook, de Geest u leidt en leert, zoodat gij met alles, wat gij zijt, wat gij bezit, wat gij werken moogt, eindigt in Gods liefde alleen — weest dan gerust, getroost, goedsmoeds; want op grond van dit Woord des Heeren, moogt gij verzekerd zijn, dat *gij blijft in God en Hij in u*, tot in eeuwigheid.

Zoo snijdt dan dit slotwoord alle werkheiligheid bij den hartader af. De heerlijke, heilrijke *vrucht der broederlijke liefde*, waartoe wij *verplicht* zijn, is niet uit ons, maar vindt evenals die liefde zelf, haar *grond* in God Drieëenig.

In den Heiligen Geest daalt de liefde des Vaders door den Zoon tot ons neder; en in den Heiligen Geest stijgt het offer onzer onderlinge liefde door den Zoon tot den Vader op. De liefde des Vaders en de genade des Zoons en de gemeenschap des Heiligen Geestes is de levensbron

en het levenselement van de gemeente der geloovigen.

En daarin alleen, in dat volkomen werk van den Drieëenigen God, ligt de vastigheid van ons heil. Dat drievoudig snoer kan niet verbroken worden. Als daarin onze ziel geloovig mag rusten, dan zijn wij zalig. Zeker, zalig in hope. Maar de hope kan niet beschamen, want de Geest, die ons is gegeven, is het onderpand van onze erfenis (Ef. 1 : 14.), het zegel van Gods liefde (2 Cor. 1 : 22.).

Wij hebben de eerstelingen des Geestes (Rom. 8 : 23). Maar op die eerstelingen *moet* de volle oogst volgen. En als de tijd der rijpe, volle garven des Geestes aanlicht, de schoone oogsttijd in den hemel, dan zal het Woord *„een iegelijk die liefheeft is uit God geboren en kent God,"* in nieuwe heerlijkheid vervuld worden. Dan zullen wij God zien, aangezicht tot aangezicht. Dan zullen wij kennen, gelijk wij gekend zijn. Dan zullen wij de volkomenheid van Gods liefde beantwoorden met de volkomenheid onzer liefde. Want dan *zijn wij* volkomen *in Hem en Hij in ons.* En — *„God is liefde."* Amen.

XVII.

„WIJ HEBBEN HEM LIEF."

En wij hebben het aanschouwd, en getuigen, dat de Vader [*zijnen*] Zoon gezonden heeft [*tot*] eenen Zaligmaker der wereld.

Zoo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zone Gods is, God blijft in hem, en hij in God.

En wij hebben gekend en geloofd de liefde die God tot ons heeft. God is liefde; en die in de liefde blijft, die blijft in God, en God in hem.

Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, [namelijk] dat gelijk hij is, wij ook zijn in deze wereld.

Er is in de liefde geene vreeze, maar de volmaakte liefde drijft de vreeze buiten; want de vreeze heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde.

Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.

Indien iemand zegt: Ik heb God lief; en haat zijnen broeder, die is een leugenaar; want die zijnen broeder niet liefheeft, dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, dien hij niet gezien heeft?

En dit gebod hebben wij van Hem, [namelijk] dat die God liefheeft, ook zijnen broeder liefhebbe.

(1 Joh. 4 : 14—21.).

Lezen: Exodus 33 : 12—23 en 34 : 5—7.

Zingen: Ps. 106 : 3; 116 : 1, 2 en 3; 73 : 13; 18 : 1 (1ste ged.).

'tIs een treffend, aangrijpend oogenblik geweest, Gel., toen Mozes, de Middelaar des Ouden Verbonds, in de worsteling der gebeden, in de hoogste spanning zijner liefde voor een schuldig volk, tot den Heere dorst spreken: „Toon mij nu uwe heerlijkheid" (Ex. 33 : 18.); en de Heere den volgenden dag in de stilte van den morgenstond op Sinaï's bergtop in een wolk tot hem nederdaalde, Zich bij hem stelde, voor zijn aangezicht voorbijging, en Zelf zijnen naam uitriep, dezen heerlijken, heiligen naam: „HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid" (Ex. 34 : 6.).

Dat was een hoogtepunt in de Zelfopenbaring Gods en het heeft zijn glans verspreid over gansch de schoone geschiedenis van Israëls volk. Heel die heilige historie heeft de waarheid van dien naam Gods bevestigd. Op elke bladzijde vloeit zij over van de betooningen, de ervaringen, de wonderdaden en wonderlijke leidingen van 's Heeren ontfermende, lankmoedige, getrouwe liefde. En alle mannen Gods van den ouden dag, door den heiligen Geest gedreven en voortgeleid langs de lijn der Goddelijke openbaring, alle profeten en psalmisten, hebben dien naam herhaald, verklaard, verheerlijkt; en in de heerlijkste taal, die ooit van menschenlippen gevloeid is, de liefde Gods in al haar vormen en uitingen als geschilderd voor 't oog der ziel en in al haar kracht en teederheid doen gevoelen aan de harten van Gods gunstgenooten.

De Apostel Johannes mag in zijn adelaarsvlucht nog hooger stijgen dan Mozes en de O. T. Godsspraak, en 't diepst doordringen in het heiligdom der kennisse Gods.

Hij is dan ook een Apostel van den Middelaar des Nieuwen Verbonds, bestemd om 't laatste boek van Gods Woord te schrijven en den sluitsteen te leggen in het gebouw der Zelfopenbaring des Heeren. In zijn tegenwoordigheid had

een mededdiscipel gesproken tot den eeniggeboren Zone Gods: „Heere, toon ons — niet als Mozes weleer, „de heerlijkheid des Heeren," maar — den Vader, en het is ons genoeg." En hij had gehoord 't antwoord van Dien, die uit de hemelen is: „Die mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien" (Joh. 14 : 8 en 9.).

Dat was voor Johannes genoeg geweest, genoeg om te verklaren en hier neder te schrijven in zijn Zendbrief dat ééne woord, dat niet maar Gods Deugden en Volmaaktheden verkondigt, doch zijn Wezen ontsluiert, zijn geheele, volzalige, drieëenige Wezen, namelijk dit woord: *God is liefde.*

Reeds in de vorige verzen heeft de Apostel ons dat machtige, majestueuze woord doen hooren. „Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend, want God is liefde" (vs. 8.). En in onzen tekst vloeit het nogmaals uit zijne pen. Want al zou het ons doen duizelen, als wij poogden den zin ervan ons in te denken, 't is toch een welkome gedachte, die ons hart bekoren kan. Het denkbeeld van de heiligheid des Heeren kan ons verschrikken en doen beven, de voorstelling van zijn grootheid en almacht kan ons terneder-slaan en doen sidderen; maar de gedachte aan zijne liefde bemoedigt, verheft, vertroost, verteedert, ontroert ons dieper dan eenige andere.

Dat is echter alleen dan met ons het geval, Gel., wanneer wij deze waarheid „*God is liefde*" niet slechts in beschouwing, doch ook in beoefening hebben; wanneer wij ze weten niet enkel uit het Woord, maar bovendien uit de bevinding van ons eigen leven.

Zoo was het bij Johannes. En daarom, nadat hij in vs. 7-13 heeft getuigd van de *openbaring* dezer waarheid, spreekt hij thans in vs. 14-21 over haar *ervaring* en weerklinkt uit den diepsten grond zijns harten de prediking dezer liefde, ons in Christus verschenen, om ook ons henen te voeren naar

die eeuwige bron der liefde, waaruit ons het leven toestroomt en de vrede tot in alle eeuwigheid.

Zoo toont hij ons hier:

den weg
de vrucht en
de openbaring van de ervaring der liefde Gods.

Die *weg* is *de weg des geloofs.*
Die *vrucht* is *vrede zonder vreeze.*
Die *openbaring* is *wederliefde tot God.*

I. *De weg tot de ervaring der liefde Gods is de weg des geloofs,* zoo zegt ons, Gel., de Apostel in vs. 14-16.

Eerst getuigt hij, hoe hij en zijne ambtsbroeders dat ondervonden hebben.

Daarna stelt hij den algemeenen regel, dat een iegelijk het ervaart, die in hun getuigenis gelooft.

En eindelijk jubelt hij erover in koor met alle kinderen Gods.

Uit eigen ervaring spreekt Johannes, mede namens de andere Apostelen, aldus:

„En wij hebben het aanschouwd, en getuigen, dat de Vader [zijnen] Zoon gezonden heeft [tot] eenen Zaligmaker der wereld" (vs. 14.).

Dat konden alleen de twaalven zeggen, en na hen kan niemand meer het zeggen, of hij spreekt leugentaal en verheft zich op ijdele inbeeldingen des harten.

Zij hebben *aanschouwd,* gezien met hun eigen oogen, dat *God liefde is.* Want zij hebben gezien de schoonste openbaring, het heerlijkste en hoogste bewijs der liefde Gods, *dat de Vader zijnen Zoon gezonden heeft tot eenen Zaligmaker der wereld.*

Dat hebben zij gezien ook met hun natuurlijke oogen. Want het Woord is vleesch geworden en heeft onder hen gewoond. Zij hebben met den Zone Gods, die Zoon des

menschen werd, drie jaar lang omgegaan, verkeerd bij dagen en bij nachten, als een vriend met zijn vriend verkeert, op de meest vertrouwelijke en intieme wijze.

Toch 't was tevens een zien des geloofs, en dat nog wel bij het licht van een gansch bijzondere, geheel buitengewone openbaring des Vaders, hun opzettelijk geschonken.

Met geestelijke oogen aanschouwden zij de heerlijkheid des Eeniggeborenen van den Vader, stralend en schitterend door het kleed zijner menschheid henen (Joh. 1 : 14.). Door onderricht des Geestes zagen zij in dien Jezus van Nazareth den Beloofde aan de vaderen, wien zij blijde tegenjubelden: „Rabbi, gij zijt de Zone Gods, gij zijt de Koning Israëls" (Joh. 1 : 50.). Als zij bij monde van Petrus belijden: „Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods," dan roept hun Heiland zelf hun toe: „vleesch en bloed heeft u [*dat*] niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in de hemelen is" (Matth. 16 : 16 en 17.). Nooit zouden zij, echte zonen Israëls en volstrekt niet vreemd aan den nationalen trots van Jakobs nakroost, hem hebben gehouden voor den *Zaligmaker der wereld*, hadden zij niet gehoord het getuigenis van den Dooper aan den Jordaan: „Zie, het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt" (Joh. 1 : 29.); hadden zij niet opgevangen het Woord van hun Meester zelf: „Ik ben het leven, het licht der wereld" (Joh. 8 : 12.). En daarenboven was tot hen gekomen de beloofde Trooster, de Geest der waarheid, die van hem getuigde; hun indachtig maakte alles, wat hij hun gezegd had; en hen in al de waarheid leidde (Joh. 15 : 26, 16 : 13-15.).

Die openbaring des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, die *liefde* des Drieënigen, door hen *aanschouwd* in het zenden van den Zaligmaker der wereld, was echter niet buiten hen gebleven, maar in hun verlicht verstand ingegaan en in hun geheiligd hart uitgestort.

Door het geloof hadden zij zelf die liefde *ervaren*, genoten, geproefd, gesmaakt. En omdat zij geloofden, daarom spraken zij.

Hun getuigenis was en is nog — want ook wij, Gel., hooren het, heden ook, in deze eigen oogenblikken — een ervaringsgetuigenis, een bevindelijk getuigenis. Het is vleesch en bloed met hen geworden. Het vloeit hun uit het hart. Het is voor hen waarheid, volle waarheid, onveranderlijke en onbedriegelijke zekerheid. Het staat voor hen zoo vast als een rots, ja vaster nog, het staat voor hen eeuwig, onomstootelijk vast, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken.

Daarin juist ligt de macht van dit getuigenis.

Dat maakt hen welsprekend, want 't is het hart, dat welsprekend maakt. En dat baant hun den weg tot de harten. Als medezondaren en medeverlosten prijzen zij anderen de verzoenende liefde Gods aan, die zij zelf in hun hart gevoelen; en die liefde van Christus dringt hen om hun medemenschen te bidden, alsof God door hen bade: laat u met God verzoenen (2 Cor. 5 : 20.).

Gel., datzelfde moet ook bij ons gevonden, ook al zijn wij geen apostelen. Want wij hebben immers de roeping om, hetzij in eenig bijzonder ambt, hetzij naar 't ambt aller geloovigen, dat apostolisch getuigenis over te nemen en te brengen aan anderen.

Daar wordt wel geklaagd, dat er zoo weinig kracht uitgaat van de gemeente des Heeren in onze dagen, hoewel zij toch door haar God zoo rijk begenadigd en beweldadigd wordt.

Welnu, hier hebt gij een der oorzaken voor dit droeve verschijnsel.

O zeker, 't is mogelijk, dat iemand spreekt of preekt, betoogt of schrijft, geheel naar de Schrift, zeer zuiver, echt Gereformeerd, zonder dat hij zelf kennis heeft aan de waarheid,

welke hij verkondigt. *Bileam* en *Judas*, om maar niet meerderen te noemen, bewijzen dat. Doch die voorbeelden leeren ons ook, hoe ontzettend dat is. Anderen den weg der zaligheid te wijzen en zelf verwerpelijk bevonden te worden!

Soms geschiedt zulk een arbeid niet zonder vrucht, want de Heere kan ook zulke instrumenten gebruiken om zijn vrederaad te volbrengen. Maar gemeenlijk gaat er weinig kracht van uit. Het hart wordt erin gemist.

Laat daarom een iegelijk onzer zichzelf afvragen — en dat betaamt ons inzonderheid, zoo wij meer bijzonderlijk op eenig levensterrein onder jongen of ouden medewerken voor den groei van Gods kerk en koninkrijk — „heb ik ook persoonlijk de liefde Gods *ervaren* voor eigen hart en leven?"

De Apostel wijst ons daartoe *den weg*. In vs. 15:

„Zoo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zone Gods is, God blijft in hem, en hij in God."

Dat laatste is *de ervaring van Gods liefde*.

God is liefde, en wanneer Hij zelf in ons komt wonen door zijnen H. Geest; en in ons *blijft*, want de Trooster blijft eeuwig in het hart, dat Hij zich ten tempel koos; dan *zijn wij ook in God*. Dan is er een innige, nauwe, zalige gemeenschap tusschen Hem en ons. En dan ondervinden wij ook zijn wonderlijke, onuitsprekelijke liefde, zijn almachtige, teedere, trouwe Vaderliefde.

En dat wordt genoten op *den weg des geloofs*.

De Apostel bindt het hier aan de *belijdenis*, dat Jezus de Zone Gods is. Maar gij verstaat het wel, daarmede is niet bedoeld een lippen-belijdenis, die buiten het hart omgaat. Niet een van buiten geleerde les. Niet een nagepraat geloof. Doch de taal des harten, de taal van het echte, ware, zaligmakend geloof.

'tIs terecht door iemand gezegd: „Eén druppeltje geloof is veel heerlijker dan een gansche zee vol wetenschap, al ware het ook de historische wetenschap van het Woord Gods."

Dat levend geloof is *de weg tot de ervaring der liefde Gods;* het geloof, *dat Jezus de Zone Gods is,* want hij alleen is het kanaal, waarlangs onder de stuwkracht des Heiligen Geestes de stroom van de liefde des Vaders zich uitstort over den akker van ons hart.

Vraagt gij, hoe dat toegaat?

Wij kunnen niet in bijzonderheden treden, want de leidingen, die de Heere op dezen weg met zijn kinderen houdt, zijn talloos vele. In het algemeen echter komt het hierop neer. Eerst openbaart die liefde Gods zich aan u als een vuur van heiligen toorn. Want zij zoekt u als zondaar. Zij werpt u neder in diepten van ellenden. Zij maakt u tot een doemschuldige, gansch verloren, voor eeuwig verloren, naar recht bekneld door banden der hel en des doods. Dan kunt, dan durft gij niet gelooven, dat die God, tegen wien gij gezondigd hebt, liefde is. Dan roept de duivel, de hel, het gericht Gods, uw eigen conscientie, in één woord, alles, u toe, dat die Heilige, die Hooge en Verhevene, die in de eeuwigheid woont, uw Rechter is, die u verslinden zal door den gloed zijner heetgrimmige gramschap.

Doch neen, daar blijft het niet bij. 't Licht begint te schijnen in uw donkerheid. En in dien glans doemt voor uw zielsoog op de gestalte van den Christus, in het gewaad der Schrift.

Eerst ziet gij ze nog in nevelen gehuld. Doch allengs wordt ze helderder en klaarder. Zij begint te blinken uit de traliën (Hoogl. 2:9.). Zij vertoont zich al heerlijker en begeerlijker voor uw hart. En 't geloof breekt door, gij omhelst den Eenige uwer ziele, gij smaakt de liefde Gods

en in dat uur der minne juicht en jubelt het alles binnenin u:

„Keer, mijne ziel, tot uwe ruste weder;
Gij zijt verlost; God heeft u welgedaan."
(Ps. 116 : 4.)

Zietdaar, Gel., in een kort bestek sâamgevat, wat, 't zij nogmaals gezegd, op zeer onderscheidene wijze in den weg des geloofs wordt doorgemaakt.

En 't wordt herhaaldelijk vernieuwd om *de ervaring van Gods liefde* te verrijken en te verdiepen.

Evenals een boom zich langzamerhand inwortelt in den bodem, zoo zinkt de wortel van ons geloof al dieper neder in die liefde Gods, die ons in Christus Jezus geschonken is. En wel kan de plant van ons geloof soms verdorren en verdroogen, maar versterven kan zij niet. Zij blijft eeuwig groenen en bloeien, wijl de eeuwige liefde haar bodem is. En telkens wanneer wij de uitlatingen dier liefde gevoelen, dan kunnen wij niet zwijgen. Dan moeten wij spreken. Dan wordt het als een vuur, dat brandt in ons gebeente.

En ook wij voegen onze stem in het koor der kerk van alle eeuw, dat de apostel hier hooren doet:

„En wij hebben gekend en geloofd de liefde, die God tot ons heeft. God is liefde; en die in de liefde blijft, die blijft in God, en God in hem."

II. Er is wel oorzaak, Gel., aldus met verheuging des harten elkander te lokken tot de liefde Gods.

Want, wat werpt *de ervaring dier liefde* ons een kostelijke *vrucht* in den schoot!

Wij noemden ze reeds: *vrede zonder vreeze*, vrede bij God, vrede door het bloed des Lams, vrede door het geloof in Christus.

Van dien *vrede* spreekt de Apostel in vs. 17:

„Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, [*namelijk*] *dat gelijk hij is, wij ook zijn in deze wereld."*

't Is wel duidelijk, dat hier met *„de liefde"* niet *onze*, maar *Gods* liefde bedoeld wordt, want daarover spreekt Johannes tot dusver.

Toch moet zij opgevat niet objectief, maar subjectief. 't Gaat over *de ervaring* van Gods liefde; over de vraag, hoe zij *bij ons* volmaakt wordt. *In zichzelve* is zij altijd absoluut volmaakt, en volmaakt is zij ook verschenen in het zenden van den Zoon, den Zaligmaker der wereld. Maar *bij ons*, in onze *ervaring*, in ons gevoelen en genieten, *wordt* zij volmaakt.

Daar is bij ons een groeien, een toenemen van deze liefde, dat ten nauwste samenhangt met den wasdom van ons geloof, zoodat het smaken van de liefde Gods de thermometer van ons geloof kan worden genoemd. Het geloof begint met enkele druppels te ontvangen uit hare volheid; en hoe meer geloofslicht wij verkrijgen uit het Woord, hoe meer wij toenemen en opwassen in de kennisse en de genade van onzen Heere Jezus Christus, des te rijker ervaring doen wij op van de liefde Gods; totdat ten slotte bij een vast verzekerd geloof ook de liefde *bij ons volmaakt* is geworden.

Johannes wijst ons dus het hoogtepunt van het geestelijke leven. Doch hij toont ons ook den weg, waarlangs wij daartoe opklimmen: [*namelijk*], *dat gelijk hij is, wij ook zijn in deze wereld.*

Sommigen willen, dat God Zelf, anderen dat de Christus ons hier ten exempel gesteld wordt. Beide is mogelijk en uit het verband af te leiden. En 't eene sluit ook 't andere

niet uit. Wij hebben te wandelen in de voetstappen van onzen Heiland, opdat wij zijnen beelde gelijkvormig mogen zijn. En wij moeten navolgers Gods wezen, als geliefde kinderen; volmaakt, gelijk onze Vader in de hemelen volmaakt is; opdat wij vernieuwd worden naar zijn beeld, dat ons oorspronkelijk werd ingeschapen. En 't resultaat is hetzelfde, want als wij het beeld des Zoons dragen, dan vertoonen wij ook het beeld des Vaders, omdat de Zoon is het afschijnsel van des Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte beeld zijner zelfstandigheid (Hebr. 1 : 3.).

Die weg der volmaking is een steil, smal, doornig pad.

Wij zijn in deze wereld, die in het booze en onder den vloek ligt. En die wereld is in ons, want wij zijn vleeschelijk verkocht onder de zonde en daarom heeft die wereld met al haar begeerlijkheid zooveel vat op ons. 't Is zoo zwaar, 't kost zoo bangen, langen strijd onszelf onbesmet te bewaren van de wereld, ons te verheffen boven de booze macht der wereld, gelijk God, gelijk onze Middelaar in den hemel boven haar verheven is. 't Schijnt schier onmogelijk rechtvaardig en heilig, zachtmoedig en lankmoedig, liefhebbend en zegenend, gelijk onze trouwe, hemelsche Vader en onze dierbare Zaligmaker zijn, te verkeeren in deze wereld, vol van onrecht en goddeloosheid, van vijandschap en haat, van ondank en miskenning. O, daartoe is noodig, Brs. en Zrs., dat die wereld ons gekruisigd wordt en wij aan die wereld!

Maar toch, dat onmogelijke is mogelijk geworden, dank zij Gods liefde in Christus.

In beginsel is het reeds zoo.

Het heeft plaats gehad door het kruis van hem, die ons Hoofd is en in wien wij voor de wereld gevloekten zijn geworden en de wereld een gevloekte voor ons.

Christus' gerechtigheid en heiligheid en liefde *is* de onze, ja *al* het zijne is het onze. In hem *is* de liefde bij ons volmaakt.

En nu wordt dat in ons uitgewerkt door het geloof.

Door het geloof nemen wij dien Christus met al zijne weldaden aan en leeren wij ons al die schatten toeëigenen. En dat geloof is de buis, waarlangs de Heilige Geest door Christus ons de liefde doet toevloeien uit de bron der liefde, die in God is, totdat die liefde ook daadwerkelijk *bij ons volmaakt* is.

O, hoeveel arbeid kost het dien Geest, eer Hij het daartoe met ons brengt! Wat moet er een dwaasheid en traagheid van hart, een tegenstaan en tegenworstelen bij ons overwonnen worden! Hoe moet die Geest telkens en telkens weer bij vernieuwing ons aanvatten, bestraffen, ontdekken, vermanen, vertroosten, zal de liefde ons leiden tot een kinderlijk vertrouwen, dat het „Abba, lieve Vader" uitstamelt!

Evenals de kunstenaar, zal hij uit een blok marmer een beeld tevoorschijn brengen, dat marmerblok met alle macht moet behouwen, zoodat de stukken er afvliegen — zoo ook moet bij ons onnoemlijk veel worden afgebroken, uitgezuiverd en uitgebrand en moeten wij allerlei pijnlijke bewerking ondergaan, zal het beeld Gods en het beeld van onzen Heiland al schooner en voller in ons gezien worden.

Doch die moeite bespaart zich die lieve Geest van God niet. En zijn macht is almacht, die over de wereld, rondom en binnen in ons, zegepraalt. Rusteloos blijft Hij arbeiden, totdat *de liefde bij ons volmaakt is*, en Hij met onzen geest getuigt, zoodat wij het zeker weten, dat wij kinderen Gods zijn.

En dan komt *de vrucht: opdat wij vrijmoedigheid hebben in den dag des oordeels.*

Laat ons, eer wij daarover spreken, ervan zingen.

Wien heb ik nevens U omhoog?
Wat zou mijn hart, wat zou mijn oog,
Op aarde nevens u toch lusten?
Niets is er, waar ik in kan rusten.
Bezwijkt dan ooit, in bitt're smart
Of bangen nood, mijn vleesch en hart,
Zoo zult Gij zijn voor mijn gemoed
Mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed.
Ps. 73 : 13.

De dag des oordeels Gel., zal een ontzaggelijke dag zijn. Hij wordt afgeschaduwd en afgebeeld door al die dagen in de geschiedenis der wereld, waarop door vreeselijke rampen en indrukwekkende gebeurtenissen, bij 't beven der aarde en 't woeden der elementen, onze God verwoestingen op de aarde aanricht en met zijne oordeelen komt over de menschen. Wanneer donkere, zwarte wolken zich saâmpakken aan den hemel en de God der eere door bliksem en donder het ons laat zien en hooren, dat Hij licht is en daar is in Hem gansch geen duisternis.

Doch wat zal dan *de* dag des oordeels wezen, de dag des Heeren, de groote, doorluchte dag zijner gramschap, een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisternis, waarop het vuur alles zal verteren en gansch de wereld in brand zetten! Dan zullen de Goddeloozen zeggen tot de bergen en tot de steenrotsen: „Valt op ons, en verbergt ons van het aangezichte Desgenen die op den troon zit, en van den toorn des Lams; Want de groote dag zijns toorns is gekomen, en wie kan bestaan" (Openb. 6 : 16 en 17.)?

Ja, wie, wie kan bestaan?

Niemand, Gel., ook gij, ook ik niet. Want waar bergen wij ons, als de hooge, heilige God met ons in het gericht

treedt, en al onze gedachten, woorden en werken, ons gansche leven, ook ons verborgenste leven, stelt in het licht zijns aanschijns? Dan moeten wij allen veroordeeld, verdoemd worden, omkomen voor eeuwig.

Doch hoort, daar is een volk, dat *vrijmoedigheid heeft in den dag des oordeels, vrijmoedigheid* om te roemen: „Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben *vrede bij God* door onzen Heere Jezus Christus" (Rom. 5 : 1.).

Dat is *de vrucht der ervaring van Gods liefde.*

Want als wij het gelooven, gevoelen, genieten, dat die liefde in ons woont en werkt, dan verdwijnt de schrik voor Gods toorn, dan wijkt de aanklacht uit onze conscientie en er treedt voor in de plaats een vaste overtuiging, een zalige zekerheid der ziele, dat wij staan zullen in den dag des oordeels voor God als zijn geliefde kinderen, tegen wie Hij niet schelden noch toornen kan.

En dat is een *vrede zonder vrees.* Gelijk Johannes ons zegt in vs. 18:

„Er is in de liefde geene vreeze, maar de volmaakte liefde drijft de vreeze buiten; want de vreeze heeft pijn, en die vreest, is niet volmaakt in de liefde."

De vreeze heeft pijn, de vreeze voor den dag des oordeels en voor den God des oordeels, die ons in zijn grimmigheid voor eeuwig verpletteren zal.

De vreeze heeft pijn, want die vreeze is reeds de aanvang der straf, welke wij verdiend hebben, de openbaring van Gods wrekende gerechtigheid in onze ontwaakte conscientie.

Kent, gevoelt gij die pijn?

O, poogt dan niet ze weg te bannen uit uw ziel, door in onverschilligheid erover heen te leven; poogt niet ze te ontvluchten in den dienst der wereld en des vleesches; poogt niet ze weg te redeneeren in hoogheid des harten; poogt niet ze te stillen in haat tegen God!

Dat alles baat u niets! Integendeel, 't loopt uit op eindelooze vreeze, onuitsprekelijke vreeze, namelooze pijn in 't onuitblusschelijk vuur der hel.

Daar is maar één middel om de vreeze buiten te drijven: *de liefde, de volmaakte liefde.*

Smeekt dan den Heere, dat Hij die liefde moge uitstorten in uwe harten! Dat moogt gij doen, want die liefde zoekt u reeds. Zij maakt u bevreesd voor Gods toorn, opdat gij, ontdekt aan uzelf, als doodarme, doemschuldige, gansch verloren zondaars door haar zoudt uitgedreven worden tot Christus, om te schuilen in hem, den eenigen, veiligen Rotssteen, wiens werk volkomen is.

De *volmaakte* liefde drijft de vreeze buiten.

O, dat gedurig weer onze hope wordt afgewisseld met vreeze, 't komt, omdat wij niet *volmaakt* zijn in de liefde! En nu weet ik het wel, dat *kunnen* wij niet zijn. Want daar zijn bij ons overblijfselen der zonde, „voetstappen van den ouden Adam," zooals *Luther* ze eigenaardig noemde. Doch daaronder mogen wij niet lijdelijk blijven. Wij moeten tegenstaan tegen de zonde, zelfs ten bloede toe. Wij moeten al meer sterven aan de wereld, sterven aan onszelf. Wij moeten voortvaren tot de volmaaktheid en grijpen naar 't ideaal, waartoe wij van Christus ook gegrepen zijn. En dan zal het ons gaan als de boetvaardige zondares (Luk. 7:36 vv.), die tranen schreide, niet van pijn, maar van liefde, er zal ons veel vergeven worden en wij zullen veel liefhebben. En *de vrucht der liefde* zal bij ons rijpen: *vrede zonder vreeze.*

III. En nu de toepassing, Gel.!

Waaraan zullen wij het weten, dat wij de liefde Gods ervaren? Hoe zullen wij dat zeker weten, onbedriegelijk zeker, zoodat wij ons niet door inbeelding misleiden en valschelijk gerust stellen?

De Apostel der liefde houdt ons den keursteen der liefde voor en bepaalt ons daartoe bij *de openbaring van de ervaring der liefde Gods.*

Die openbaring is *wederliefde tot God*, en haar echtheid kenmerkt zich door *broederlijke liefde.*

Wij lezen in vs. 19:

„Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.”

Daar kan ook kortweg worden gelezen: *wij hebben lief.* Maar dat is hetzelfde als: *wij hebben God lief.* Want wien zullen wij anders liefhebben dan Hem, het hoogste Goed, het allervolmaaktste, volzalige, eeuwige Wezen, dat wij God noemen?

Wie God niet liefheeft, die heeft niet lief.

Let evenwel op de bron der liefde!

Wij hebben Hem lief, niet *opdat*, maar *omdat* Hij ons liefheeft.

Daar is een Farizeesche, Pelagiaansche, Remonstrantsche liefde tot God, die opkomt uit ons aller hart, omdat ons aller voorouders eens leefden onder het werkverbond. Als gij godsdienstig zijt, overvloedig in goede werken, ijverig voor den Naam des Heeren en de zake van zijn kerk en koninkrijk; en gij maakt heimelijk daarvan een grond der hope voor uwe zaligheid.

Daar is ook — en zij is nauw verwant met de vorige — een slaafsche liefde tot God. Wanneer gij vreest voor Gods ontzaggelijke oordeelen; en nu leest gij, dat die God gebiedt: „Nu dan, Israël, wat eischt de HEERE uw God van u, dan den HEERE uwen God te vreezen, in alle zijne wegen te wandelen, en Hem lief te hebben, en den HEERE uwen God te dienen, met uw gansche hart en met uwe gansche ziele” (Deut. 10 : 12.); en gij gaat uw best doen om uw leven te beteren en uw hart te reinigen, en alzoo door uwe liefde dien vertoornden God met u te bevredigen en te verzoenen.

Daar is nog een liefde tot God, die niet zuiver van aard is, ook al wordt zij u onder de vlag der rechtzinnigheid aangeprezen. Dan roept men u toe: „Dat deed God voor u, wat doet gij nu voor Hem? Zóó onuitsprekelijk heeft God u in Christus liefgehad, en zult gij nu niet Hem wedergeven de volle liefde van uw hart en leven?"

De Apostel predikt ons de eenig ware liefde tot God, die ons toekomt uit den schat van het genadeverbond.

„Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft."

Gods liefde is een eeuwige liefde, die naar ons uitging, éér wij Hem nog konden liefhebben. Gods liefde is een gansch vrije, souvereine liefde, die ons wel omvangt en anderen niet, allerminst omdat wij beter zijn dan die anderen, doch alleenlijk en uitsluitend naar haar eigen welbehagen. Zooals de Heere zelf sprak, toen Hij zijn eigen Naam uitriep voor de ooren van Mozes: „Ik zal genadig zijn, wien Ik zal genadig zijn, en ik zal Mij ontfermen, wiens Ik Mij ontfermen zal" (Ex. 33 : 19.).

Alle roem is uitgesloten!
Onverdiende zaligheên
Heb ik van mijn' God genoten,
'k Roem in vrije gunst alleen.
Ja, eer ik nog was geboren,
Eer Gods hand, die alles schiep,
Iets uit niet tot aanzijn riep,
Heeft zijn liefde mij verkoren:
God is liefd', o Eng'lenstem,
Menschentong, verheerlijkt Hem!

En neen, nooit of te nimmer zou onze tong Gods liefde verheerlijken, indien die liefde zelf niet in ons zich openbaarde en onze lippen ontketende.

Gods eeuwige liefde tot ons is de eenige fontein van

onze liefde tot Hem. Zijn liefde is het altijd brandende vuur, en onze liefde de vlam, aan dat vuur ontstoken; zijn liefde de nimmer uitdroogende bron, en onze liefde het water, uit die bron geweld; zijn liefde de nooit verstorven wortel, en onze liefde de vrucht, welke uit dien wortel opbloeit.

Doch daarom dan ook *kan* onze liefde niet uitblijven, zoo wij zijn liefde ervaren mogen.

Die liefde tot God is ons leven geworden, de onweerstaanbare drang van ons hart, de onleschbare dorst onzer ziele. Wij kunnen, wij willen niet anders, wij moeten Hem liefhebben.

„Ik zal U hartelijk liefhebben, zoo juicht *David* uit de volheid des gemoeds, HEERE, mijne sterkte. De HEERE is mijn steenrots, en mijn burcht, en mijn uithelper; mijn God, mijne rots op welken ik betrouw; mijn schild en hoorn mijns heils, mijn hoog vertrek" (Ps. 18 : 2 en 3.).

Asaf belijdt: „Wien heb ik [*nevens U*] in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde" (Ps. 73 : 25.).

De dichter van Ps. 116 jubelt: „Ik heb lief, want de HEERE hoort mijne stem, mijne smeekingen" (vs. 1.).

En alle gunstgenooten des Heeren van alle eeuw en onder alle volken roepen als in één koor met den Apostel der liefde: „*Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.*"

Gel., zegt uw hart daar „amen" op?

Antwoordt niet te spoedig: ja! Want 't is nog gansch iets anders het te zeggen en te zingen „God heb ik lief," als het van harte te meenen en te toonen door woord en werk. Hebt gij God lief, niet alleen in dagen van voorspoed, maar ook wanneer Hij met u in tegenheden wandelt? Kust gij de roede der kastijding, omdat het de roede zijner liefde is? Zult gij Hem nog liefhebben, zoo Hij een Abrahams offer van u vraagt en 't liefste, alles

wat gij bezit, van u opeischt; of indien hij een Petrus' weg met u houdt, waar „een ander u zal gorden, en brengen, waar gij niet wilt" (Joh. 21:18.)? Durft gij met uw liefde tot God zonder vreeze den dood en de eeuwigheid tegemoetgaan?

Zegt niet, dat dit groote, gewichtige vragen zijn, waarop men maar zoo niet antwoorden kan.

Gij *moet* er bevestigend, al is het ook stamelend, op durven antwoorden, anders kunt gij niet getroost en gerust leven noch sterven.

En gij *kunt* dat ook doen.

Johannes maakt ook hier de proef op de som.

„Indien iemand zegt: — dus lezen wij in vs. 20 en 21 — *Ik heb God lief; en haat zijnen broeder, die is een leugenaar; want die zijnen broeder niet liefheeft, dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, dien hij niet gezien heeft?*

En dit gebod hebben wij van Hem, [*namelijk*] *dat die God liefheeft, ook zijnen broeder liefhebbe.*"

De Apostel ontleent hier, gelijk hij telkens doet in zijn brief,zijn redebeleid aan het onlosmakelijk verband, dat bestaat tusschen de liefde tot God en de liefde tot de broederen.

Wie zijn broeder niet liefheeft, die heeft God niet lief.

Waarom niet? Om tweeërlei reden: ten eerste, omdat God onzienlijk, en onze broeder zienlijk is, en als wij nu dien broeder, dien wij zien, niet liefhebben, dan *kunnen* wij God niet liefhebben, dien wij niet zien.

Misschien zegt gij: „maar dat versta ik niet; 't valt mij juist zoo moeielijk mijn broeder lief te hebben, *omdat* ik hem zie; want ik zie zooveel in hem, dat mij afstuit en terugstoot."

Doch zoo bedoelt Johannes het niet.

Dat is helaas, onze fout, dat wij altijd eenzijdig zitten te staren op de zonden en gebreken onzer broeders en zusters,

terwijl wij daarbij dan tevens de oogen sluiten voor onze eigen verkeerdheden.

De Apostel wil onzen blik op iets anders richten. Hij wil, dat wij in onzen broeder *God* zullen zien. Want de Heere heeft hem tot onzen broeder gemaakt, en Hij doet weer in hem iets schitteren van zijn eigen beeld, waarnaar Hij hem herschept.

En dat kan alleen de liefde doen. Want „de liefde is lankmoedig, goedertieren, niet afgunstig, niet opgeblazen; zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad; zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen” (1 Cor. 13 : 4-7.). En daarom ziet de liefde niet zoozeer op het booze en verkeerde, wat bij den broeder gevonden wordt, maar meer op het goede en schoone, dat Gods genade in hem gelegd en gewerkt heeft.

En de andere reden is deze, *dat God ons geboden heeft elkander lief te hebben.* De liefde tot God is het eerste en groot gebod. Maar 't tweede gebod, de liefde tot den naaste, is aan 't eerste gelijk. Die tweeërlei liefde is in den grond der zaak één. Zij is de uiting van één en dezelfde liefde, die uit God is. Want liefde is de vervulling der wet.

Hierop komt het dus aan: *hebt gij uwen broeder lief?* Hebt gij *al* uw broeders en zusters lief, hoe onaangenaam en onhandelbaar, hoe boos en verkeerd zij ook zijn? Hebt gij hen allen lief, en schreit daarom uw ziel over de breuke der dochter Sions in onze dagen, en zoekt gij daarom met allen saâm te leven en te werken, zoo mogelijk onder één kerkverband en anders toch op ander levensterrein?

Indien gij ontkennend antwoordt, *dan hebt gij God niet lief.* Dan gaat gij zelf bepalen, wie gij wilt liefhebben en randt gij dus het koninklijk recht van uw God aan, die

naar zijn souverein welbehagen beschikt heeft, wie uwe broeders zouden zijn. Dan trekt gij den neus op voor wie God met zijn liefde verwaardigt. Dan gaat gij met een onverschillig gezicht hen voorbij, die God met zijn liefde gezocht en tot zich getrokken heeft. Dan heeft dus uw liefde een andere keus als Gods liefde. Maar dan is zij ook van een ander gehalte en karakter, niet de ware, de echte, doch de valsche, de nagebootste liefde. Want de ware liefde kan alleen door God in onze harten worden uitgestort en richt zich daarom ook op *allen*, die Hij tot voorwerpen zijner liefde verkoren heeft. De ware liefde spreekt met *Ruth:* „uw volk is mijn volk, en uw God mijn God" (Ruth 1:16.).

Zoo gij dus geen banden der liefde gevoelt aan Gods volk, aan *al* zijn volk, zeg dan niet: *„Ik heb God lief,"* want dat zeggen is een leugen op uwe lippen, waarmede gij niet bestaan kunt voor den grooten Kenner der harten. O, laat een heilzame siddering door uwe ziel gaan bij de enkele voorstelling van den gruwel dezer onwaarheid, en bekeer u met waren harte tot den Heere, uwen God!

Die weg der bekeering, het pad des levens, ligt ten slotte duidelijk in onzen tekst aangewezen.

't Is *de weg des geloofs*, van dat ware geloof, dat u als een doodarm zondaar doet vluchten tot den schatrijken Zaligmaker, die onuitputtelijk rijk is in de liefde Gods.

„Zoo wie beleden zal hebben, dat Jezus de Zone Gods is, God blijft in hem, en hij in God."

Door dat geloof alleen *ervaren wij de liefde Gods*. En die erkentenis van Gods liefde, die ons uit de eeuwige bron der liefde toevloeit, brengt ons onder den drang der liefde.

„Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft."

Ons geloofsleven *is* en moet steeds meer worden een

leven der liefde, een leven der liefde tot God, en dat wel zulk een liefde, die naar den wil en de wet van Gods liefde, in liefde tot den broeder *openbaar* wordt. En met *de vrucht der liefde* stoelt op denzelfden wortel des geloofs de hope, die *vrijmoedigheid, vrede zonder vreeze, schenkt in den dag des oordeels.*

„De volmaakte liefde drijft de vreeze buiten."

Hoe meer geloof, hoe meer liefde; hoe meer liefde, hoe ongeschokter geloof; hoe meer geloof en liefde, hoe vaster hope.

„En nu blijft geloof, hoop [*en*] liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde" (1 Cor. 13 : 13.); want — „*God is liefde.*" Amen.

Nu zal mijn ziel, nu zullen al mijn zinnen,
O God, mijn sterkt', U hartelijk beminnen.
Mijn steenrots, burcht en helper is de Heer,
Mijn God, mijn rots, mijn zaligheid, mijn eer.
Ps. 18 : 1 (1ste gedeelte).

XVIII.

„DE OVERWINNING, ONS GELOOF."

Een iegelijk die gelooft, dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren; en een iegelijk die liefheeft Dengene die geboren heeft, die heeft ook lief dengene die uit Hem geboren is.

Hieraan kennen wij dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben, en zijne geboden bewaren.

Want dit is de liefde Gods, dat wij zijne geboden bewaren; en zijne geboden zijn niet zwaar;

Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwint, [*namelijk*] ons geloof.

Wie is het die de wereld overwint, dan die gelooft dat Jezus is de Zone Gods?

1 Joh. 5:1—5.

LEZEN: Hebreën 11 : 23-34.

ZINGEN: Ps. 17 : 4; 46 : 1 en 6; 119 : 83; 118 : 7.

Gedurende een aardbeving, die eenigen tijd geleden plaats greep, waren de bewoners van een klein dorp zeer ontsteld en ontroerd, doch tevens zeer verbaasd over de

kalmte en blijkbare vreugde van een bejaarde vrouw, die allen kenden. Eindelijk sprak een haar aan met de woorden: „Moeder, zijt gij niet bevreesd?" „Neen, antwoordde de moeder in Israël, ik ben verblijd te weten, *dat ik een God heb, die de wereld kan doen beven.*"

Dat is, Gel., het optimisme van het geloof, dat in alle dingen het oog slaat op God en in den donkersten nacht van het bangste en bitterste lijden het lied des vertrouwens zingt:

In de grootste smarten
Blijven onze harten
In den Heer gerust. (Ps. 33 : 10.)

Neen, 't is niet te zeggen, wat kostelijk kleinood, wat rijken schat, wat schoonen parel de Heere als vrucht van Christus' kruisverdienste door den Heiligen Geest ons schenkt in het ware, zaligmakende geloof.

Bij de meest schokkende en aangrijpende gebeurtenissen in ons persoonlijk leven of dat der onzen, als wij bezorgd en bekommerd vragen: „wat zal het nu weer zijn?", drijft dat geloof ons uit naar den Troon der genade om daar 't gansche hart voor 't aangezicht des Heeren uit te storten; en 't troostwoord weerklinkt: „Doch gij, o mijne ziele, zwijg Gode, want van Hem is mijne verwachting" (Ps. 62 : 6.).

In het midden van den felsten en heftigsten strijd, wanneer wij den vijand zien aankomen als een stroom en angst ons vervult over de zake van Gods kerk en koninkrijk in de wereld en in ons vaderland, dan klemt het geloof zich vast aan 't triomfwoord, door Patmos' ziener vernomen: „Zie, de Leeuw die uit den stam van Juda is, de Wortel Davids, heeft overwonnen" (Openb. 5 : 5.).

Zelfs zoo wij moeten onderliggen en de goddeloozen zich beroemen, dat zij ons overmocht hebben, dan nog grijpt het geloof moed en 't getuigt tegenover de partij des

ongeloofs vrijmoedig: „Verblijd u niet over mij, o mijne vijandin; wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een licht zijn" (Micha 7 : 8.).

Ja, al moeten wij ook gaan in het dal der schaduwe des doods, zoo het geloof maar bij ons levendig is, dan vreezen wij geen kwaad; want de Heere, onze Herder, is met ons, zijn stok en zijn staf, die vertroosten ons (Ps. 23 : 4.).

Van dat geloof gewaagt de Apostel Johannes in dit laatste hoofdstuk van zijn eersten Zendbrief.

Hij begon zijne verkondiging van het Woord des levens met de bedoeling ons te sterken in de blijdschap der gemeenschap met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus. Hij stelde ons daarna voor oogen de teekenen en vruchten van die zoete, zalige gemeenschap en plaatste het leven van Gods kinderen in den drievoudigen glans, dien het Wezen Gods uitstraalt: licht, gerechtigheid en liefde. Hij eindigt thans met te wijzen op den wortel, waarop dat leven der gemeenschap met God, dat leven der ware vreugde en vrede stoelt, namelijk het geloof.

In drie deelen valt dit kapittel uiteen:

vs. 1-5 handelt over *de kracht des geloofs*,
vs. 6-12 over *het getuigenis des geloofs*,
vs. 13-21 over *de wetenschap des geloofs*.

In deze ure staan wij stil bij *de kracht des geloofs*, en wij letten daartoe op:

den Goddelijken oorsprong van het geloof,
de gehoorzaamheid der liefde, waarin het zich openbaart en
de overwinning der wereld, welke het behaalt.

I. *Ten eerste*, Gel., *de kracht des geloofs* vloeit voort uit *zijn Goddelijken oorsprong*.

Die oorsprong ligt in de wedergeboorte.

Want Johannes zegt in vs. 1:

„Een iegelijk die gelooft dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren."

Wij moeten deze woorden niet verkeerd verstaan, gelijk sommigen doen. Zij vatten ze aldus op. Door het geloof is den mensch een nieuw levensbeginsel ingeplant, een levensbeginsel, dat uit God is. Door het geloof is hij uit den dood overgegaan in het leven. Door het geloof is hij gekomen tot bekeering en leeft hij Gode tot heerlijkheid. Nu willen wij niet ontkennen, dat het geloof de wortel is van het leven der heiligmaking, of, omdat ook wel de heiligmaking wedergeboorte wordt genoemd, de wortel der wedergeboorte. Doch dat wordt hier niet bedoeld. Hier is het verband juist het omgekeerde, is de wedergeboorte de wortel van het geloof.

't Komt maar op goed onderscheiden aan.

Gij kunt onder „wedergeboorte" verstaan òf het eerste werk des Heiligen Geestes in den zondaar, waarbij de kiem, het zaad des levens gelegd wordt in het hart, de eerste daad Gods tot geestelijke levendmaking van den dooden zondaar; òf geheel het werk der vernieuwing des zondaars om hem met lichaam en ziel beide te herscheppen naar Gods beeld, zoodat dus het geloof en de rechtvaardigmaking, de heiligmaking en zelfs de heerlijkmaking erbij zijn ingesloten. En eveneens kan „geloof" aanduiden den wortel, de kiem, het vermogen des geloofs, of de werking, de oefening, de daad des geloofs.

Hier nu heeft de Apostel het over 't laatste, over een geloofsdaad. In vs. 15 van het vorige hoofdstuk heeft hij gezegd: „Zoo wie beleden zal hebben, — en dat is immers de werking, de uiting, de openbaring van het geloof — dat Jezus de Zone Gods is, God blijft in hem, en hij in God." En in aansluiting daarmede zegt hij thans: *„Een iegelijk die gelooft, dat Jezus is de Christus,"* die Jezus als zoodanig

daadwerkelijk heeft aangenomen, die heeft dat niet uit zichzelven of van een mensch, neen, maar *„die is uit God geboren."* Letterlijk staat er: „die is uit God geteeld, gegenereerd geworden," als een daad, welke afgeloopen, voltooid is.

Die daad van het gelooven in Christus komt dus op uit die volbrachte daad Gods, uit dat werk der wedergeboorte. Evenals Johannes neerschreef in zijn Evangelie: „Zoovelen hem aangenomen hebben, dien heeft hij macht gegeven kinderen Gods te worden, [*namelijk*] die in zijnen naam gelooven; — en dan volgt de bron van die geloofsdaad der aanneming van Christus — welke niet uit den bloede, noch uit den wille des vleesches, noch uit den wille des mans, maar uit God geboren zijn" (Joh. 1 : 12 en 13.). Of gelijk Jezus zelf het uitdrukte: „Niemand kan tot mij komen, tenzij dat de Vader, die mij gezonden heeft, hem trekke" (Joh. 6 : 44.).

Met opzet en met nadruk wijst ons alzoo de Apostel op den *Goddelijken* oorsprong van het geloof. Het is niet van beneden, maar van boven. Het is niet uit de aarde, maar uit den hemel. Het is niet van het schepsel, maar van den Schepper. Het is niet uit u, maar het is Gods gave. Het komt niet uit onszelf voort, maar uit den Heiligen Geest. Het is geen vrucht van de natuurlijke geboorte, maar van de geestelijke geboorte, die uit God is.

Het geloof vindt zijn oorsprong in de wedergeboorte — door die uitspraak, Gel., wordt *de Goddelijke oorsprong van het geloof* in het helderste licht geplaatst.

Want wat is dat, de *weder*geboorte?

'tIs een nieuwe geboorte, een andere geboorte als de natuurlijke geboorte. Deze is uit het vleesch, en — de Heiland heeft het zoo beslist mogelijk gezegd, toen hij met Nicodemus over het wonder der wedergeboorte sprak — „Hetgene uit het vleesch geboren is, [*dat*] is vleesch"

(Joh. 3 : 6.). Doch dat „vleesch" staat juist vlak vijandig tegenover den Christus. Door de geboorte uit het „vleesch" staan wij en alle menschen in rechtstreeksch verband met den gevallen Adam, het hoofd van het menschelijke geslacht. Door onze geboorte uit het „vleesch" liggen wij allen van nature krachtens onze erfschuld en erfsmet onder het doemvonnis Gods, als kinderen des toorns. Door die geboorte uit het „vleesch" verkeeren wij allen onder de heerschappij des duivels, en zijn wij in onszelf dood, morsdood, dood door de zonden en de misdaden.

Het geloof in Christus *kan* dies nooit ofte nimmer uit onszelf voortkomen. Dat is ten eenen male onmogelijk. Dat is voor eeuwig een gansch afgesnedene zaak.

Maar, wat onmogelijk is bij de menschen, dat is mogelijk bij God, den Almachtige, die de dooden levend maakt. Hij doet wonderen, ook 't wonder der wedergeboorte. Hij maakt het „vleesch" met zijn werking teniet. Hij vervangt het „vleeschen" hart door een ander hart. Hij schept een nieuwen mensch. Hij brengt ons onder Adam uit en lijft ons in Christus in. Hij schenkt ons een geestelijk oor, een geestelijk oog, een geestelijke hand, een geestelijken voet, geestelijke vermogens en geestelijke krachten. „Hetgene uit den Geest geboren is, [*dat*] is geest" (Joh. 3:6.).

Dat is geheel en uitsluitend *zijn* werk, het werk zijner almachtige en vrijmachtige genade. Want het is een weder-*geboorte*. En wie kan aan zijn eigen geboorte iets af- of toedoen? Bij zijn geboorte is de mensch gansch lijdelijk, hij *wordt* geboren. Zoo ook *worden* wij wedergeboren. 't Is een wonderwerk des Heiligen Geestes, waaronder wij geheel lijdelijk en onbewust zijn, dat gansch onmiddellijk plaats heeft, zonder eenige medewerking noch van onszelf noch van eenig schepsel, zelfs buiten alle werking des Woords, der Schrift, om. 't Is een geboorte *uit God*, waarvan Hij

alleen en geheel de Auteur, de Werkmeester, de Verwekker, de Genereerder, de Vader is.

En uit die wedergeboorte bloeit het geloof op.

Wie *niet* uit God geboren is, die kan, die wil niet gelooven. Maar wie *wel* uit God geboren is, die kan wel gelooven, die heeft er het vermogen toe ontvangen, en die komt ook op 's Heeren tijd tot het geloof, dat Jezus de Christus is.

't Is wel mogelijk, dat een uitverkoren kind wedergeboren werd en reeds in de wieg wegstierf, zonder ooit met bewustheid en daadwerkelijk in Jezus te hebben geloofd. Doch met dezulken houdt de Heere zijn eigen wegen, welke voor ons verborgen zijn.

Voor ons, die tot jaren des onderscheids gekomen zijn, is dit geopenbaard, dat de Heere ons eerst door de onmiddelijke werking zijns Heiligen Geestes wederbaart en met het geloofsvermogen begiftigt, om dan daarna door de bediening der genademiddelen onder de bedauwende en vruchtbaar makende werking des Geestes langzamerhand langs uiteenloopende wegen en op verschillende wijze, doch altijd door liefelijke leidingen, ons te brengen tot velerlei geloofswerkzaamheden en ten slotte ook tot de geloovige aanneming van Christus als onzen Middelaar en Zaligmaker, onzen Heiland en Heere.

Goddelijk is alzoo de oorsprong van het geloof en het leidt ons ook tot den Goddelijken persoon des eenigen en algenoegzamen Zaligmakers.

Johannes immers spreekt van te gelooven, *dat Jezus is de Christus*, en in 't slot van den tekst, *dat Jezus is de Zone Gods*.

Het geloof houdt in, dat hij *Jezus* is, dat wil zeggen, die historische persoon, die eens te Bethlehem uit eene vrouw werd geboren, die ons in alles gelijk was, uitgenomen

de zonde, die voor nu negentien eeuwen in Palestina leefde en het land doorging, predikende en goeddoende en genezende alle kwale onder het volk, die verkeerde in armoede en zwakheid, in versmading en verachting, in angst en lijden, die zijn leven liet aan het vloekhout der schande. Het geloof houdt in, dat die Jezus, de gekruisigde, die geen gedaante of heerlijkheid had, *de Zone Gods* is, de Eeniggeborene van den Vader, vol van genade en waarheid, uit de vaderen zooveel het vleesch aangaat, maar nochthans waarachtig God boven alles te prijzen in der eeuwigheid. Het geloof houdt in, dat die Jezus *de Christus* is, de uitverkoren knecht des Heeren, de beloofde Messias, de Gezalfde Gods, de Verzoener der zonden, de Zaligmaker der wereld, onze hoogste Profeet, onze eenige Hoogepriester, onze eeuwige Koning.

Dat geloof, Gel., *Goddelijk van oorsprong*, en met een Goddelijken inhoud, dat ware geloof heeft wonderlijk groote *kracht*, bovennatuurlijke, hemelsche, Goddelijke kracht.

Daar is velerlei geloof, dat met dit ware geloof niets van doen heeft. Er is zelfs „geloof" bij de wereld der ongeloovigen, geloof, dat uit den mensch opkomt, dat tot de wereld behoort, dat doet knielen voor een afgod, voor de goden dezer eeuw. Er is ook godsdienstig, vroom, rechtzinnig „geloof", dat koel en koud berust in de feiten der gewijde geschiedenis, in de leer, van de vaderen overgeleverd. Doch zulk geloof is niet uit God. Dat is valsche munt, ten onrechte met het merk „geloof" gestempeld. En 't heeft geen kracht. Het zetelt niet in het hart, maar in het hoofd, en oefent ook geen invloed op hart en leven uit. Het maakt niet zalig, doch het verzwaart integendeel het oordeel en de verdoemenis.

Het echte geloof evenwel is machtig.

Het is geen werk der lippen slechts, maar meer nog, maar bovenal een vast vertrouwen des harten. Het is niet

een verstandelijke toestemming van een historische waarheid, doch het is een stellig weten, een onbedriegelijke kennis van wat God in zijn Woord geopenbaard heeft. En daarom het is vaste verzekerdheid, onwankelbare overtuiging, onuitroeibaar vertrouwen, afkomstig uit God, die de onveranderlijke is en door zijn Geest in 't hart gewerkt. Het is de onverbreekbare band, die de ziel aan den Middelaar bindt en Hem vasthouden doet als ziende den Onzienlijke. Het is „een vaste grond der dingen die men hoopt, [*en*] een bewijs der zaken die men niet ziet" (Hebr. 11 : 1.). Het is de kracht, die ons uit de duisternis overzet in het koninkrijk van den Zoon van Gods liefde en aan onze ziel een steun- en rustpunt geeft in Hem, uit wien wij geboren zijn, in den Eeuwige Zelf.

In dat ware geloof, dat *Goddelijk* is *van oorsprong*, schuilt *Goddelijke kracht*, werkt de Almacht Gods.

II. „*Een iegelijk* die gelooft dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren."

Gel., gelooft *gij* dat ook? Weet gij, dat uw geloof het ware, het echte is, van Goddelijken oorsprong? En weet gij daaraan, dat gij ook uit God geboren zijt?

Onze Apostel, die rusteloos bij ons op zelfonderzoek aandringt, toont ons de onbedriegelijke kenmerken van 't zaligmakend geloof.

Hij zegt ons *in de tweede plaats, waarin 't geloof zich openbaart*, namelijk *in gehoorzaamheid der liefde*.

Hij vervolgt in den tekst aldus:

„*Een iegelijk die liefheeft Dengene die geboren heeft, die heeft ook lief dengene die uit Hem geboren is.*

Hieraan kennen wij dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben, en zijne geboden bewaren.

Want dit is de liefde Gods, dat wij zijne geboden

bewaren; en zijne geboden zijn niet zwaar” (vs. 1 - 3.).

Het geloof is een sterke *kracht der liefde en der gehoorzaamheid aan Gods geboden.*

Die twee, liefde en gehoorzaamheid, zijn eigenlijk in den grond der zaak één. Liefhebben is gehoorzamen, en gehoorzamen is liefhebben. Gehoorzamen op bevel, uit dwang, slaafs, knechtelijk, werktuigelijk, mechanisch, kan Gode niet welgevallig wezen. „God is liefde,” en Hij vraagt de gehoorzaamheid van ons hart, van onze liefde, onze kinderlijke gehoorzaamheid, die organisch uit de liefde opbloeit, die de keuze onzer ziel, de leuze en de lust van ons leven is. Het einde van zijn gebod, de vervulling zijner wet, is liefde.

Die wet heeft haar hoofdsom in twee geboden, het eerste, groot gebod der liefde tot God, en het tweede, aan dit gelijk, het gebod der liefde tot den naaste, dat in de gemeente des Heeren zijn uiting vindt in de broederlijke liefde.

De liefde Gods en de broederliefde zijn onafscheidelijk aan elkander verbonden. Johannes heeft het gezegd in het slot van het vorige hoofdstuk: „En dit gebod hebben wij van Hem [*namelijk*] dat die God liefheeft, ook zijnen broeder lief hebbe.” En hier toont Hij ons dat verband naar beide zijden. Eerst verklaart hij, dat wie God liefheeft, ook zijn broeder, Gods kind, liefheeft. En daarna, dat de liefde tot Gods kinderen haar kenmerk vindt in de liefde tot God en zijne geboden.

't Eerste drukt hij op zeer eigenaardige wijze uit:

„*Een iegelijk die liefheeft Dengene die geboren heeft, die heeft ook lief dengene die uit Hem geboren is.*”

De gemeente van Christus, Gel., is een huisgezin, waarvan God de Vader is en al de leden elkanders broeders en zusters zijn. In een gezin heerscht liefde, onderlinge liefde. Heeft niet een kind zijn vader lief? En heeft het niet zijn

broeders en zusters lief, die ook kinderen van dienzelfden, van zijn eigen vader zijn? Dat is een natuurlijke zaak, zóó natuurlijk, dat, wanneer het anders is, als een zoon opstaat tegen zijn vader of een broeder in haat ontbrandt tegen zijn broeder en een Kaïn wordt, heel de wereld daartegen getuigt en zulk doen afkeurt als onnatuurlijk, ontaard, gruwelijk, schandelijk en schaamteloos. Welnu, datzelfde geldt in nog hooger en heiliger zin voor het gezin der gemeente Gods. Dat gezin is geestelijk uit God geboren. Het is der Goddelijke natuur deelachtig geworden. Het heeft als zijn Hoofd Christus, den eeniggeborenen, eeuwigen, natuurlijken Zone Gods, in wien het door het geloof is ingelijfd en uit wien het door het geloof leeft. En daarom, die wedergeboorte tot geloof moet ook een wedergeboorte tot liefde zijn; allereerst tot liefde voor God en zijn Gezalfde, maar daarna ook om diens wille tot liefde voor de medegeloovigen, mede-uit-God-geborenen, medekinderen Gods, medebroeders en zusters in Christus. Die liefde is in den geloovige een „natuurlijke” zaak, teederder, nauwer, inniger dan die in het gewone, menschelijke leven. Want zij is de band van een gemeenschappelijke afkomst, niet naar den vleesche, niet uit den bloede, doch naar den inwendigen mensch, uit den Geest, uit God; zij is de geestelijke broederband tusschen hen, die door eenzelfde geloof tot eenzelfde liefde en eenzelfde leven herboren en herschapen zijn, naar de wet eener hemelsche verwantschap, naar de inwendige wet eener nieuwe, heilige, hemelsche natuur.

De vraag, welke wij stelden, Gel., „weet gij, dat uw geloof het ware, het echte is, van Goddelijken oorsprong, vrucht der geboorte uit God?” zet zich dus nu om in deze andere: „hebt gij uwe broeders en zusters lief, en is dat voor u niet iets, waartoe gij uzelf dringen en dwingen

moet, doch de natuur, de aard van uw geestelijk bestaan?”

Weest echter voorzichtig met uw antwoord en waakt tegen zelfbedrog! Daar is ook een liefde uit het vleesch, doch die daarbij een geestelijken schijn aanneemt. Broederlijke gemeenschap heeft ook voor 't natuurlijk hart iets aangenaams en wordt daarom dikwijls geëxploiteerd ten eigen bate, en dan is zij niet anders als zondige zelfzucht, eigenliefde, zelfverheerlijking en zelfvergoding.

De Apostel laat dan ook de keerzijde dezer zaak zien, opdat wij het heilig vuur der ware liefde kunnen onderkennen van het vreemde vuur der valsche liefde.

„Hieraan kennen wij dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben, en zijne geboden bewaren.”

Wij moeten in elkander *God* liefhebben.

Wij moeten onze broeders en zusters liefhebben, omdat zij *Gods* kinderen zijn, dewijl Hij ze uitverkoren heeft en met ons saâmgevoegd.

Wij moeten hen liefhebben, gedrongen door de liefde tot God, die de Heilige Geest in onze harten heeft uitgestort.

Gel., bezit gij die ware, echte liefde?

Ik vraag niet, of gij ze ten allen tijde metterdaad betoont en bewijst. Want ach, wie zal daarin durven roemen, en welk oprecht kind des Heeren zal niet zichzelven aanklagen over zoo groote liefdeloosheid in zijn handel en wandel? Maar: *bezit* gij ze? Weet gij, dat ze leeft in uw hart? En is het ook uw innige *begeerte* ze steeds te betoonen door al uw woord en werk? Kost het u waarlijk zielesmart en belijdt gij het gedurig, in de eenzaamheid der binnenkamer, met boete en berouw voor God, dat de natuurlijke haat van uw hart herhaaldelijk de overhand bij u heeft en de booze, duivelsche Kaïns geest zoo dikwijls vaardig over u is?

O, indien gij door genade daarop bevestigend moogt antwoorden, dan zijt gij een geloovige, dan zijt gij uit God

geboren! En smeekt dan den Heere om vermeerdering van 't geloof! Want het geloof alleen doet ons toenemen in de liefde tot God en tot elkander. En op den weg der liefde die ons leidt op het heilig pad van de geboden des Heeren, is het licht gezaaid, het licht der ware vreugde en van den eeuwigen vrede. Gelijk de Dichter zingt:

> Wat vreê heeft elk, die uwe wet bemint!
> Zij zullen aan geen hinderpaal zich stooten.
> Ik, HEER, die al mijn blijdschap in U vind,
> Hoop op uw heil met al uw gunstgenooten;
> 'k Doe uw geboôn oprecht en welgezind;
> Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdroten.
> Ps. 119 : 83.

Ja, Gel., de dienst des Heeren is een liefdedienst.

Hoort, hoe de Apostel der liefde daarvan getuigt.

„*Want dit is de liefde Gods, dat wij zijne geboden bewaren; en zijne geboden zijn niet zwaar*" (vs. 3.).

De dienst des Heeren is een werk des geloofs. En het geloof openbaart zich in *gehoorzaamheid der liefde.* Dat spreekt Johannes met den meesten nadruk uit. *Dit is de liefde Gods,* dit is God liefhebben, *dat wij zijne geboden bewaren.* Het geloof bidt, en de liefde bidt, want de liefde maakt het geloof biddend: „Heere, uw wil geschiede!" En dan bidden wij niet, of *God* wil doen, wat Hem welbehagelijk is. Want wie zal den wil Gods wederstaan? Doch, dat *wij* mogen doen, wat Hem welgevallig is.

En door gebedsworsteling leeren wij het ook doen; en dan ervaren wij het, *dat zijne geboden niet zwaar zijn.* Want het zijn liefdesgeboden. In tweevoudigen zin. Hij, die ze geeft, is liefde. En, wij bewaren ze in de liefde, in die liefde, welke God ons van tevoren geschonken heeft.

't Is alles, alles uit en door en tot Hem alleen.

Wij reiken God onze ledige handen toe, nadat Hij Zelf

ze eerst ledig gemaakt heeft en terwijl Hij Zelf ons de genade verleent om ze Hem toe te reiken. En dan vult Hij ze met zijn gave, de gave zijner liefde, opdat wij die, door zijn liefde gedrongen, Hem geven mogen. Gelijk *Augustinus* het zoo schoon uitdrukte in zijn bekende bede: „Heere, geef, wat Gij beveelt, en beveel dan, wat Gij wilt."

Gel., is dat ook *uw* bede, en hebt *gij* reeds in dien weg des gebeds ervaren, dat de geboden des Heeren niet zwaar zijn?

Ach, zwaar zijn zij, zoo gij ze wilt volbrengen zonder gebed en dus ook zonder geloof en zonder liefde.

Doch, dat is de valsche, vleeschelijke dienst van God, Farizeesch, Pelagiaansch, eigenwillig, naar den trant van 't verbroken werkverbond, waarvan voor ons, zondaren, geen heil meer is te wachten. Dan worden die geboden al zwaarder en zwaarder, zóó zwaar ten slotte, dat gij er niet meer onder uit kunt komen, dat zij u voor eeuwig terneer drukken.

O, vraagt genade om hier in dit leven, om heden nog van dien ondragelijken last bevrijd te mogen worden! Dat kan geschieden aan de voeten van hem, die zoo liefelijk lokt: „Komt herwaarts tot mij, allen die vermoeid en belast zijt, en ik zal u ruste geven" (Matth. 11 : 28.).

Onder het kruis van Christus leeren wij dit woord verstaan: *„en zijne geboden zijn niet zwaar"*; want daar verliezen wij onszelf met al den last van onze eigen gerechtigheid, eigen heiligheid, eigen geloof, eigen kennis, eigen vertrouwen, eigen kracht, eigen liefde, eigen godsdienstigheid, om als gansch ontledigden en ontblooten geheel vervuld en bekleed te worden met de schatten der genade, der gerechtigheid en heiligheid van den eenigen, algenoegzamen en volkomenen Zaligmaker. En zoo wij het daar eens geleerd hebben, moeten wij het daar dagelijks weer leeren. Telkens

toch maken wij zelf weer de geboden des Heeren zwaar door onze eigenwijsheid en eigenwilligheid, onze zelfzucht en zelfgenoegzaamheid. En daarom, ons gansche leven door moeten wij bij Jezus op school blijven gaan om dat af te leeren en aan te leeren deze groote levensles: „Neemt mijn juk op u en leert van mij, dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult ruste vinden voor uwe zielen. Want mijn juk is zacht, en mijn last is licht" (Matth. 11 vs. 29 en 30.).

III. Door *die gehoorzaamheid der liefde, waarin het geloof zich openbaart*, krijgt dat geloof zelf *kracht*, een onwederstandelijke kracht, een kracht *om de wereld te overwinnen.*

Daarvan spreekt de tekst *ten derde* in vs. 4: „*Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwint*, [*namelijk*] *ons geloof.*

Letten wij eerst, Gel., op *den tegenstand*, dien het geloof ondervindt. Johannes vat dien saâm onder dit ééne woord „*wereld,*" en 't is wel duidelijk uit zijne geschriften, inzonderheid uit dezen brief, wat hij daarmede bedoelt. *De wereld* is het organisch geheel van Gods schoone schepping, zoo heerlijk, harmonisch saâmgesteld; doch die gevallen, aan haar ideaal, de verheerlijking des Heeren, ontzonken en Gods vijandin geworden is.

Tot deze wereld, die door de zonde in 't booze ligt, behooren de gevallen engelen, de gevallen menschen, de gevloekte aarde. Om ons nu maar hoofdzakelijk tot onszelf te bepalen, tot haar behooren wij en alle menschen, die allen vielen in Adam, ons hoofd, en daarom in zonden ontvangen en geboren, dagelijks onze schuld vermeerderen voor God. Tot haar behooren ons verduisterd verstand, onze booze wil, ons verdorven hart; onze ziel, die van God is afgekeerd en kleeft aan 't stof, en ons lichaam, dat al zijne leden stelt tot

wapenen der ongerechtigheid. En tot haar behoort al wat onder menschen opgericht is en door menschen tot stand komt: de instellingen van gezin en maatschappij en staat, de werken van beroep en bedrijf, van wetenschap en kunst, van handel en nijverheid.

Heel die wereld, waarvan wij menschen het hoofd en het hart uitmaken, heel dat raderwerk der schepping Gods, dat gesloten geheel van zienlijke en onzienlijke dingen, is aangetast door de zonde en gesteld onder het geweld des duivels. En die zonde doet die gansche wereld in haar geheel leven uit één beginsel, bezielt haar met één geest, richt haar op één doel: vijandschap en opstand tegen God, haar Schepper en dies haar Heer en Koning.

Die zonde is onze zonde, en dat juist maakt die wereld zoo machtig over ons. Zij is niet slechts buiten en om ons, neen maar zij woont ook in ons. Zij verleidt ons door de begeerlijkheid des vleesches en de begeerlijkheid der oogen en de grootschheid des levens. Zij heerscht over ons. Zij heeft ons gemaakt tot haar slaven en slavinnen. Zij heeft in ons haar sterkste bestand, haar krachtigste strijders. Wij dienen haar vrijwillig en gewillig met al onze gaven en vermogens. Wij zijn aan haar vastgeketend en zij sleept ons altijd verder meê, van God af, het verderf, de eeuwige verdoemenis, tegemoet.

Wie, wie zal ons verlossen van die onweerstaanbare macht der wereld? Wie zal ons bevrijden van de schuld onzer zonde, waardoor wij de wereld Gode hebben ontstolen? Wie hergeeft ons de heerschappij over die wereld, opdat wij haar weer neêrleggen voor de voeten van haar God?

Hoort het, Gel., Johannes jubelt: *„dit is de overwinning die de wereld overwint,* [*namelijk*] *ons geloof."* En opdat wij niet zouden roemen in onze eigen kracht, maar alleenlijk in de kracht van den Gekruisigde, voegt hij eraan toe in

ons laatste tekstvers: *„Wie is het die de wereld overwint, dan die gelooft dat Jezus is de Zone Gods?”*

Neen, niemand onder de heilige engelen des Heeren, die krachtige helden, die zijn Woord doen, was in staat de wereld te overwinnen. Neen, niemand uit de menschen, al ware hij ook een Simson, kon die reuzentaak volbrengen.

Dat kon alleen *Jezus, de Zone Gods*, doen, die eenige onder de kinderen der menschen, die volmaakt heilig en rechtvaardig was, een waarachtig mensch, maar tegelijk ook waarachtig en eeuwig God, de Almachtige.

En hij heeft het gedaan. Door de macht van zijn geloof, dat hem de schande deed verachten voor de vreugde, die hem voorgesteld was (Hebr. 12 : 2.). Door de macht van zijn liefde, zijn nooit doorgronde liefde, waardoor Hij zichzelven vernietigd en vernederd heeft, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja den dood des kruises (Filipp. 2 : 8 vv.). Zichzelven heeft hij aan 't kruis laten nagelen, en in zichzelven heeft hij ons, en in ons vleesch heeft hij de wereld aan dat kruis gebracht. En door zijn kruis heeft hij alzoo onze zonden verzoend, onze schuld betaald, onze banden verbroken en de wereld voor ons overwonnen.

Ja meer nog, ook ons maakt hij mede tot overwinnaars, ons die gelooven in hem. Ons geloof zelf *is* reeds de overwinning, in zijn oorsprong en zijn wezen. Want wij zagen het, ons geloof is uit God. Wie gelooft, is uit Hem geboren. Die heeft een nieuw leven ontvangen. Die is een nieuw schepsel geworden. Die is geen burger, geen onderdaan der wereld meer. Neen zijn burgerschap is in de hemelen. Want zijn ongerechtigheid is vergeven, zijn krankheid genezen, zijn leven verlost van het verderf; hij is gekroond met goedertierenheid en barmhartigheden. En hij zal ook zelf de eerekroon dragen en de wereld overwinnen.

Immers door het geloof is de geloovige niet slechts voor

zichzelven aan het geweld der wereld onttrokken, maar hij heerscht daardoor ook over de wereld met profetische en priesterlijke en koninklijke macht.

Door het geloof spreken wij, getuigen wij in het midden der wereld, dat *Jezus, de Zone Gods, de Christus* is, de eenige, de volkomene, de algenoegzame Zaligmaker, en niemand of niets, geen geleerden, geen geweldigen, geen goud, geen geld, geen roem, geen deugd, geen kennis, geen kunst, naast of met Hem. En dat getuigenis des geloofs heeft wereldverwinnende kracht. De wereld kan ertegen razen en schelden en vloeken. Zij kan het bespotten en beschimpen. Zij kan het bestrijden door verguizing en vervolging, zelfs ten bloede toe. Maar 't stuit alles af op dit rotsvaste geloof. Het roemt in verdrukking. Het triumfeert in zijn nederlaag. Het herleeft uit den dood.

Door het geloof werken wij ook. Het geloof zegt wat, en het doet wat. Het werkt door de liefde. Het handelt door de gehoorzaamheid der liefde. Het bindt ons in liefde saâm met allen, die uit God geboren zijn en doet ons gezamenlijk wandelen in het spoor van zijne geboden en leven in zijn liefdedienst. En ook door die liefde overwinnen wij de wereld. Want zij kent die liefde niet. Zij kan slechts God en zijn volk haten. Zij moet daarom door haat verteerd worden. Doch de gemeente van Christus is machtig door de liefde, die alle vreeze buiten drijft, sterker is dan de dood en nimmermeer vergaat.

En daarom door het geloof zullen wij zegepralen. Hoe wij ook worden aangevochten en bestreden, gesard en geplaagd, achteruitgezet en vertrapt, wij kunnen het hoofd omhoog heffen. Wij kunnen als koningen strijden. Zoo wij zwak zijn, dan zijn wij machtig, sterk, onverwinlijk sterk in onzen gekroonden Koning, die ons toeroept van zijn troon in de hemelen: „In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar

hebt goeden moed, ik heb de wereld overwonnen" (Joh. 16:33.).

Maranatha, Jezus komt! En hij zal overwinnen aan het einde der dagen. Alle vijanden zal hij onder zijne voeten leggen. Alle knie zal voor hem buigen en alle tong zijn Naam belijden. En wij zullen met hem als koningen over alle schepselen heerschen, Gode, zijnen Vader, tot eeuwige heerlijkheid.

Gel., hebt *gij* dat geloof? Kent *gij* dat geloof en zijn wondere, wereld-overwinnende kracht? Of staat gij nog buiten dat leven des geloofs? Bemoeit gij er u zelfs niet meê? Zijt gij er koel en koud onder? Gaat de worsteling der geesten langs u heen? En meent gij, dat het maar 't beste is om u met dien strijd geheel niet in te laten?

O, bedenkt dan wel op wat weg gij u bevindt! Niet gewikkeld in den strijd des geloofs, dat is leven op voet van vrede met de wereld. En dat loopt hierop uit: met de wereld voor eeuwig omkomen, al zijt gij ook onberispelijk van wandel en alleszins godsdienstig. Daar is geen tusschentoestand denkbaar noch bestaanbaar; wie een vriend der wereld is, wordt een vijand Gods genoemd. Bekeert u dan tot den Heere en smeekt Hem om een ander hart, een hart vervuld met zijn liefde, die u leidt tot zijn zaligen liefdedienst.

Gel., nogmaals, hebt *gij* dat geloof; *dat* geloof, dat ware geloof, dat door de liefde werkt?

Misschien zijt gij ijverig in den strijd des Heeren, ijverend zelfs met een grooten ijver. O, dat is op zichzelf genomen zeer uitnemend! Niemand onzer mag, vooral niet in deze dagen, stil zitten, of hij verzaakt zijn hooge, heilige roeping! Maar ziet toch toe, dat het een ijver *des geloofs* is! Anders baat het u niet! Ja, gij zult, zoo gij niet tot het ware geloof in Christus komt, met al uw ijver nog buiten moeten blijven, op diezelfde plaats der duisternis, waar de goddeloozen zullen zijn, tegen wie gij den strijd voert.

Strijdt den goeden strijd des geloofs, dat is de ernstige

vermaning, waarmede de Heere in deze ure tot ons komt! Den strijd allereerst voor onze eigene behoudenis, voor de zaligheid onzer zielen, voor de hemelsche erfenis; en daarna pas, want dan alleen kan het waarlijk bij ons zoo zijn, den strijd voor het recht, voor de waarheid, voor de vrijheid, voor Christus en zijn kerk en koninkrijk, voor de heerlijkheid van den heiligen Naam des Heeren en de glorie van al zijne Deugden en Volmaaktheden!

Strijdt den *goeden* strijd des geloofs! Dat sluit ook dit in: laat ons dien strijd aanvaarden, en voortzetten en daarin volharden, overal en ten allen tijde, in de mogendheid Gods, in de macht zijner liefde, in de kracht des geloofs. Dat alle onheilig vuur van ons geweerd worde! Dat wij alle wapenen wegwerpen, welke den toets van Gods Woord niet doorstaan kunnen! Dat wij bekleed mogen zijn met ootmoedigheid, al worden onze vijanden steeds overmoediger!

Niets kan noch mag ons bezielen dan de liefde Gods. Geen ander wapen bekrachtigt en bekwaamt ons dan alleen het geloof, dat Jezus is de Christus. In stilzitten en vertrouwen, dat is, in een werkzaamheid, waarbij wij met onze ziel rusten in den Heere alleen, ligt al onze sterkte.

En dan kunnen wij strijden met goede hope. Niet met de vaste hope op oogenblikkelijken zegepraal. Want dikwijls acht de Heere het voor ons noodig, dat wij juist de nederlaag lijden. Maar hiervan mogen wij dan overtuigd zijn, dat, hoe het ook ga met ons en onze kinderen, met onze kerken en scholen, met onze maatschappij en ons volk, met de vorsten en volken der aarde, in de worsteling der geesten, in de wenteling der eeuwen, de einduitkomst vast staat. Dat van te voren, reeds van eeuwigheid af, de overwinning zeker is, de overwinning van God en zijnen Gezalfde en zijn volk.

Want, *dit is de overwinning die de wereld overwint,* [*namelijk*] *ons geloof.* Amen.

XIX.

„DIT IS HET GETUIGENIS GODS.”

Deze is het, die gekomen is door water en bloed, [*namelijk*] Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed; en de Geest is het, die getuigt, dat de geest de waarheid is.

Want drie zijn er, die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord, en de Heilige Geest; en deze drie zijn één.

En drie zijn er, die getuigen op de aarde, de Geest, en het water, en het bloed; en die drie zijn tot één.

Indien wij het getuigenis der menschen aannemen, het getuigenis Gods is meerder; want dit is het getuigenis Gods, hetwelk Hij van zijnen Zoon getuigd heeft.

Die in den Zone Gods gelooft, heeft het getuigenis in zichzelven; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft het getuigenis, dat God getuigd heeft van zijnen Zoon.

En dit is het getuigenis, [*namelijk*] dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in zijnen Zoon.

Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zone Gods niet heeft, die heeft het leven niet.

1 Joh. 5:6-12.

LEZEN: 1 Corinthe 2.

ZINGEN: Ps. 147:10; Ps. 119:6 en 65; Ps. 2:4; Ps. 148:5.

Van een ver verwijderd land kunnen wij, Gel., op tweeërlei wijze kennis verkrijgen: òf door mondelinge mededeelingen van iemand, die daar geweest is; òf door schriftelijke berichten van iemand, die daar woont. En in beide gevallen hebben wij, om tot zekerheid te komen, geloof noodig, geloof in de betrouwbaarheid van den ooggetuige, die tot ons spreekt, en geloof ook in de echtheid van den brief, welken wij lezen.

Precies zoo staat het in zake onze verhouding tot het hemelsche land hierboven, het land van Immanuel, waar God woont en de heilige engelen zijn en de geesten der volmaakt rechtvaardigen. Op tweeërlei wijze is ons kennis geschonken van die wereld der onzienlijke dingen; want de Heere heeft ons in zijn rijke ontferming zijn openbaring gegeven langs die beide wegen: door de gave van zijn Woord, het onfeilbaar, onbedriegelijk getuigenis der Heilige Schriftuur, en door het zenden van zijn Zoon, het Woord, dat vleesch geworden is. En in beide gevallen is zekere, stellige kennis alleen mogelijk door het geloof.

Onnatuurlijk, onredelijk is het geloof in God en zijn Woord dus niet, gelijk de aanbidders der menschelijke rede dwaselijk beweren: Doch het is wel bovennatuurlijk. Want onze natuur is verdorven door onze zonde. Ons verstand is verduisterd, onze wil boos en verkeerd. Wij kunnen en wij willen van nature niet gelooven. Eerst als de Heere door een nieuwe genadedaad ons ongeloof overwint en het geloof in ons werkt door den Heiligen Geest, ontvangen wij ontwijfelbaar zekere kennis van God en den hemel zijner heerlijkheid, een kennisse, die ons welgelukzalig maakt.

Hierover handelt de Apostel in onzen tekst.

In de vorige verzen van dit hoofdstuk stelde hij ons voor oogen *de kracht des geloofs*, een kracht, die de wereld overwint. Thans spreekt hij over *het getuigenis des geloofs*,

namelijk het getuigenis Gods, dat het geloof aanneemt en de geloovige in zich opneemt.

Dit is een der zwaarste plaatsen uit dezen Brief van Johannes, en tevens — misschien bestaat er wel verband tusschen het een en het ander — een der meest bestreden en betwiste plaatsen. Zeer vele Schriftverklaarders, zelfs van geloovige zijde, schrappen het zevende vers, dat zoo rijke openbaring bevat over de Drieëenheid Gods, als onecht. *Calvijn* immers dorst nauwelijks iets zekers zeggen. Nu hoort deze kwestie meer thuis op den katheder der Universiteit dan op den kansel der Kerk. Doch dit mogen wij u wel mededeelen, dat de gronden, welke voor de onechtheid worden aangevoerd, volstrekt niet onwederlegbaar zijn; dat daarentegen op zeer goede gronden de echtheid kan worden staande gehouden; en dat deze heerlijke uitspraak over het driemaal heilige Wezen Gods uitnemend in het redebeleid van den Apostel past, een omstandigheid, welke voor deze kwestie van 't hoogste gewicht is.

Wij hopen, Gel., dat dit u duidelijk moge worden door de verklaring van dit Schriftwoord, waarvoor wij uw bijzondere aandacht vragen en waarbij de Heilige Geest ons bijzonderlijk moge leiden en voorlichten.

Het getuigenis des geloofs is, zooals wij reeds zeiden, ons onderwerp.

En wij letten op

de gronden voor en

het aannemen van dit getuigenis.

I. *De gronden voor het getuigenis des geloofs* geeft de Apostel in vs. 6-8.

In vs. 4 en 5 heeft hij gesteld de diepe, machtige, alles beheerschende antithese, die in het geloof ligt. 't Gaat in de worsteling der geesten om niets meer noch minder dan

dit: de wereld te overwinnen. En de macht, die deze overwinning behaalt, is ons geloof, het ware geloof, dat de vrucht is der wedergeboorte uit God, ons allerheiligst geloof, dat Jezus Christus de Zone Gods is.

In onzen tekst, dien wij op den voet volgen, gaat Johannes nu aldus voort:

„Deze is het, die gekomen is door water en bloed, [*namelijk*] *Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed."*

Wij willen u niet vermoeien, Gel., met de opsomming der talrijke verklaringen van deze woorden, die, hetzij geheel onaanneemlijk en verwerpelijk zijn, of ieder slechts een enkel element der volle waarheid bevatten.

Ongetwijfeld doelt de Apostel op wat hij alleen zag op Golgotha en zoo plechtig aanteekende in zijn Evangelie:

„Maar één der krijgsknechten doorstak zijne zijde met eene speer, en terstond kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, die heeft het getuigd, en zijn getuigenis is waarachtig; en hij weet, dat hij zegt hetgene dat waar is, opdat ook gij gelooven moogt" (Joh. 19 : 34 en 35.).

Daarin lag ongetwijfeld een onomstootelijk bewijs voor de waarheid en werkelijkheid van Jezus' dood. Maar er was meer in opgesloten. Door het slachten van het ware Lam Gods, werd voor goed een einde gemaakt aan alle ceremoniën van Mozes' wet, alle schaduwachtige wasschingen en reinigingen met „water en bloed."

Dan, opzettelijk keert Johannes hier de volgorde om, niet, „bloed en water," doch „water en bloed." En hij zegt, dat de Christus door die beide *„gekomen"* is. Wanneer is hij gekomen, wanneer is hij openlijk verschenen als de Christus, de Gezalfde, de eenige Middelaar Gods en der menschen? Maar immers, allereerst bij zijn doop in den Jordaan, toen de Voorlooper hem met den vinger als „het

Lam Gods” aanwees. Dat is zijn komst *door het water*. En daarna, toen hij stierf aan het kruis en door zijn zoendood zijn Middelaarswerk hier op aarde voleindigde. Dat is zijn komst *door het bloed.*

Die twee machtige momenten in de verschijning van den Zone Gods in deze wereld bepalen ons nadrukkelijk bij de heilrijke vrucht, welke het geloof ervan plukt.

Het water heeft van zijn Schepper reinigende en levenwekkende kracht ontvangen, en in *het bloed* is de ziel des vleesches, is het leven. Daarom juist werden die beide door den Heere verordend voor de symbolische handelingen in tabernakel en tempel. Zij gaven aan het bondsvolk van den ouden dag sprake van den Beloofde aan de vaderen, die door zijne eenige zelfofferande in eeuwigheid zou volmaken al degenen, die geheiligd worden.

En hij is gekomen, Jezus Christus, *door het water en door het bloed. Door het water,* want het water is beeld van den Heiligen Geest, en dien Geest, die levend maakt, heeft hij ons verworven en gegeven om ons te wederbaren, te vernieuwen, te reinigen, te heiligen tot tempelen des Heeren. *En niet door het water alleen, maar door het water en het bloed;* want — en Johannes richt zich hier vooral tegen de dwaalleeraars zijner dagen — hij, die in den Jordaan werd gedoopt, was niet een schijn-mensch, maar een waarachtig mensch. Van ons vleesch en bloed. En dat *bloed* heeft hij geplengd, zijn menschelijk leven heeft hij voor ons in den dood gegeven, opdat hij door zijn bloed ons zou loskoopen uit het geweld des doods en des duivels, ons verzoenen met God en volkomen vergeving der zonden en het eeuwige leven verwerven.

Jezus, de Christus, onze getrouwe Zaligmaker, onze hoogste Profeet, onze ware Hoogepriester, onze eeuwige Koning, onze eenige Middelaar, *hij is gekomen door water en bloed.*

En hij komt nog voortdurend tot ons, ook *door het water en het bloed.* Zijn Middelaarswerk gaat door, ook nu hij verkeert in den staat zijner heerlijkheid in den Hemel. Hij past aan ons toe zijne weldaden, de schatten van het genadeverbond, welke hij door zijn volbrachten arbeid hier op aarde, *door zijn komen door het water en het bloed,* voor ons ontsloten heeft. Hij schenkt ons die en hij beteekent en bezegelt ze aan ons. Hij komt tot ons *door het water,* het heilig sacrament van den Doop, die het bad is der wedergeboorte en de afwassching der zonden (Tit. 3:5 en Hand. 22:16.). En hij komt tot ons *door het bloed,* het heilig sacrament van het Avondmaal, waar hij ons bij brood en beker met den mond des geloofs doet eten zijn vleesch, dat waarlijk spijze is, en doet drinken zijn bloed, dat waarlijk drank is (Joh. 6:55.).

In het slot van vs. 6 voegt Johannes er nog iets bij: *„en de Geest is het, die getuigt, dat de geest de waarheid is."*

Het laatste woord „geest" Gel., moet aanvangen met een kleine letter en niet, gelijk geschiedt in de meeste Bijbeluitgaven, met een hoofdletter. Er is niet meê bedoeld God de Heilige Geest.

Wat dan wel? De Kantteekenaren van onzen Staten-Bijbel zeggen: „de geest, dit is, de leer van het Evangelie," en verwijzen daarbij naar 2 Cor. 3:6. En dat brengt ons voor het verstaan der mysterieuse woorden van onzen tekst op den goeden weg. De Apostel heeft in hoofdstuk 3 ook over „geesten" gesproken en ons vermaand die te beproeven. Zoo duidt hij hier door „geest" aan de leer des Evangelies, het getuigenis des Heeren, dat wij gelooven, dus *het getuigenis des geloofs.* En hij zegt, dat de Heilige Geest *getuigt,* verklaart, onderwijst, bevestigt in onze harten, dat „de geest," dit getuigenis des geloofs, die openbaring Gods, ons in het Evangelie gegeven en door ons geloovig aangenomen,

de waarheid is, de onbedriegelijke, onomstootelijke, onfeilbare waarheid.

En nu gaat hij *de gronden voor dit getuigenis des geloofs noemen*. In vs. 7 en 8:

„Want drie zijn er, die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord, en de Heilige Geest; en deze drie zijn één.

En drie zijn er, die getuigen op de aarde, de Geest, en het water en het bloed; en die drie zijn tot één."

Schrap nu vs. 7 en — het verband in het betoog des Apostels gaat verloren. De woorden van vs. 8 komen als een los aanhangsel achter 't vorige aan en zijn, voor zoover ze verstaanbaar zijn, niet veel meer dan een matte herhaling. Gansch anders wordt het, als vs. 7 met zijn redegevend „*want*" blijft staan. Dan krijgen wij een logischen samenhang. En ons geloof ontvangt voor het getuigenis Gods, dat het aanvaarden mag, twee vaste steunpunten, waarvan juist het eerste, dat van vs. 7, het voornaamste is, het getuigenis van den Drieëenigen God in den hemel, waaraan het tweede, dat van vs. 8, beantwoordt, het drievoudig getuigenis van „den Geest, en het water, en het bloed" hier op aarde.

Bezien wij elk dezer beide gronden afzonderlijk wat meer van nabij!

„*Drie zijn er, die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord, en de Heilige Geest; en deze drie zijn één.*"

Dat schrijft Johannes, waar het Hem vergund wordt met zijn adelaarsblik door lucht en wolken henen te dringen en te staren in den geopenden hemel, te zien in het Wezen Gods.

„*Drie zijn er, die getuigen,*" niet drieërlei, dat getuigt, doch drie, die getuigen; niet drie getuigende dingen of zaken, maar drie getuigende personen. Zij getuigen, elk afzonderlijk en alle drie gezamenlijk, in één Goddelijk koor, dat Jezus Christus de Zone Gods is.

Zij getuigen dat *„in den hemel,”* voor de ooren der heilige engelen, die, hoewel zij weten, dat zij niet zichzelven maar ons deze dingen bedienen, nochtans begeerig zijn in deze dingen in te zien (1 Petr. 1 : 12.); die juichen over dit getuigenis, hetwelk uit de heilige Drieëenheid tevoorschijn straalt en Jezus' heerlijkheid verklaart; en die, zich dekkend met hunne vleugelen, roepen de één tot den ander, zeggend en zingend: „Heilig, heilig, heilig is de HEERE der heirscharen; de gansche aarde is van zijne heerlijkheid vol” (Jes. 6 : 3.).

Want ja, ook op aarde is dit getuigenis des Drieëenigen vernomen.

't Getuigenis van *den Vader* is gehoord, toen de Christus kwam *„door het water,”* bij zijn doop in den Jordaan, en nogmaals, toen hij gereed stond te komen *„door het bloed,”* op den berg der verheerlijking — het getuigenis des Vaders, „eene stemme van de hoogwaardige heerlijkheid” (2 Petr. 1 : 17.), eene stemme uit de hemelen, zeggende: „Deze is mijn Zoon, mijn Geliefde, in denwelken Ik mijn welbehagen heb; hoort hem” (Matth. 3 : 17 en 17 : 5.).

't Getuigenis van *den Zoon* is gehoord — Johannes noemt Hem hier *„het Woord,”* want getuigen past immers juist aan Hem, die het eeuwige Woord is — telkens en telkens weer, toen Hij vleesch was geworden en woonde op deze aarde, het getuigenis, dat Hij aangaande Zichzelven getuigde over zijn Goddelijke persoonlijkheid; dat Hij bevestigde door al zijn woorden, welke de woorden des levens waren, door al zijn werken, wonderen van Goddelijke wijsheid en almacht, en door geheel zijn leven en lijden, dat deed schitteren zijn liefde, zijn zelfverloochenende, zelfvernietigende, nooit doorgronde Goddelijke liefde. En zoo machtig en krachtig, zoo overredend en overtuigend was dat getuigenis des Zoons, dat de twaalven jubelden: „Wij hebben zijne

heerlijkheid aanschouwd, eene heerlijkheid als des Eeniggeborenen van den Vader" (Joh. 1 : 14.); en: „Hetgene van den beginne was, hetgene wij gehoord hebben, hetgene wij gezien hebben met onze oogen, hetgene wij aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben van het Woord des levens, dat verkondigen wij u" (1 Joh. 1 : 1 en 3.).

't Getuigenis van *den Heiligen Geest* is gehoord. 't Weerklonk reeds terstond na den zondeval in het verloren paradijs door de belofte van het vrouwezaad, en 't is voortgegaan van eeuw tot eeuw, totdat Patmos' ziener dien Geest hoorde zeggen en door Hem leerde zuchten met de bruid: „Kom, ja kom, Heere Jezus" (Openb. 22 : 17 en 20.). De geheele Schrift is één getuigenis des Geestes aangaande den Christus, waarvan, als bij een ketting, de schalmen in elkander grijpen. En sinds de voltooiing van dit Boek der boeken is en wordt nog dat getuigenis van den Heiligen Geest gehoord, overal waar dit Woord wordt bediend en ooren worden geschonken om te hooren, wat de Geest tot de gemeenten zegt (Openb. 2 : 7.).

Alzoo, Gel., *„drie zijn er die getuigen in den hemel;"* hemelsch is dit getuigenis van oorsprong, want God is in den hemel; maar het is bestemd voor en 't wordt ook gehoord door de kerk op aarde, van wier Hoofd en Heere het spreekt met onbedriegelijke zekerheid.

Immers het is het drieëenig getuigenis van den Drieëenigen God.

„Drie zijn er, die getuigen in den hemel, de Vader, het Woord, en de Heilige Geest, *en deze drie zijn één.*"

Zij *zijn* één, *één in wezen.* Zij bezitten alle drie, en dus ook elk persoonlijk, het volle, geheele, ondeelbare, eenvoudige, Goddelijke Wezen. En nochtans, zij zijn niet drie Wezens, maar *deze drie zijn één.* 't Eéne Wezen Gods heeft een driepersoonlijk bestaan. In dat éene Wezen zijn drie personen

te onderscheiden. Neen, dat kunnen wij niet vatten noch verstaan. Hoe zou ook ons eindig verstand den Oneindige kunnen begrijpen? Maar onze ziele, vol aanbidding, dankt den Heere, dat Hij ons hier de kroon op zijn Zelfopenbaring schenkt en door deze weinige woorden: *„deze drie zijn één"* zoo diepen blik doet slaan in zijn volheerlijk en volzalig Wezen Zelf!

En als wij dit woord onzes Gods geloovig mogen aannemen, dan ontvangt ook *het getuigenis des geloofs* een onwankelbaren *grond.*

Wij gelooven; dat Jezus Christus, de gekruiste en gekroonde Koning, de Zone Gods is. En drie zijn er, die getuigen in den hemel, drie, die één zijn en wier drieëenig getuigenis dus eenparig is. Die drie getuigen allen hetzelfde. Zij zeggen van den troon der eeuwige Majesteit op ons geloof ja en amen. Wie, wie zal dan twijfelen en neen zeggen?

En toch daarbij blijft het nog niet. De Heere weet wel, van wat maaksel wij zijn, hoe zwak en twijfelziek en wankelmoedig, hoe hard en onverstandig en traag ons hart is om te gelooven. En daarom nog een tweeden *grond* beschikt Hij naar den rijkdom zijner barmhartigheid voor *het getuigenis van ons geloof.*

„En drie zijn er, die getuigen op de aarde, de Geest, en het water, en het bloed; en die drie zijn tot één."

Gij weet, wie met dit drietal getuigen bedoeld zijn. Om hetgeen wij daarover zeiden kortweg saâm te vatten: het zijn „de Heilige Geest," die getuigt door het Woord, en „het water en het bloed," waardoor de Christus eens als Middelaar kwam op deze aarde en waardoor hij nu nog voortdurend komt onder de bediening der Sacramenten.

't Is opmerkelijk, dat *„de Geest"* hier niet gelijk in vs. 6 't laatst maar 't eerst genoemd wordt. Hij is dan ook de voornaamste getuige op de aarde, en Hij alleen maakt de

beide andere getuigen voor ons vruchtbaar. 't Is de Geest, die het Woord ons doet gelooven, het getuigenis des Heeren, dat Jezus Christus de Zone Gods is. 't Is de Geest, die door den Doop dat geloof versterkt en ons verzekert, dat wij zijn afgewasschen, geheiligd, gerechtvaardigd in den naam van den Heere Jezus (1 Cor. 6 : 11.). 't Is de Geest, die in het Avondmaal onze zielen met het gekruisigde lichaam en vergoten bloed des Lams spijst en laaft ten eeuwigen leven.

Er bestaat dan ook een nauw verband tusschen „deze drie getuigen op aarde," zooals Johannes zegt: *„en die drie zijn tot één."*

Opvallend is, vooral in den grondtekst, dat deze drie, „Geest, water en bloed," worden voorgesteld als personen. Dat is alleen te verklaren uit overeenstemming met „de drie getuigen in den hemel" van het vorige vers, waarin weer een reden ligt voor 't behoud van dat vers. En tevens is opvallend het verschil tusschen beide uitspraken. In vs. 7 staat: „deze drie *zijn één.*" Doch dat kan hier niet gezegd worden. Wezenseenheid is er tusschen „Geest, water en bloed" niet. Maar wel is hun getuigenis eenparig. „Die drie zijn *tot één.*" Zij richten zich elk afzonderlijk en allen gezamenlijk op dit ééne groote doel: te getuigen, dat Jezus van Nazareth, de zoon van Maria, de zoon des menschen, de gekruisigde, de Zone Gods is.

Heilige, heerlijke harmonie bestaat er alzoo Gel., tusschen dit dubbele, drieëenige getuigenis in den hemel en op de aarde. En het zijn twee onwrikbaar vaste *gronden voor het getuigenis des geloofs*, eens door Petrus afgelegd en beaamd door de gemeente van alle eeuw:

„Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods." (Matth. 16 : 16.).

Ja waarlijk, gebouwd op deze Pétra, onderschraagd door

die twee onwankelbare steunpilaren, staat de kerk als een rots in het midden der baren, „en de poorten der helle zullen haar niet overweldigen" (Matth. 16 : 17.). Tegen deze getuigen der waarheid vermogen de leugenaars, vermag de duivel met al zijn geweld ten slotte niets. Dat geloof *moet* de wereld overwinnen. En het *zal* ook zegepralen. De dag nadert, de dag der dagen, de roem der dagen, waarop de laatste overwonnen vijand bukkend komen zal om Sions Koning te aanbidden en een medeoverwinnaar te worden. En alles, wat weigert voor hem te buigen, zal alsdan verpletterd worden onder zijn heilige voeten.

Gelijk de Koning zelf getuigt in het lied, dat wij op de lippen willen nemen:

En ik, die Vorst, met zooveel macht bedeeld,
Zal Gods besluit aan 't wereldrond doen hooren.
Hij sprak tot mij: 'k Heb heden u geteeld;
Gij zijt mijn Zoon, gij zijt mijn eengebo-ren;
Zeg vrij uw eisch; Ik zal uw macht verhoogen,
Opdat uw naam alom ontzag'lijk zij;
Het heidendom ligg' voor uw stoel gebogen,
En 't eind der aard erkenn' uw heerschappij.

Ps. 2 : 4.

II. Zoo rust dan, Gel., *het getuigenis*, het Woord des Heeren, dat Jezus Christus de Zone Gods is, op twee onwankelbare *gronden:* het drieëenig getuigenis des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes in den hemel, en het drieëenig getuigenis van den Geest en het water en het bloed op de aarde.

Dat getuigenis is het getuigenis *des geloofs*, hetwelk het geloof alleen aanvaardt en aanneemt. En over dit *aannemen van het getuigenis des geloofs* spreekt de Apostel dan ook in de tweede plaats.

Daaromtrent zegt hij ons drieërlei:

ten eerste, *dat het alle aanneming waardig is;*

ten tweede, *dat het alleen door het geloof kan worden aangenomen;* en

ten derde, *welke vrucht dit aannemen draagt.*

Het is alle aanneming waardig; volgens vs. 9:

„Indien wij het getuigenis der menschen aannemen, het getuigenis Gods is meerder; want dit is het getuigenis Gods, hetwelk Hij van zijnen Zoon getuigd heeft."

„Het getuigenis Gods," zoo noemt Johannes nadrukkelijk dat dubbele getuigenis der drie getuigen in den hemel en op de aarde, dat Gods werk is en door Hem ons geschonken wordt. En nu vergelijkt Hij dit getuigenis met dat der menschen. En de uitkomst kan niet twijfelachtig wezen: dat van God is *meerder*, grooter, gewichtiger dan dat der menschen.

Dat moet zoo zijn. De mensch toch is leugenachtig, maar God is de God der waarheid, die niet liegen kan. De mensch is bedriegelijk, vandaag zegt hij wat, en morgen ontkent hij het; maar God is de God der trouwe, de Onveranderlijke, die Zichzelven niet verloochenen kan. De mensch is onvast en ongestadig, gisteren sprak hij zus en heden spreekt hij zoo; maar God is Dezelfde, van eeuwigheid tot eeuwigheid, en zijn Woord, eeuwen lang gesproken, veelmaal en op velerlei wijze, onder de oude en onder de nieuwe bedeeling, in de dagen der belofte en in die der vervulling, — 't is altijd hetzelfde, rotsvaste, onfeilbare Woord, dat geen anderen hoofdinhoud heeft als dezen: Jezus Christus en dien gekruisigd. Is dan dat Woord, dat onbedriegelijk getuigenis des Heeren niet *alle aanneming waardig?*

Daar komt nog meer bij, Gel.!

Wij weten, dat alle mensch leugenachtig is, vleeschelijk verkocht onder de leugen, uit den duivel, die de vader der leugen is; en toch, wij nemen het getuigenis der menschen aan. Want wij weten ook — en daarvoor danken wij den

Heere, daar er anders geen samenleving onder de menschen mogelijk was — dat er nog eenige waarheidsliefde bij den mensch is overgebleven, een vonksken van Gods beeld, dat door Gods gemeene gratie instand wordt gehouden.

En als wij twijfelen aan de waarheid van het menschenwoord; of in zeer gewichtige gevallen, wanneer het getuigenis van den mensch van bijzonder groote beteekenis is; dan gedenken wij aan het woord, geschreven in de wet des Heeren, waaraan de Heiland de Joden eens herinnerde, „dat het getuigenis van twee menschen waarachtig is" (Joh. 8 : 17.), en aan de uitspraak des Apostels: „in den mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan" (2 Cor. 13 : 1.).

Welnu, hier hebben wij, niet een tweevoudig menschengetuigenis, maar een drievoudig Gods-getuigenis. „Want dit is het getuigenis *Gods*,hetwelk *Hij* van zijnen Zoon getuigd heeft."

Is dan dit welgestaafde getuigenis Gods, bevestigd door tweemaal drie getuigen in den hemel en op de aarde, niet *alle aanneming waardig?*

Het wordt evenwel niet aangenomen, door niemand onder de kinderen der menschen; het wordt door ons allen eenpariglijk verworpen; wij kunnen het niet aannemen, zoo verduisterd is ons verblind verstand, wij willen het niet aannemen, zoo vijandig, zoo boos, zoo verkeerd is ons verdorven hart.

Daar moet een wonder aan ons en in ons geschieden, een wonder van almachtige genade, zullen wij het getuigenis Gods wel aannemen. 't Kan *alleen door het geloof*, en dat geloof is een wonderwerk des Heeren.

De Apostel verklaart in vs.10: *„Die in den Zone Gods gelooft, heeft het getuigenis in zichzelven; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft het getuigenis, dat God getuigd heeft van zijnen Zoon."*

Let Gel., op die afwisseling: „die *in den Zone Gods*

gelooft" en „die *God* niet gelooft." Daar is geen geloof in God buiten Christus om, althans voor ons zondaren. Adam in den staat der rechtheid geloofde in God onmiddellijk. En rechtstreeksche gemeenschap met God wacht ons in het rijk der heerlijkheid, wanneer het volmaakte zal gekomen zijn. Maar hier blijft de regel gelden, zonder eenige uitzondering, door den Middelaar aldus uitgesproken: „Niemand komt tot den Vader, dan door mij" (Joh. 14 : 6.). En ijdel is dus uw geloof in God, hoe vroom en godsdienstig gij ook wezen moogt en op wat aandoenlijke wijze gij ook spreken kunt over Gods vriendelijke zorg en liefelijke leiding in uw leven, indien gij niet als een doodarm, doemschuldig zondaar, gansch ellendig en verloren, den Heere Jezus hebt leeren aannemen als uw eenigen, volkomen, algenoegzamen Zaligmaker. „Gij gelooft, dat God een eenig [*God*] is; gij doet wel; de duivelen gelooven het ook, en zij sidderen" (Jac. 2 : 19.).

Voorts, 't komt erop aan het *levend* geloof in Christus te bezitten. Een *historisch* geloof, een uiterlijke kennis van de openbaring Gods in Christus, een helder inzicht in de zuivere leer der waarheid — 't is volstrekt niet te versmaden; 't heeft zeer zeker waarde; 't is zelfs onmisbaar om te komen tot de ware, zaligmakende aanneming van het getuigenis des Heeren. Doch het is het echte geloof zelf nog niet. 't Schenkt u niet den eenigen troost, die beide in het leven en in het sterven u gelukkig maakt. 't Strekt integendeel tot verzwaring van uw verdoemenis.

„Die in den Zone Gods gelooft, heeft het getuigenis *in zichzelven*." Dan blijft het getuigenis Gods voor u geen uitwendig getuigenis buiten u, maar 't wordt een inwendig getuigenis in u. Dan staat het niet slechts geschreven in de Heilige Schrift, die daar voor u ligt, maar de Heilige Geest schrijft het met hemelsche letteren, die niemand lezen

kan als die ze ontvangt, op de tafelen van uw hart. Dan zijt gij gedoopt, niet maar uitwendig alleen met het water, doch ook inwendig met den Heiligen Geest. Dan eet en drinkt gij in het Avondmaal niet slechts de uiterlijke teekenen van Christus' vleesch en bloed, maar op geestelijke wijze ontvangt gij hemzelf, waarachtig God en mensch in eenigheid zijns persoons, hemzelf met al zijne weldaden, vergeving der zonden, volkomen gerechtigheid en het eeuwige leven. En gij weet, gij ervaart, gij gevoelt het, dat Jezus Christus gekomen is tot u, ja in u, „door het water en door het bloed;" dat hij in u leeft en gij in hem; dat hij de uwe is en gij de zijne zijt tot in alle eeuwigheid.

Gel., kent gij uit eigen ervaring, bij eigen bevinding, *dit aannemen van het getuigenis Gods door het geloof?* Heeft de Heilige Geest reeds aan uw hart 'tamen ontlokt, toen gij zijn zuchten hoordet in het Goddelijke Woord? Hebt gij wel het getuigenis *in uzelven?*

Gij zijt gedoopt, en de Geest getuigt: „zoovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan" (Gal. 3 : 27.). Maar geldt dat in der waarheid ook van u persoonlijk? Is die heerlijke beteekenis van uw Doop reeds geheiligd aan uw hart? En weet gij het, krachtens de innerlijke overtuiging des Heiligen Geestes, dat gij, niet maar in naam, doch inderdaad en in der werkelijkheid een levend lidmaat van Christus en zijn gemeente zijt?

Gij zijt gewoon toe te treden tot den Disch des verbonds en daar te eten het brood des levens en te drinken uit den beker des heils; en de Geest getuigt, dat het brood, dat wij breken, eene gemeenschap is des lichaams van Christus, en de drinkbeker der dankzegging, dien wij dankzeggende zegenen, eene gemeenschap des bloeds van Christus (1 Cor. 10: 16 en 17.). Maar zijt gij nu ook zelf een levende Avondmaalsbrief, waaraan ieder lezen kan, dat gij ook waarlijk

leeft in levensgemeenschap met den Heere der heerlijkheid?

Gij hoort het Woord Gods, dat onder u verkondigd wordt; en de Geest getuigt, dat daardoor Christus nabij u is, in uwen mond en in uw hart. Maar gelooft gij nu ook met het hart ter rechtvaardigheid, en belijdt gij met den mond ter zaligheid (Rom. 10 : 8 en 10.)?

O, Gel., maakt ernst met de beantwoording dezer vragen! Het gaat om uw waarachtig, eeuwig heil. En heden nog kunt gij het tijdelijke met het eeuwige moeten verwisselen.

„Die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft het getuigenis, dat God getuigd heeft van zijnen Zoon."

Dat zegt Johannes tot *ons*, tot onze waarschuwing. Tot de heidenen kan hij dat niet zeggen, want die moeten missen dat getuigenis Gods. Gij hoort het. Gij hebt het. Gij houdt het, al zijt gij het ook ten eenen male onwaardig.

O, verwerpt, veronachtzaamt, versmaadt het dan niet! Anders verzet gij u tegen de bijzondere bemoeienissen van Gods genade, veracht gij den raad zijner liefde over u, maakt gij Hem, den Waarachtige, tot een leugenaar!

Neemt zijn getuigenis, het getuigenis van den Zoon zijns welbehagens, het Woord zijner ontferming tot uwe behoudenis, geloovig aan!

Gij zegt: „maar dat kan ik toch uit mijzelf niet doen!" Dat is volkomen waar. Doch dit kunt gij wel, met uw redelijk verstand vatten, hoe gruwelijk het is God niet te gelooven.

Als iemand u zegt, dat hij u niet op uw woord gelooft en u voor een leugenaar houdt, dan vindt gij dat krenkend, grievend, beleedigend. Maar hoe moet het dan genoemd worden God niet te gelooven, zijn getuigenis niet aan te nemen, dat op zoo vaste gronden rust, en Hem tot een

leugenaar te maken? Daar weet ik geen woorden voor! Dat is een groote, gruwelijke Godslastering!

O, erkent, belijdt dat op uwe knieën voor zijn aangezicht en smeekt Hem dan daarbij, of Hij u geven wil het van harte te doen met schuldbekentenis, boete en berouw; dan zult gij verlost worden van uw ongeloof en door den Heiligen Geest het aannemen van zijn getuigenis leeren!

Ja, schrikkelijk en schandelijk is het, God tot een leugenaar te maken! Bedenkt dat, Brs. en Zrs., opdat gij toch niet moogt blijven hinken op twee gedachten! 't Moet bij u komen tot een beslissing, tot doorbreking in het geloof, of gij beloopt het ontzettend gevaar om met de ongeloovigen te verzinken in de eeuwige diepten der duisternis. Gelooven, of niet-gelooven en dan God tot een leugenaar maken — daar is geen tusschenweg mogelijk! O, worstelt dan voor den Troon der genade zóó lang, totdat gij het getuigenis des Geestes in uzelven gevoelt en gij spreken moet, omdat gij niet zwijgen kunt: „Heere, ook ik geloof!"

En als gij dat getuigenis in u *hebt, houdt* het dan! Voorzeker, de ervaring, het gevoelen ervan kan dikwijls zwak zijn, omdat het geloof dikwijls zoo zwak is. Zelfs kan in donkere dagen van bestrijding en aanvechting dat gevoel geheel gemist worden. Maar twijfelt er dan niet aan, of gij het getuigenis nog in u *hebt*. Want ook dan *hebt* gij het nog. Immers het werk des Heeren kan niet liegen. Wat Hij in u gewrocht heeft, dat houdt Hij in stand, en Hij zal het voleindigen, zijn grooten Naam ter eere!

Van die vastheid en zekerheid der zaligheid gewaagt Johannes in de beide laatste verzen van onzen tekst, die handelen over *de vrucht van 't aannemen van 's Heeren getuigenis.*

„En dit is het getuigenis, [*namelijk*] *dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in zijnen Zoon.*

Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zone Gods niet heeft, die heeft het leven niet."

Met enkele woorden vat hier de Apostel het getuigenis des Heeren saâm, het gansche Woord van God, het volle Evangelie, dat als een gouddraad door de geheele Schrift henenloopt, zoo van 't Oude als van 't Nieuwe Testament.

Het is het getuigenis des levens.

Het zegt ons, dat in den Zoon het leven is, het ware, het eeuwige leven.

Het bedoelt dus, ongetwijfeld allereerst de eere Gods, omdat het verzekert, dat Jezus Christus de Zone Gods is, maar daarna, ja tegelijker tijd, ook onze zaligheid, dewijl het ons, zoo wij het geloovig aannemen, het leven schenkt.

„*Ditzelve leven is in zijnen Zoon.*" En daarom: „*die den Zoon heeft, die heeft het leven.*"

Maar het is dan ook in niets of niemand anders, nergens elders. 't Is niet in onszelf. Integendeel, wij liggen middenin den dood en wij zijn tot den eeuwigen dood gedoemd. 't Is ook niet door ons te verdienen en wij kunnen het elkander niet geven. Neen, 't is enkel en alleen een vrucht van Gods vrije genade en grondelooze ontferming. „Dit is het getuigenis, [*namelijk*] *dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft.*"

En die genadegifte Gods is volkomen.

In den Zoon *is* het leven, *voor* ons, want hij is tot ons gekomen „door het bloed," hij is de verzoening voor onze zonden en de oorzaak van onze gemeenschap met God, bij wien de levensbron is. En door den Zoon *is* ook het leven *in* ons, want door het geloof woont hijzelf, de verrezen Levensvorst, in onze harten. Hij is tot ons gekomen „door het water," en (dus sprak hij tot de Samaritaansche:) „Zoo wie gedronken zal hebben van het water, dat ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het

water, dat ik hem zal geven, zal in hem worden eene fontein van water, springende tot in het eeuwige leven" (Joh. 5:14.). „En de Geest is het, die getuigt, dat de geest de waarheid is," Hij, die het geloof werkt in onze harten, zoodat wij het getuigenis des geloofs hebben in onszelven.

Gel., hoe vreeselijk is het dan, het getuigenis Gods niet te gelooven! Het is schandelijk, allerschandelijkst met het oog op den Heere. Want „die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt." En het is schadelijk, allerschadelijkst met het oog op uzelf. Want: „Die den Zoon heeft, die heeft het leven; *die den Zone Gods niet heeft, die heeft het leven niet.*"

Hebt gij Hem nog niet, zoekt Hem dan!

„Zoekt, en gij zult vinden" (Matth. 7 : 7.).

Ontzettend zal uw oordeel wezen, indien gij dat blijft weigeren. Hem te kunnen hebben, en Hem niet te willen hebben — dat is dubbele straf waardig.

Hoort dan het getuigenis Gods en neemt het geloovig aan:

„[*Zoo waarachtig als*] Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zoo Ik lust heb in den dood des goddeloozen! Maar daarin [*heb Ik lust*], dat de goddelooze zich bekeere van zijnen weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uwe booze wegen; want waarom zoudt gij sterven, o huis Israels" (Ezech. 33:11.)?

En zoo wij door genade het weten mogen, Brs. en Zrs., dat wij dit getuigenis Gods, *het getuigenis des geloofs*, mogen hebben in onszelf, dan kan, dan zal *de vrucht*, *'t eeuwige leven*, niet uitblijven.

„De drie getuigen op de aarde" bevestigen het ons en „de drie getuigen in den hemel" verzekeren het ons. Ja, wat meer is, zij verzekeren het *in ons*. Want door den Heiligen Geest hebben de Vader en de Zoon woning bij ons gemaakt om eeuwig in ons te blijven, opdat wij eeuwig roemen mogen in dit getuigenis van den Drieëenigen God. Amen.

XX.

„DEZE IS HET EEUWIGE LEVEN."

Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den naam van den Zone Gods, opdat gij weet dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in den naam van den Zone Gods.
En dit is de vrijmoedigheid die wij tot Hem hebben, dat zoo wij iets bidden naar zijnen wil, Hij ons verhoort.
En indien wij weten dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zoo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben.
Indien iemand zijnen broeder ziet zondigen eene zonde niet tot den dood, die zal [*God*] bidden, en Hij zal hem het leven geven, dengenen, [*zeg ik*], die zondigen niet tot den dood. Er is eene zonde tot den dood; voor diezelve [*zonde*] zeg ik niet dat hij zal bidden.
Alle ongerechtigheid is zonde; en er is zonde niet tot den dood.
Wij weten dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zichzelven, en de booze vat hem niet.
Wij weten dat wij uit God zijn, en dat de geheele wereld in het booze ligt.
Doch wij weten dat de Zone Gods gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtige kennen; en wij zijn in den Waarachtige, [*namelijk*] in zijnen Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God, en het eeuwige leven.
Kinderkens, bewaart uzelven van de afgoden, Amen. (1 Joh. 5:13—21.).

Lezen: 1 Joh. 1:1—4.

Zingen: Ps. 25:7; 9:10, 11 en 18. Ps. 34:1 en 2; Ps. 56:6.

Het is de grootste zaligheid, Gel., voor een verloren en verlegen zondaar, wanneer hij mag ontvangen en genieten de gemeenschap met Christus, zijn Heiland, en door hem, den Middelaar, met den Vader, den Drieëenigen God. Nog grooter wordt dit geluk, als hij door het geloof al nauwer en inniger, al vaster en sterker zich aan den Heere verbonden weet. En het toppunt des heils wordt bereikt, zoo hij in dien verborgen omgang met zijn God volharden mag tot het einde. Naar de keuze van Asaf: „Ik zal dan geduriglijk — d. i. voortdurend, onafgebroken, altijd — bij U zijn; Gij hebt mijne rechterhand gevat. Gij zult mij leiden door uwen raad; en daarna zult Gij mij [*in*] heerlijkheid opnemen" (Ps. 73 : 23 en 24.).

Of gelijk David zingt:

Hoe groot is 't goed, dat Gij zult geven
Hem, wiens oprechte geest
Op U betrouwt, U vreest!
Hoe groot is 't heil, dat G'in dit leven,
Ver boven beed' en wenschen,
Reeds wrocht voor 't oog der menschen! (Ps. 31 : 15.)

Indien wij levende ranken van den waren wijnstok, Christus, mogen zijn, dan vinden en verkrijgen, dan hebben wij in hem volkomen vergeving van al onze zonden, volkomen verlossing van doem en dood, en een onbetwistbaar recht op het eeuwige leven, waarvan wij nu reeds, in dit aardsche jammerdal, in hope en in voorsmaak de zaligheid genieten.

„Die den Zoon heeft (zoo getuigt de Apostel in het vers, dat aan onzen tekst voorafgaat), die *heeft* het leven."

Daarom kan het ook niet anders, of, naar mate wij nauwer met onzen Goël vereenigd worden, des te rijker en ruimer, des te zoeter en zaliger is het zielsgenot, dat wij smaken; en tevens, want de verheerlijking des Heeren wordt dan al

meer het hoofddoel van ons leven — des te warmer en vuriger is de liefdeijver van ons hart voor de glorie van God en zijn Gezalfde. En wij stemmen in met de bede der discipelen: „Heere, vermeerder ons het geloof” (Luk. 17:5.); of met het zuchten der Bruid uit het Hooglied: „Hij kusse mij met de kussen zijns monds; want uwe uitnemende liefde is beter dan wijn” (Hoogl. 1:2.).

Het blijft echter zoo dikwijls aan deze zijde des grafs, zooals het was met den Apostel Paulus: „van buiten was strijd, van binnen vreeze” (2 Cor. 7:5.). Het hoogste onzer blijdschap komt eerst, als wij den strijd hebben volstreden en volhard in het geloof. Onze Koning roept ons toe: „Die volstandig zal blijven tot den einde, die zal zalig worden. Wees getrouw tot den dood, en ik zal u geven de kroon des levens” (Matth. 10:22, Openb. 2:10.). Eerst aan het einde van de baan kan met volle verheuging des harten het jubellied weerklinken: „Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen die zijne verschijning liefgehad hebben” (2 Tim. 4:7 en 8.).

Gods Woord, Gel., is vol van onderwijzing en vermaning om ons te dringen en te brengen tot die zaligmakende gemeenschap en tot de opbouwing van onszelf op ons allerheiligst geloof, waardoor die geestelijke, Goddelijke wasdom wordt verkregen.

Dat is inzonderheid van toepassing op dezen eersten Zendbrief van den Apostel der liefde.

Johannes is begonnen te getuigen „van het Woord des levens” met dit bepaalde doel: „opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze gemeenschap ook [*zij*] met den Vader, en met zijnen Zoon Jezus Christus”

(h. 1 : 1-3.). Hij is voortgegaan met dien schat des heils ons van alle zijden te laten bezien als de eenige bron en den waren weg des lichts, der liefde en des levens; en hij heeft herhaaldelijk, wel achttienmaal, om ons te waarschuwen tegen zelfbedrog, ons voorgehouden de machtige, aangrijpende tegenstellingen tusschen licht en duisternis, leven en dood, hemel en hel. En nu gekomen aan het eind van zijn schrijven, legt hij de pen niet neder, voordat hij nogmaals met heiligen ernst ons gewezen heeft op het groote doel, dat hij beoogt en waarop ons hart zich boven en voor alles richten moet: *„opdat gij weet dat gij het eeuwige leven hebt."*

Die wetenschap is de vrucht van het geloof.

In den aanvang van dit hoofdstuk bepaalde ons de Apostel bij den Goddelijken oorsprong van het geloof, waardoor het wereld-overwinnende kracht bezit. Daarna schetste hij ons den inhoud of het voorwerp des geloofs, namelijk, het getuigenis Gods. Thans besluit hij met ons te zeggen, wat het geloof weet.

„Wij weten," dus betuigt hij tot viermaal toe, opdat hij de weldaden van die wetenschap voor ons in het helderste licht moge plaatsen.

Om ze onder enkele woorden saâm te vatten: *de wetenschap des geloofs* schenkt ons

ten eerste *de vrijmoedigheid des gebeds*, en

ten tweede *de zekerheid der zaligheid.*

Vooraf gaat *een korte inleiding over de verkondiging des Woords;* en er volgt *een kort slotwoord van ernstig vermaan.*

I. *De inleiding* op dit laatste stuk van onzen Zendbrief luidt in vs. 23 aldus:

„Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den naam van den Zone Gods, opdat Gij weet dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in den naam van den Zone Gods."

In het begin, in de inleiding op den geheelen Brief, heet het: „En deze dingen schrijven wij u, opdat uwe blijdschap vervuld zij" (h. 1 : 4.).

Hier, in de inleiding op het slot van den Brief, zegt Johannes, waar de bron is dier volle vreugde; zij bloeit op uit de zekerheid van het eeuwige leven, dat Gods kinderen hebben door het geloof in den naam van den Zone Gods.

Om tot die zekerheid ons te leiden, Gel., heeft deze Apostel ons geschreven, hebben alle Apostelen en ook alle Evangelisten en Profeten en Psalmisten onder de ingeving des Heiligen Geestes geschreven. Daartoe dient gansch de Heilige Schrift, geheel het Woord des Heeren, dat ons voortdurend in den naam van Christus verkondigd en bediend wordt.

Doch dan moet dat Woord geloofd worden, en wij moeten in den geloove opwassen en toenemen.

Johannes getuigt: „ik heb geschreven *u, die gelooft, opdat gij gelooft* in den naam van den Zone Gods."

't Eene schijnt in tegenspraak te komen met het andere. Doch in der werkelijkheid is het zoo niet. De verkondiging des Evangelies geschiedt voor de geloovigen om hen al vaster en zekerder te doen gelooven en alzoo te schenken het genot van de volle verzekerdheid des eeuwigen levens. De Heilige Geest gebruikt ze ook wel om het geloof te werken. „Het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods" (Rom. 10 : 17.). Maar als dat geloof eens aanvankelijk tot openbaring is gebracht, dan laat de Geest niet af, doch Hij arbeidt door dit genademiddel voort om de plante des geloofs tot haar vollen groei en bloei te brengen.

Want de eenige bodem voor die plante des geloofs is het Woord, het beschreven, en daarom onveranderlijk vaste Woord des Heeren Heeren.

De Apostel zegt nadrukkelijk, tweemaal achtereen, dat wij gelooven moeten *„in den naam van den Zone Gods."* Niet *„in den Zone Gods,"* maar *„in zijn naam,"* d. i. *de openbaring* van den Zone Gods; en die openbaring is Gods Woord, waarvan de Christus het middelpunt, den hoofdinhoud uitmaakt. Het ware geloof, dat ons zalig maakt, richt zich op niets of niemand anders als op den Zone Gods alleen. Maar ook, het kent Hem eeniglijk en uitsluitend uit het Woord en dat Woord alleen.

Zoo plaatst ons, Gel., deze *inleiding* op het slotwoord van onzen Zendbrief reeds terstond voor deze allergewichtigste vraag: heeft *de verkondiging des Woords,* ook van dit deel der Schrift, dat u in zijn geheel gebracht werd, bij u het geloof in den Zone Gods gewerkt en versterkt?

O, indien dat niet zoo is, smeekt dan den Heere, dat Hij daartoe door zijn Heiligen Geest zijn Woord en waarheid heilige aan uw hart! Anders zou het u een reuke des doods ten doode wezen!

Het Woord moet ons een reuke des levens ten leven zijn, en het moet ons dat steeds meer worden.

Stilstand kan en mag er niet zijn. Wie gelooft, die moet ook al vaster gelooven, of hij heeft alle reden aan de echtheid van zijn geloof te twijfelen.

Doch, het zij nogmaals gezegd, het geloof groeit alleen in den bodem van het Woord. Dat Woord verzekert ons, dat wij het eeuwige leven hebben, en zoo wij uit dat Woord leven, dan zijn wij er ook zeker van.

Ach, dat is de groote kwaal van het geestelijk leven bij zoovelen in onze dagen, dat men meer leeft *uit zijn eigen geloof* dan *uit het geloof in het Woord.* Ongetwijfeld, het gebeurt soms, dat het gevoel van het leven aan een geloovige ontbreekt; dat hij voor zijn gevoel zijn verborgen schat geheel kwijt is. Doch dan is toch het leven niet weg. En

dat kunt gij ook weten, zoo gij u maar houdt aan het Woord. Al veroordeelt u dan uw hart; al spreekt gij in uw haasten: „ik ben afgesneden van voor uwe oogen" (Ps. 31:23.); al is uwe ziele, zooals bij Heman weleer, der tegenheden zat, en uw leven nabij het graf (Ps. 88:4.); dan kent toch God, die meerder is dan uw hart en alle dingen weet, u in zijn dierbaar Woord het leven toe; en nadat Hij u verootmoedigd heeft, vertroost Hij u en geeft Hij u weder de vreugde zijns heils, waarop zijn Woord u doet hopen.

Daarom, Brs. en Zrs., laten onze gebeden zich vermenigvuldigen om de genade des Heiligen Geestes, die onzen gang en treden al vaster maakt in het Woord, dat ons verkondigd wordt! Naar mate de wortelvezelen van ons geloof al dieper inzinken in die vruchtbare aarde van het Woord, naar die mate nemen wij ook toe in de zaligmakende kennis „van den naam van den Zone Gods" en in de vertroostende wetenschap des geloofs, dat wij in Hem het eeuwige leven hebben.

Die *wetenschap des geloofs* schenkt ons schatten van heil, reeds in dit leven.

Daarbij bepaalt ons de Apostel, als hij ons uit dien rijkdom *ten eerste* noemt *de vrijmoedigheid des gebeds*. Hij zegt in vs. 14 en 15:

„En dit is de vrijmoedigheid die wij tot Hem hebben, dat zoo wij iets bidden naar zijnen wil, Hij ons verhoort.

En indien wij weten dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zoo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden bebben."

Johannes herhaalt hier, wat hij gezegd heeft in hoofdstuk 3:22. *De vrijmoedigheid des gebeds* vloeit dan ook rechtstreeks voort uit de grondgedachte van zijn geheelen Brief. 't Gaat om de gemeenschap met God door het geloof in zijnen Zoon, Jezus Christus. En is niet het gebedsleven de innigste,

teederste, heiligste, heerlijkste uiting van die gemeenschap?

Ja waarlijk, Gel., *de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben; de vrijmoedigheid* om toe te gaan tot den Troon der genade, om Gods verborgen omgang te zoeken, om ons gansche hart voor Hem uit te storten; *de vrijmoedigheid des gebeds* is de levende polsslag van onze gemeenschap met den Heere, de adem der liefde Gods, die door den Heiligen Geest in onze harten is uitgestort, de uitgestrekte hand van ons geloof, waarmede wij ons vastklemmen aan Hem, dien wij niet zien, alsof wij Hem zagen.

Hebt gij kennis aan die vrijmoedigheid des gebeds bij eigen levenservaring?

Ziet, daaraan weet gij, of gij gelooft in den naam van den Zone Gods en leeft in zijne gemeenschap. Evenals 't kloppen van 't bloed in uw aderen het teeken is, dat gij leeft in natuurlijken zin, zoo is het gebed het kenmerk van het geestelijk leven. En gelijk men iemands dood daaraan constateert, dat de adem niet meer bespeurd wordt, zoo ook moet van u gezegd: „gij zijt geestelijk dood," als er geen gebed bij u gevonden wordt.

Doch dan bedoelen wij, niet het vormelijke, alledaagsche, verstandelijke bidden, dat koel en koud buiten het hart omgaat, maar het echte, ware bidden, het zuchten der ziel, door den Heiligen Geest gewerkt in het hart.

Tweeërlei kenmerk van dat ware bidden geeft de Apostel hier aan.

Ten eerste, dat wij bidden *naar zijnen wil*. In overgegevenheid des harten. In ootmoed en kleinheid der ziel. In eenswillendheid met den Heere.

Die *wil Gods* is ons geopenbaard in zijn Woord. En de rechte bidders richten zich daarom in het spoor van Gods getuigenis en vinden in dat Woord hun pleitgrond. Terwijl zij, wanneer zij staan voor Gods verborgen wil, toch ook

dan met vrijmoedigheid toegaan en al hun begeerten den Heere bekend maken met de toevoeging: „doch niet mijn wil, maar de Uwe alleen geschiede."

Als gij dus, mijn Br. of Zr., moet klagen, dat gij *de vrijmoedigheid* des gebeds moet missen, of wellicht geheel biddeloos zijt, vraag uzelf dan af, of wel uw leven, uw bedoelen, uw begeeren overeenkomt met het Woord des Heeren. 't Aan-de-hand-houden van de zonde, hetzij in het openbaar, hetzij in het verborgen; en tevens eigenwilligheid en eigenwijsheid, zoodat wij zelf den Heere den weg willen voorschrijven — dat zijn oorzaken, die ons gebedsleven doen inzinken en verslappen.

En eveneens ontbreekt dan het tweede kenmerk, waarvan Johannes melding maakt: *de zekerheid der verhooring.* Met den meesten nadruk spreekt de tekst daarvan. Eerst in vs. 15: „dit is de vrijmoedigheid, *dat Hij ons verhoort.*" En dan nogmaals — en dat is volstrekt geen ijdele herhaling — in vs. 16: „En indien wij *weten* dat Hij ons verhoort — indien wij toegaan in volle verzekerdheid des geloofs — zoo *weten* wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben."

In die zekerheid der gebedsverhooring leven alle heiligen der Schrift. De voorbeelden liggen voor 't grijpen, zoo in de heilige historie der dienstknechten des Heeren, gelijk van een Abraham, een Elia, een Paulus; als in de Psalmen en smeekingen van een David en een Daniël, om maar niet meerderen te noemen.

Treffend schoon wordt dit aangegeven in de beeldspraak van Ps. 42: „Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstroomen, alzoo schreeuwt mijne ziele tot U, o God" (vs. 2.). Uit dat woord spreekt een zeer sterk geloof, een zeer vast vertrouwen in de verhooring des gebeds. Het hert schreeuwt en met zijn fijn gehoor merkt het, waar de klank van zijn geschrei

op een watervlak valt; want dan ontstaat er een soort van tegenklank, en aldus ontdekt dat dorstende dier 't frissche water. Zoo ook vindt de biddende ziel den Heere, omdat zijn antwoord, het vredewoord zijner ontferming innerlijk, diep in het hart, vernomen wordt.

Hoe dat toegaat, kunnen wij u niet nader omschrijven. Dit geheimnis weet niemand, als wie het ervaart. Doch dit kunnen wij wel zeggen: het is een zalig geheimnis, waarbij de draden van het onzienlijke, hemelsche rijk Gods worden ingeweven in onzen wandel hier op aarde.

Ach, Gel., hoe arm is uw leven, wanneer gij bij eigen bevinding daarvan niets weet! Dan gaat gij daarhenen, en gij meent, dat gij rijk zijt en verrijkt geworden en geens dings gebrek hebt, en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt. Dan leeft gij zonder toevlucht voor dit leven, zonder hope voor het toekomende, en wat nog 't ergste is, zelfs zonder zorg daarover te koesteren. Gij zijt noch koud, noch heet. Och of gij gij koud waart, of heet! „Zoo dan (aldus spreekt de Heere), omdat gij lauw zijt, en noch koud noch heet, ik zal u uit mijnen mond spuwen" (Openb. 3 : 16.).

Daarentegen, welk een warmte, wat bezieling, hoe rijken schat van vertroosting geeft het gebed aan ons hart en leven, aan al ons woord en werk, ook al gaat de weg door de diepte der beproevingen henen! Het gebed is als de ladder Jakobs, waarlangs onze begeerten oprijzen tot God en de zegeningen des Heeren nederdalen tot ons. Het gebed is als een gouden sleutel op de schatkameren van Gods genadeverbond, die al zijne weldaden ontsluit en mededeelt. Het gebed is als een boom des levens, een hof van Eden, een paradijs van gelukzaligheid, een helper in nood, een verlosser op den dag der benauwing, een medicijn voor alle geestelijke kwalen, een rustplaats voor ons vermoeide

en verslagen hart. Het ware gebed laat ons nooit ofte nimmer verlegen, want dat kan niet onverhoord blijven. Het is naar den wil, naar 't Woord des Heeren. En zijn Woord kan niet liegen, en zijn wil geschiedt gewis. Alzoo zegt de Heere, uw Ontfermer: „En het zal geschieden, eer zij roepen, zoo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zoo zal Ik hooren" (Jes. 65:24.).

O, Brs. en Zrs., wat een hoog en heerlijk voorrecht, dat die heilige en verhevene God, wiens troon in de hemelen is, ons, nietige schepsels, die stof en assche zijn, ons, doemschuldige zondaren, gansch ongerechtig en onheilig, toelaat tot zijne gemeenschap, tot zijn liefdevol Vaderhart! En dat niet alleen, opdat wij de beden verkrijgen, die wij voor onszelf tot Hem opzenden, maar ook die wij voor anderen van Hem afsmeeken.

De Heere verwaardigt ons ook voorbidders te wezen en gemeenschap der heiligen te oefenen in ons gebed. *„Indien iemand* — zoo lezen wij in vs. 16 en 17 — *zijnen broeder ziet zondigen eene zonde niet tot den dood, die zal [God] bidden, en Hij zal hem het leven geven, dengenen, [zeg ik], die zondigen niet tot den dood. Er is eene zonde tot den dood, voor diezelve [zonde] zeg ik niet dat hij zal bidden.*

Alle ongerechtigheid is zonde; en er is zonde niet tot den dood."

Letten wij eerst op de onderscheiding, welke de Apostel maakt.

Hij spreekt van *„zonde tot den dood"* en van *„zonde niet tot den dood."*

Dieuitdrukkingen moeten een bijzondere beteekenis hebben. Immers: „de bezoldiging der zonde is de dood" (Rom. 6:23.). Alle zonde eischt als straf den dood, den tijdelijken en den eeuwigen dood. En daarom zegt ook Johannes: *„alle ongerechtigheid,* alle overtreding van Gods geboden, hoe gering

ze ook schijne, *is zonde,*" en dus des doods waardig. „Maar de genadegifte Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus onzen Heere" (Rom. 6:23.). En daarom, er is *„zonde niet tot den dood,"* zonde, die verzoend is door het bloed des Lams en waarvan de schuld is uitgedelgd door den dood des Zoons van God. Er is echter ook *„zonde tot den dood,"* dat wil dus zeggen, zonde, die onherroepelijk tot den dood leidt, zonde, die niet vergeven kan worden.

Gij weet, Gel., dat ook de Heiland daarvan sprak tot de Farizeën, die zijn werk, het wonderwerk des Heiligen Geestes, toeschreven aan den duivel. En Johannes heeft ongetwijfeld op 't oog die afvalligen, over wie hij sprak in hoofdstuk 2, die uit de gemeente uitgingen, antichristen werden, en zelfs een eerste plaats innamen onder de leugenaars, die willens en wetens, uit boos opzet, in blakende vijandschap tegen God, den Zone Gods lasterden.

Voor hen, voor de zoodanigen ook, die wij mochten kennen' *zegt,* beveelt, de Apostel ons niet te bidden. Wij mogen het wel doen, en wij moeten het doen, zoo wij voor hen gebedsdrang gevoelen. Doch dan moeten wij niet klagen, als wij geen verhooring vinden. Want hunne zonde is onvergeeflijk.

Maar op die ééne uitzondering na kunnen wij anders altijd met blijmoedig geloofsvertrouwen voor elkander tusschentreden bij God.

Tot die priesterlijke voorbede wekt de Apostel ons krachtig op. Indien wij onzen broeder of zuster *zien zondigen* — het gaat dus over openlijke zonden — zoo wij hem in zonde *zien* vallen, op dwaalwegen *zien* wandelen, wat moeten wij dan doen? Het zeggen aan anderen, misschien wel op meewarigen, gemoedelijken toon, maar toch met een soort van innerlijk leedvermaak? Neen, neen, Gel., dat zij verre!

Dat moeten wij met alle macht bestrijden bij onszelf en bij elkander, dien kanker, die knaagt aan den wortel van ons gemeenschappelijk, geestelijk leven! Dat is uit den booze, uit den haat van ons trotsche, hooge hart! Maar wij moeten het zeggen aan God. Wij moeten *bidden* voor onzen broeder, hoe diep hij ook viel, hoe ver hij ook wegzonk. En wij moeten aanhouden, blijven worstelen in onze smeekingen, al dwaalt hij nog verder af. Want er is hope op verhooring, omdat hij een *„broeder"* is, een gedoopte in den Naam des Drieëenigen, een kind des verbonds. Omdat de Heere hier zegt door Johannes' mond: *„en Hij zal hem het leven geven."* Straks keert hij als een verloren zoon weder tot het Vaderhuis en 't Vaderhart. En er is blijdschap, daarboven bij de engelen Gods en hierbeneden in de tenten Sions, over een zondaar, die zich bekeert van de dwaling zijns wegs; vreugde in God, die beide de vrijmoedigheid en de verhooring des gebeds schenkt, en wien voor al de wonderen zijner ontferming, in ons gebedsleven gewrocht, alle lof en eere toekomt.

Ik loof den Heer, mijn God;
Mijn zang klimm' op naar 't hemelhof;
Mijn mond zing' eeuwig tot zijn lof,
Om mijn gelukkig lot.
Mijn ziel, loof d'Opperheer;
't Zachtmoedig volk zal 't straks verstaan,
Door vreugd met u zijn aangedaan,
En juichen tot zijn eer.

Komt, maakt God met mij groot,
Verbreidt, verhoogt, met hart en stem,
Den nooit volprezen naam van Hem,
Die ons behoedt in nood.
Ik zocht in mijn gebed
Den HEER, ootmoedig met geween;
Hij heeft mij in angstvalligheên
Geantwoord, mij gered. (Ps. 34 : 1 en 2.).

II. Van *de zekerheid der zaligheid* getuigt de Apostel in de laatste verzen van onzen tekst, het slot van zijn Zendbrief. Zij is Gel., evenals *de vrijmoedigheid des gebeds*, waarover wij handelden, een vrucht van *de wetenschap des geloofs*.

„*Wij weten* (dus heet het in vs. 18.) *dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zich zelven, en de booze vat hem niet.*”

Dit is een troostwoord, gesproken naar aanleiding van het voorafgaande. 't Gebeurt wel, dat een kind van God gekweld en gefolterd wordt door de beangstigende gedachte: „ik heb de zonde tegen den Heiligen Geest bedreven, er is voor mij geen vergeving bij God, ik ben reddeloos, voor eeuwig verloren.”

Nu is die vrees, zoo zij u aangrijpt, reeds een bewijs, dat gij u aan die allergruwelijkste lastering niet schuldig hebt gemaakt. Want de diep gezonken zondaars, die daarin vielen, kunnen niet meer tot bekeering komen. Hun zonde is juist onvergeeflijk, omdat zij alle boete en berouw uitsluit, de conscientie als met een brandijzer toeschroeit, het hart ten eenen male verstokt en verhardt, zoodat er bij dezulken van vreeze voor het heil hunner ziel niet in 't minst meer sprake is.

Doch bovendien, een wedergeborene *kan* nooit tot die zonde vervallen. „Wij weten dat een iegelijk, die uit God geboren is, *niet zondigt*.” Dat *weten wij*. Johannes heeft het omstandig geleerd in hoofdstuk 3. Uit het „zaad Gods,” door den Heiligen Geest in het hart gelegd, *kan* de zonde niet opkomen, geen enkele zonde, dus zeker niet deze gruwelijke zonde, de „zonde tot den dood.” En nu blijft wel de oude natuur nawerken, en doemt uit het booze hart voortdurend allerlei ongerechtigheid op. En de duivel verlokt door zijn listen en lagen ook Gods kinderen tot de zonde, ja hij tracht hen zelfs te verleiden tot de lastering tegen

den Heiligen Geest. Maar in *deze* netten kan hij hen niet verstrikken. „*Die uit God geboren is, bewaart zichzelven en de booze vat hem niet.*"

Pelagiaansch is dit door den Apostel niet bedoeld. Ach, zoo wij onszelf moesten bewaren; indien een iegelijk onzer zelf de bewaarder van zijn zaligheid moest wezen — wat was zij op allertreurigste wijze beschermd! Daar zou niets van ons terecht komen!

Doch dat weet ook Johannes wel. Hij heeft duidelijk genoeg uitgesproken, dat de zekerheid der zaligheid alleen vastligt in God, den Bewaarder Israëls. Maar hij weet ook, dat die bewaring niet onmiddellijk, niet buiten ons om geschiedt. Dat, gelijk Paulus het zegt in 2 Tim. 1, de Heere ons pand, bij Hem weggelegd, bewaart, en dat wij daarom juist moeten opgewekt worden: „Bewaar het goede pand, dat [*u*] toebetrouwd is, door den Heiligen Geest, die in ons woont" (vs. 12 en 14.). Of naar Petrus' uitspraak, dat wij *in de kracht Gods door het geloof* worden bewaard tot de zaligheid (1 Petr. 1 : 5.). En daarmede stemt ook Johannes overeen. „*Die uit God geboren is,* bewaart zichzelven," niet door zijn eigen kracht, doch door de kracht Gods, de wereld-overwinnende kracht van het geloof, dat uit de wedergeboorte opbloeit.

Derhalve Brs. en Zrs., zoo gij deel hebt aan dat leven uit God, vreest, wanhoopt dan niet! Ongetwijfeld kan de duivel u bestoken en bestrijden, aanvallen en aanvechten, en vele wonden u toebrengen. Doch doodelijk wonden kan hij u niet. Tot uw herboren hart kunnen zijn vurige pijleu niet doordringen. Dat hart heeft God zich door zijn Geest tot een tempel geheiligd. En evenals er voor het huis van een koning een schildwacht staat om de vijanden buiten te houden, zoo staat gij zelf voor de woning des Heeren in uw hart als een door Hem begenadigde en bekrachtigde

wacht, gewapend met het zwaard des Geestes, dat is Gods Woord, en met het schild des geloofs, waarmede gij al de vurige pijlen des boozen kunt uitblusschen (Ef. 6 : 16 en 17.).

In die geestelijke wapenrusting zijn wij ook volkomen veilig tegen de wereld, een andere, machtige vijandin, doch die ons evenmin de zaligheid onzer zielen kan rooven, hoe fel zij ons ook bekampt.

In vs. 19 zegt de Apostel: *„Wij weten dat wij uit God zijn, en dat de geheele wereld in het booze ligt."*

Daar wordt hier een scherpe scheidingslijn getrokken, een ondempbaar diepe klove ons getoond tusschen de gemeente Gods en de wereld.

Wij zijn uit *God; de wereld* ligt in het booze, of, zooals de grondtekst ook vertolkt kan worden, is gesteld in de macht van den booze, den duivel, den God dezer eeuw, die *haar god* is. En daarom, er is tusschen ons en die wereld een afstand, even onmeetlijk als die tusschen hemel en hel, tusschen God en den duivel, en nooit kunnen wij een prooi van die wereld worden.

Dat *weten wij,* wij, die uit God zijn geboren, die gelooven in den naam zijns Zoons, die levende lidmaten van zijn gemeente zijn.

Gel., weet *gij* dat ook?

Natuurlijk niet, zoo uw hart nog hangt aan die wereld met al haar pronk en praal en pracht, al haar macht en aanzien, al haar geld en goed, al haar begeerlijkheid en bekoorlijkheid. Doch hoort dan eens, wat die wereld werkelijk en wezenlijk is! Beziet haar eens in *dit* licht, 't eenig ware licht, hetwelk Johannes hier ontsteekt. Die wereld ligt in het booze. Zij is het gebied, het domein des duivels. *Geheel* die wereld. Niet alleen de slechte, ongeloovige, goddelooze wereld, die openlijk woelt en woedt tegen God en zijn volk, de wereld der spotters, dronkaards, dieven,

hoeren en hoereerders, de wereld der oproermakers, socialisten en anarchisten. Maar ook de geleerde wereld, de aanzienlijke wereld, de fatsoenlijke wereld, de eerzame wereld, de vrome wereld, de godsdienstige wereld, de wereld der naam-Christenen en lippen-belijders, hoe onberispelijk van wandel en rechtzinnig of Gereformeerd in de leer zij ook wezen mogen. Die geheele wereld is van Gods volk onvereenigbaar gescheiden, voor eeuwig gescheiden. Zij rijpt ten oordeel. Zij ligt in het booze. Zij staat onder het geweld des satans. En met die sluwe slang zal zij straks geworpen worden in den poel des vuurs, die met sulfer brandt.

O, breekt dan met die wereld en bekeert u tot den Heere, opdat gij dien eeuwigen dood ontvlieden moogt!

„Wij weten, dat wij uit God zijn." Doch als wij dat weten, en zoo wij het zeker willen weten Brs. en Zrs., dan moeten wij ons ook verre houden van die wereld, die in het booze ligt. Wij mogen ons niet met haar vermengen, noch door banden der vriendschap, noch door die des huwelijks. Wij mogen geen gemeenschap hebben met haar en haar werken. Wij moeten mijden en vlieden en haten al haar doen en laten, haar leugen en bedrog, haar handel en wandel, haar gesprekken en gezelschappen. De klove, die er *is* tusschen haar en ons, mogen wij niet trachten te overbruggen. Integendeel, zij *moet* openbaar worden in ons gansche leven. Er moet een onderscheid, een duidelijk verschil kunnen gezien worden tusschen ons, die begeeren God te vreezen, en tusschen de wereld, die knielt voor de goden van den tijd.

Ach, hoe hebben wij ons te schamen over onze wereldgelijkvormigheid, over ons zondig pogen, telkens weer in de praktijk van ons leven, om den dienst van God en den dienst der wereld, die dienst des duivels is, te vereenigen! Dat gaat niet! Christus en Belial kunnen niet samengaan. En 't is dan ook allerschadelijkst voor ons geestelijk leven.

't Ondermijnt de zekerheid der zaligheid. Laten wij dan steeds meer die wereld bestrijden, binnenin en rondom ons! Laten wij den Heere smeeken, dat Hij onze oogen en harten afwende van haar ijdelheden en ze richte op de dingen, die boven zijn, waar Christus is en ons een plaats bereidt in het Vaderhuis met zijn vele woningen.

Daarhenen doet ook Johannes ons den blik slaan.

„Doch wij weten (dus roept hij ons toe in vs. 20) *dat de Zone Gods gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij den Waarachtige kennen; en wij zijn in den Waarachtige,* [*namelijk*] *in zijnen Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God, en het eeuwige leven."*

Hier hebben wij, Gel., in weinige woorden saâmgevat geheel den inhoud van dezen Zendbrief, ja meer nog, van 't gansche Woord des Heeren, van zijn eeuwigen vrederaad, en daarom ook van al de wetenschap des geloofs, die eeuwen lang is geweest en altijd zal blijven 't eenig voorwerp der betrachting en bestudeering zoo van den eenvoudigste als den geleerdste onder Gods kinderen; en waarin allen het op deze aarde slechts brengen tot een kennen ten deele, om ze eens volmaakt te bevatten in den hemel der heerlijkheid.

Middelpunt is de Middelaar, *de Zone Gods, die gekomen is,* gezonden van den Vader, gedrongen door zijn eeuwige zondaarsliefde, *gekomen* op deze vervloekte aarde, in ons vleesch en bloed, om de werken des duivels te verbreken en de wereld te herscheppen, Gode tot glorie.

En dat heeft hij gedaan, niet alleen voor ons, maar ook in ons. *Hij heeft ons het verstand gegeven,* het ware verstand in de plaats van ons verkeerde, verduisterde verstand, verlichte oogen des verstands, zijn Goddelijk licht in onze ziel. En in dat licht, dat licht des geloofs, dat zich als een zoeklicht richt op één punt, het Woord der Heilige Schrift, zien wij met geestelijke oogen zijne heerlijkheid, de schoonheid

van onzen Koning en Bruidegom, eene heerlijkheid als des Eeniggeborenen van den Vader; en in dat licht van die heerlijkheid *kennen wij* Hem, die anders nooit en door niemand te kennen is, *den Waarachtige*, den eenigen, waren God, Jehovah, den HEERE, den God van Abraham, Izak en Jakob, den Drieëenigen, onveranderlijken, eeuwig levenden Verbondsgod, den Vader van onzen Heere Jezus Christus.

Doch daarbij blijft het niet.

De kennisse Gods, zoo zij althans is de ware, de levende kennis des geloofs, is een zaligmakende kennis. Dat kennen leidt tot liefhebben. En evenals dat kennen door God ons geschonken wordt, zoo komt ook dat liefhebben ons alleenlijk toe van Hem. *God is licht*, en alle licht der kennis straalt en stroomt ons toe uit Hem alleen. *God is liefde* en alle liefde is alleen uit die eeuwige bron der liefde geweld.

„En wij zijn in den Waarachtige, in zijnen Zoon Jezus Christus." Wij zijn in God — dat is de teederste, nauwste, innigste gemeenschap tusschen Hem en ons, die denkbaar en mogelijk is. Dat is het mysterie der liefde Gods, die door den Heiligen Geest in onze harten is uitgestort; waarmede God ons liefheeft en die in ons wekt wederliefde tot Hem. En dat wonder van zijn eeuwige liefde komt tot stand *in zijnen Zoon Jezus Christus*, dien de Vader ons schonk tot onzen volkomen, algenoegzamen Zaligmaker, onzen hoogsten Profeet, onzen eenigen Hoogepriester, onzen eeuwigen Koning.

En nu de laatste schalm in deze gouden keten des heils: *„Deze is de waarachtige God, en het eeuwige leven."*

God is leven. Bij Hem is de bron des levens. Alle leven van alle schepselen, het stoffelijk en het geestelijk leven, het leven van ons lichaam en van onze ziel, het tijdelijk en het eeuwig leven, alle leven is *uit* Hem alleen. En 't is ook *door* Hem, door het Woord, het eeuwige Woord,

dat in den beginne bij God en zelf God was, en van wien daarom, evenals van God den Heiligen Geest, den Bezieler en Drager van alle leven, hetzelfde kan worden gezegd als van den Vader: *„Deze is de waarachtige God en het eeuwige leven.*"

Zoo bindt Johannes het slot van zijn brief saâm met het begin: „wij verkondigen ulieden dat eeuwige Leven, hetwelk bij den Vader was, en ons is geopenbaard" (vs. 2.). En zoo wij, Brs. en Zrs., door genade die verkondiging geloovig mogen aannemen, dan zijn wij *zeker van onze zaligheid.* Dan kunnen wij niet omkomen. Want *wij zijn in den Waarachtige, en Deze is het eeuwige leven.* Wij zijn dus nu reeds *in het eeuwige leven.* En geen macht in den hemel noch op de aarde kan ons uit dat leven uitrukken.

Alleenlijk: *„Kinderkens, bewaart uzelven van de afgoden,*" zooals 't laatste woord van onzen Brief luidt. Want de afgoden leiden ons af van God, *den Waarachtige,* in wien wij zijn en die ons leven is.

Een afgod is alles, wat zich stelt naast, boven, in de plaats van God. En de wereld is vol van afgoden. Zij zijn talloos in aantal bij de Heidenen, de Mahomedanen, de Joden. En zij zijn in niet minder grooten getale onder de Christenen. Zij zijn in ons huis, in ons hoofd, in ons hart. Elk schepsel kan onze afgod wezen.

Verwondert het u dan, Gel., dat de Apostel der liefde, deze trouwe, grijze dienstknecht des Heeren, eindigt met de dringende, ernstige, liefelijke vermaning: *„Kinderkens,* mijne lieve kinderen, *bewaart uzelven van de afgoden"?*

O, dat dit aangrijpend slotwoord diep worde ingegrift op de tafelen van ons hart! Johannes roept het ons toe, vooral met het oog op de dwaalleeraars zijner dagen, tegen wie hij het zwaard des Geestes met zoo machtige greep gehanteerd heeft. Diezelfde leugenaars en loochenaars van

de waarheid Gods zijn er nog, optredend onder allerlei leuzen en namen, openlijk of meer bedektelijk strijdend tegen het Woord des Heeren.

Die allen buigen de knieën voor de afgoden, onder wat vromen en heiligen schijn zij zich ook voordoen, en zij trachten door hunne afgoderijen ons en onze kinderen mede te voeren op hunne dwaalwegen.

Doch hunne wegen zijn wegen des verderfs, die uitloopen op den eeuwigen dood. Want de Heere is een jaloersch God, die zijne eere niet aan anderen laat geven en zichzelven niet straffeloos laat bespotten.

„Kinderkens, bewaart uzelven van de afgoden.” O, dat onze harten daarop het *„amen”* des geloofs mogen uitspreken! Dan wandelen wij bij de lamp van Gods Woord en in het licht van zijn Geest met vreugde en vrede des harten op den weg, welke ons zekerlijk tot de zaligheid leidt. Want alzoo zegt hij, die het Woord des levens is: „Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den eenigen waarachtigen God en Jezus Christus, dien Gij gezonden hebt” (Joh. 17 : 3.). *Amen.*

Gij hebt mijn ziel beveiligd voor den dood;
Gij richt mijn voet, dat hij zich nimmer stoot';
Gij zijt voor mij een schild in allen nood;
    Gij hebt mijn smart verdreven;
Uw dierb're gunst is m' altoos bijgebleven:
'k Zal voor Gods oog naar zijn bevelen leven;
Zoo word' door mij zijn naam altoos verheven;
    Zoo word' zijn lof vergroot. Ps. 56 : 6.

